

การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

ปริญญานิพนธ์
ของ
ปนัดดา ยิ้มสกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุริยางค์บัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา

พฤษภาคม 2553

การพัฒนาแบบแผนการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

ปริญญานิพนธ์
ของ
ปนัดดา ยิ้มสกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุริยบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2553
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

บทคัดย่อ
ของ
ปณิดดา ยิ้มสกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2553

ปนัดดา ยิ้มสกุล. (2553). *การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ*. ปริญญาโท กศ.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์ ดร.อัครา วัฒนานรงค์,
อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลคู, อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ และ 2) พัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ การวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ จากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน และ ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ จากการสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารและอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี จำนวน 153 คน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ พบว่า มีการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการโดยแบ่งตามลักษณะกิจกรรม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการประสานการศึกษา ด้านการพัฒนานักศึกษา ด้านการพัฒนาอาจารย์ ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา แต่การดำเนินงานยังประสบกับปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือ การดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการยังไม่เป็นระบบที่ชัดเจน
2. รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ประกอบด้วย ด้านการประสานการศึกษา 16 ข้อ ด้านการพัฒนานักศึกษา 14 ข้อ ด้านการพัฒนาอาจารย์ 14 ข้อ และด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา 17 ข้อจากการตรวจสอบความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติงานของรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการโดยรวม ในแต่ละด้านและแต่ละข้อ พบว่า มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

THE DEVELOPMENT OF AN OPERATIONAL MODEL FOR ACADEMIC COOPERATION
BETWEEN DHONBURI RAJABHAT UNIVERSITY AND FOREIGN
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

AN ABSTRACT
BY
PANADDA YIMSAKUL

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Doctor of Education Degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University
May 2010

Panadda Yimsakul. (2010). *The Development of an Operational Model for Academic Cooperation between Dhonburi Rajabhat University and Foreign Higher Education Institutions*. Dissertation, Ed.D. (Higher Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Dr. Achara Whattananarong, Dr. Jaruwan Skulkhu, Dr. Rachan Boontima

The purposes of this research were 1) to study the current status of the operation for academic cooperation between Dhonburi Rajabhat University and Foreign Higher Education Institutions and 2) to develop the operational model for academic cooperation between Dhonburi Rajabhat University and Foreign Higher Education Institutions. The study was conducted in 3 stages. The first stage: the researcher studied the current status of the operation for academic cooperation between Dhonburi Rajabhat University and Foreign Higher Education Institutions by interviewing 5 experts. The second stage: the researcher developed a draft of the operational model for academic cooperation by focus group of 9 specialists. The third stage: the developed draft model was rated for its suitability and possibility in practice by using a five rating scale questionnaire responded by 153 administrators and lecturers of Dhonburi Rajabhat University.

The findings of this study were concluded as follows.

1. The current status of academic cooperation between Dhonburi Rajabhat University and Foreign Higher Education Institutions was found that the operation for academic cooperation consisted of 4 areas : cooperation education, student development, lecturer development, and curriculum and education management. The most problem was the operation that was not clear and well organized.

2. The developed model for academic cooperation between Dhonburi Rajabhat University and Foreign Higher Education Institutions consisted of 4 areas : 1) cooperation education consisted of 16 items, 2) student development consisted of 14 items, 3) lecturer development consisted of 14 items, and 4) curriculum and education management consisted of 17 items. Moreover, it was rated for its suitability and possibility in practice in overall, each area, and each item significantly higher than the criteria at the level of .05

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

ของ

ปนัดดา ยิ้มสกุล

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่.....เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนานรงค์)

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิไล ตั้งจิตสมคิด)

.....กรรมการ

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลคู)

(รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนานรงค์)

.....กรรมการ

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา)

(อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลคู)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุวพร ตั้งสมวพงษ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี ด้วยความเมตตากรุณาเป็นอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.อัครา วัฒนางรงค์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลคู และอาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีอภัยในการให้คำปรึกษาและสนับสนุนการทำปริญญานิพนธ์จนสำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.วิไล ตั้งจิตสมคิด ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นประธานกรรมการสอบปากเปล่า และอาจารย์ ดร.สุวพร ตั้งสมวพงษ์ ร่วมเป็นกรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม รวมทั้งสละเวลาอันมีค่าในการอ่านและให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้อนุเคราะห์การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ รวมทั้งผู้บริหารและอาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ที่กรุณาตอบแบบสอบถามความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทุกท่าน ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาเอก สาขาการอุดมศึกษารุ่นที่ 8 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้บริหารและผู้ร่วมงานคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจอย่างดียิ่ง

คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบแต่บิดา มารดา คุณยาย น้อง ๆ ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ปนัดดา ยิ้มสกุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	7
ความสำคัญของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา.....	14
รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ.....	24
ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศ.....	59
งานวิจัยเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการ.....	63
การสนทนากลุ่ม.....	73
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	83
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ.....	83
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ.....	85
ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของ รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัย ราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ.....	87

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ.....	92
ขั้นตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ.....	96
ขั้นตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ของรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัย ราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ.....	98
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	115
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	115
วิธีดำเนินการวิจัย.....	115
สรุปผลการวิจัย.....	116
การอภิปรายผล.....	118
ข้อเสนอแนะ.....	128
ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้.....	128
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	130
บรรณานุกรม.....	131
ภาคผนวก.....	138
ภาคผนวก ก.....	139
ภาคผนวก ข.....	143
ภาคผนวก ค.....	156
ภาคผนวก ง.....	169
ภาคผนวก จ.....	176
ภาคผนวก ฉ.....	195

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ประวัติผู้วิจัย.....	201

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 สถานภาพของผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.....	98
2 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อความ เหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไป ปฏิบัติของร่างรูปแบบการดำเนินงานความ ร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศ โดยรวมและในแต่ละด้านกับเกณฑ์ที่กำหนด (3.00).....	100
3 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อความ เหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของร่างรูปแบบการดำเนินงานความ ร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศ ด้านการประสานการศึกษา เป็นรายข้อกับเกณฑ์ที่กำหนด (3.00).....	101
4 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อความ เหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของร่างรูปแบบการดำเนินงานความ ร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศ ด้านการพัฒนานักศึกษา เป็นรายข้อกับเกณฑ์ที่กำหนด (3.00).....	105
5 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อความ เหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของร่างรูปแบบการดำเนินงานความ ร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศ ด้านการพัฒนาอาจารย์ เป็นรายข้อกับเกณฑ์ที่กำหนด (3.00).....	108
6 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อความ เหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของร่างรูปแบบการดำเนินงานความ ร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศ ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา เป็นรายข้อกับเกณฑ์ที่กำหนด (3.00).....	111
7 ค่าดัชนีความสอดคล้องของร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ.....	196
8 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามร่างรูปแบบการดำเนินงาน ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศ.....	199

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ.....	12
2 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทาง วิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ.....	91

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สภาวะปัจจุบันที่โลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคไร้พรมแดนและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร ได้เป็นแรงผลักดันให้ทุกภูมิภาคของโลกจำเป็นต้องเปิดตัวออกสู่โลกภายนอกมากขึ้น โดยการเรียนรู้แลกเปลี่ยน ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ในระหว่างภูมิภาค เพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่มีศักยภาพก้าวหน้าทันพัฒนาการของโลก และสามารถแข่งขันได้ในประชาคมโลก ทำให้ประเทศไทยต้องมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นกับนานาประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมทั้งด้านการศึกษา ลักษณะของความเป็นสากลที่เพิ่มขึ้นนี้เองทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องคำนึงถึงบทบาทที่ปรับเปลี่ยนไป เพื่อตอบสนองต่อสภาวะที่ท้าทายประเทศในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก ซึ่งนับวันต้องมีการพึ่งพาอาศัยกันมากขึ้น มีความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ อย่างใกล้ชิดมากขึ้น เพื่อพัฒนาองค์ความรู้สู่ความเป็นสากล ด้วยเหตุนี้นโยบายในการพัฒนาประเทศ จึงมีความเชื่อมโยงกันทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนาการศึกษาของไทย (สถาบันคลังสมองของชาติ. 2549: 2-12) มีการปฏิรูปการศึกษาทุกระดับ สำหรับการปฏิรูประดับอุดมศึกษา มุ่งเน้นการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาไทยให้เป็นมันสมองของประเทศเพื่อพัฒนาระดับนักศึกษาและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาสู่มาตรฐานสากลให้มีความสามารถเชิงวิชาการ เทียบเคียงกับนานาชาติ รวมทั้งการปรับตัวให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกไร้พรมแดนและกระแสการเปิดเสรีทางการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2549: 118) งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งยังทำหน้าที่ผลิตผลงานทางวิชาการ สร้างนักวิชาการ ใช้ผลงานทางวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2542: 83) รวมทั้งยังต้องมีบทบาทสำคัญในการตอบสนอง ชี้นำ เตือนภัยและแก้ปัญหาให้กับสังคม จึงเป็นเสมือนสมอง ขุมกำลังทางวิชาการ และจิตวิญญาณของสังคมอีกด้วย (คณะกรรมการอำนวยการปฏิรูปการศึกษา. 2547: 37) ในการพัฒนางานวิชาการ ความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษา หน่วยงาน หรือองค์กรระหว่างประเทศนับว่ามีความสำคัญในการช่วยพัฒนาการศึกษาของไทยให้มีความทันสมัย และมีความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายด้านต่างประเทศของแผนพัฒนาและปฏิรูปการศึกษา ที่มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก (สถาบันคลังสมองของชาติ. 2549: ii) เมื่อพิจารณาบทบาทความร่วมมือทางวิชาการระดับอุดมศึกษา พบว่าประเทศไทยมีบทบาทและความร่วมมือด้านอุดมศึกษาที่โดดเด่นในเวทีระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก เป็นผลให้ประเทศไทยได้รับเลือกให้เป็นที่ตั้งขององค์การระหว่างประเทศด้านอุดมศึกษาที่สำคัญ 3 หน่วยงาน คือ สำนักงานเลขาธิการเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University

Network Secretariat) ศูนย์ภูมิภาคว่าด้วยอุดมศึกษาและการพัฒนา (SEAMEO RIHED) ซึ่งทั้งสองหน่วยงานนี้สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา โดยเลขาธิการคณะกรรมการอุดมศึกษาเป็นประธานคณะกรรมการบริหาร ส่วน UMAP International Secretariat (University Mobility in Asia and the Pacific) เลขาธิการคณะกรรมการอุดมศึกษาก็ดำรงตำแหน่งเลขานุการทั่วไปด้วย ที่สำคัญประเทศไทยยังเป็นเจ้าภาพการประชุมด้านอุดมศึกษาและวิชาการระหว่างประเทศคือ การประชุมรัฐมนตรีด้านการศึกษาของอาเซียน (Meeting of Ministers of Education in ASEAN Countries) เมื่อวันที่ 18 -19 สิงหาคม 2549 และการประชุมอธิการบดีโลก (World University Presidents Summit) ระหว่างวันที่ 19 - 22 กรกฎาคม 2549 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2549: 87) ส่วนบทบาทความร่วมมือทางวิชาการระหว่างอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศทั้งในส่วนของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน จะทำความตกลงหรือสร้างความร่วมมือในรูปแบบข้อตกลง (Agreement) หรือบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการด้านต่าง ๆ (Memorandum of Understanding หรือ MOU) ส่วนใหญ่เป็นความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศที่พัฒนาแล้วและมีความก้าวหน้าทางการศึกษา โดยมีกิจกรรมครอบคลุมตั้งแต่การแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ข่าวสาร ผลงานทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนนักศึกษา การแลกเปลี่ยนบุคลากรด้านการศึกษาวิจัย การให้ทุนการศึกษาและฝึกอบรมบุคลากรด้านการศึกษาวิจัย การสนับสนุนทางการเงินในกิจกรรมการเรียนการสอนงานวิจัย การจัดทำหลักสูตรนานาชาติเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการในระดับสากลทั้งในแบบ e-learning มหาวิทยาลัยเสมือนจริงหรือมหาวิทยาลัยออนไลน์ (virtual universities) และในแบบธรรมดาที่นิยมกันโดยทั่วไป ตลอดจนการสอนร่วมกันผ่านแบบการเรียนการสอนที่ใช้การสื่อสารผ่านดาวเทียม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2549: 118) นอกจากนี้ยังมีการเทียบโอนหน่วยกิต การอนุมัติวิชาที่เกี่ยวกับประเทศไทยเป็นวิชาเลือกในหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ การก่อตั้งศูนย์การศึกษา วิทยาเขต หรือศูนย์ภูมิภาค เป็นต้น สำหรับประเทศที่ได้ทำความร่วมมือด้านวิชาการในระดับสถาบันกับสถาบันอุดมศึกษาของไทย ได้แก่ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีน เกาหลี สาธารณรัฐอินเดีย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สหพันธรัฐมาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กัมพูชา อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมนี ออสเตรีย เบลเยียม เดนมาร์ก สหรัฐอเมริกา แคนาดา สาธารณรัฐสิงคโปร์ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สหภาพพม่า บรูไนดารุสซาลาม เป็นต้น จะเห็นได้ว่าที่ผ่านมาหน่วยงานองค์กร หรือสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ ได้ให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือทางด้านการศึกษาในระดับสูง โดยบทบาทความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศด้านการอุดมศึกษาในปัจจุบันและอนาคต จะเน้นด้านการถ่ายทอดทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระดับสูง จัดได้ว่ามีความสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับสถาบันอุดมศึกษาของไทยเป็นอย่างมาก (กรมวิเทศสหการ. 2542: 10) สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2549: ค)

ที่ศึกษาเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน พบว่า ความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านการศึกษาเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับแนวทางการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งประกอบด้วยการปรับปรุงเชิงปริมาณโดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับคุณภาพทางการศึกษา การนำโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามารองรับการขยายโอกาสและการยกระดับคุณภาพทางการศึกษา ตลอดจนการบริหารจัดการทางการศึกษาในเชิงคุณภาพและการจัดทำแผนทางการศึกษา และงานวิจัยของสถาบันคลังสมองของชาติ (2549: xvii) ที่ศึกษายุทธศาสตร์ความร่วมมือด้านอุดมศึกษากับต่างประเทศ พบว่า กลยุทธ์สำคัญในการทำให้ยุทธศาสตร์การสร้างความร่วมมือด้านอุดมศึกษากับต่างประเทศภาพรวมไปสู่ความสำเร็จ ได้แก่ การสร้างขีดความสามารถของสถาบันอุดมศึกษาของไทย การสร้างความร่วมมือเพื่อยกระดับอุดมศึกษาไทยสู่มาตรฐานสากล การดำเนินความร่วมมือเชิงรุกในการสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ การสร้างจุดขายของอุดมศึกษาไทยเพื่อโอกาสในการระดมความร่วมมือระหว่างประเทศ และการขยายตลาดธุรกิจอุดมศึกษาของไทย ซึ่งจะช่วยลดวิกฤติการณ์หลายอย่างที่สถาบันอุดมศึกษาไทยกำลังประสบทั้งวิกฤติด้านคุณภาพการศึกษา วิกฤติด้านความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติ และวิกฤติด้านความเสมอภาคและโอกาสการเข้าสู่อุดมศึกษาของไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552: ออนไลน์)

ในปัจจุบันรูปแบบความร่วมมือทางวิชาการด้านอุดมศึกษากับต่างประเทศโดยส่วนใหญ่ครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) การแลกเปลี่ยนนักศึกษา คณาจารย์ นักวิจัย และบุคลากรระหว่างกัน 2) การให้หรือรับการสนับสนุนทรัพยากรระหว่างกัน เช่น ทุน บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยี ค่าปรึกษา หรือการอำนวยความสะดวก เป็นต้น 3) การร่วมปฏิบัติด้านการสอน วิจัย ฝึกอบรม หรือทำงานร่วมกัน 4) การพัฒนาหลักสูตร การเปิดหลักสูตร การเปิดสถานศึกษา 5) การประชุม สัมมนาร่วมกัน 6) การสร้างหรือเข้าร่วมเครือข่าย องค์กร กลุ่ม หรือชมรมที่จัดขึ้นร่วมกัน 7) การบรรลุถึงข้อตกลงร่วมกัน (สถาบันคลังสมองของชาติ. 2549: 1 - 3) ซึ่งสอดคล้องกับทบทวนมหาวิทยาลัย (2531: 7) ที่มีลักษณะของกิจกรรมภายใต้ข้อตกลงหรือสัญญาความร่วมมือทางวิชาการ ประกอบด้วย กิจกรรม 6 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้ 1) การแลกเปลี่ยนอาจารย์และบุคลากร 2) การแลกเปลี่ยนนักศึกษา 3) การร่วมมือวิจัย 4) การร่วมมือเปิดหลักสูตร 5) ความร่วมมือทางวัฒนธรรม 6) ความร่วมมือทางวิชาการและการร่วมมือสนับสนุนการบริการ เช่น ห้องสมุด การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เครื่องมือและอุปกรณ์ เป็นต้น

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยสำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ (2548: 8 - 16) ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบด้านการสนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาไทยให้สามารถขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพในมาตรฐานสากล ได้รวบรวมข้อมูลความตกลงและบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding หรือ MOU)

เกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ สรุปได้ว่ารูปแบบความร่วมมือทางวิชาการสามารถจัดกลุ่มตามลักษณะของกิจกรรมความร่วมมือได้ ดังนี้

1. ด้านการประสานการศึกษา ได้แก่ การแลกเปลี่ยน การเยือน / หรือร่วมกันของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยและต่างประเทศ การเจรจาเพื่อพัฒนาความร่วมมือด้านต่าง ๆ (เช่น การเรียนการสอน หลักสูตรการวิจัยและฝึกอบรม การเพียบโอนหน่วยกิต เป็นต้น) การอนุมัติวิชาที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยเป็นวิชาเลือกในหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ การเข้าร่วมนิทรรศการ ประชุม สัมมนาทางวิชาการ กิจกรรมของแต่ละสถาบันอุดมศึกษาที่แต่ละฝ่ายจัด การให้ทุนแลกเปลี่ยนระยะสั้นเพื่อทำการวิจัย การมอบปริญญาิตติมศักดิ์แก่ผู้ทรงคุณวุฒิระหว่างกัน การร่วมก่อตั้งศูนย์ศึกษา วิทยาเขตด้านต่าง ๆ ศูนย์ภูมิภาคศึกษา การจัดพิมพ์และเผยแพร่ผลงานวิจัยร่วมกัน ทำพจนานุกรมภาษาต่างประเทศ ภาษาถิ่น / ชนกลุ่มน้อย วารสารทางวิชาการ และการจัดการศึกษาร่วม

2. ด้านการพัฒนานักศึกษา ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศเสนอทุนให้นักศึกษาเดินทางไป / มาในการศึกษาต่อ ฝึกอบรม ดูงาน ทำวิจัย นักศึกษามาฝึกงาน ศึกษาและฝึกอบรม หลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรเฉพาะ หรือทำวิจัย และการจัดโครงการพิเศษ (เช่น ค่าภาษาจีน การแข่งขันกีฬาร่วมกัน การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและสร้างเครือข่ายทางวิชาการ การศึกษาภาษาอังกฤษภาคฤดูร้อน การอบรมภาษาและวัฒนธรรมไทย เป็นต้น)

3. ด้านการพัฒนาอาจารย์ / บุคลากร ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศเสนอทุนให้อาจารย์ อาจารย์ไป / มาบรรยาย ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ร่วมเป็นอาจารย์ที่ได้รับเชิญ (Visiting Professor) อาจารย์เดินทางไป / มาศึกษาต่อ ฝึกอบรม ดูงาน หรือทำวิจัย และความร่วมมือทางการวิจัย

4. ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา ได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตร การสร้างหลักสูตรเพื่อการศึกษาความร่วมมือแบบการให้ปริญญาระหว่างสถาบัน (Joint – Degree) การจัดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา โดยใช้วิธีการจัดการศึกษาทางไกลร่วมกัน (E – Master Class)

ส่วนผลของความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศที่ผ่านมา มีข้อจำกัดหลายประการ จากการศึกษาของสวียเซค (Swierezek. 1988: 1 - 13) มหาวิทยาลัยเซาท์ฟลอริดา (University of South Florida) เรื่องการทบทวนข้อตกลงแลกเปลี่ยนและความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศในประเทศไทย (A Review of International Academic Affiliations and Exchange Agreement in Thailand) ในปี พ.ศ. 2531 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาของไทยขาดความพร้อมในด้านกิจกรรมการแลกเปลี่ยนด้านการเงินและการดำเนินงาน ซึ่งความสัมพันธ์ของการแลกเปลี่ยนความร่วมมือทางวิชาการได้มุ่งเน้นในด้านการรับความ

ช่วยเหลือจากต่างประเทศที่ให้กับสถาบันอุดมศึกษาของไทยเป็นหลัก ส่วนขอบเขตของกิจกรรมการแลกเปลี่ยนจะเป็นโปรแกรมการให้การศึกษาและการฝึกอบรมสำหรับการพัฒนาอาจารย์และโครงการวิจัย นอกจากนี้จากการศึกษาของวราภรณ์ พันธุ์โพธิ์ (2544: บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่ประสบจากความร่วมมือทางวิชาการส่วนใหญ่ ได้แก่ ปัญหาเรื่องงบประมาณที่มีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอ ปัญหาเรื่องความสามารถของบุคลากรในเรื่องเนื้อหาวิชาการและทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ ความพร้อมในสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทั้งอุปกรณ์ สถานที่ ตลอดจนความล่าช้าของระเบียบปฏิบัติของทางราชการ และจากการรวบรวมข้อมูลของสำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ (2548: 9 - 16) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษา / หน่วยงานต่างประเทศในปี พ.ศ. 2546 - 2547 สามารถสรุปได้ดังนี้ คือ 1) ปัญหาด้านการบริหารจัดการ เป็นงบประมาณที่จำกัด ค่าใช้จ่ายสูง ระบบเครือข่ายไม่สมบูรณ์ การประสานงานระหว่างหน่วยงานขาดความต่อเนื่อง เป็นต้น 2) ปัญหาด้านการแลกเปลี่ยนนักศึกษา เช่น นักศึกษามีความรู้ภาษาอังกฤษไม่ถึงระดับที่ต้องการ ค่าใช้จ่ายสูงกว่าที่เรียนในประเทศไทย เป็นต้น 3) ปัญหาด้านอาจารย์ / บุคลากร เช่น การขาดทักษะทางภาษา เป็นต้น และ 4) ปัญหาที่มีผลกระทบจากสภาพการณ์ภายนอก เช่น ปัญหาจากโรค SARS ในปี พ.ศ. 2546 ปัญหาความไม่มั่นคงภายในประเทศ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแห่งหนึ่งเพื่อเตรียมคนเข้าสู่การพัฒนาประเทศ เดิมมีชื่อว่า “โรงเรียนฝึกหัดครูสตรีอาชีวศึกษา” เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2491 เพื่อผลิตครูอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรประโยคครูมัธยม(ป.ม.) ต่อมาในปี พ.ศ. 2504 เปลี่ยนชื่อโรงเรียนจาก โรงเรียนฝึกหัดครูสตรีอาชีวศึกษา เป็น โรงเรียนฝึกหัดครูธนบุรี เนื่องจากกรมการฝึกหัดครูมีนโยบายที่จะผลิตครูในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา(ป.ก.ศ.) เช่นเดียวกับโรงเรียนฝึกหัดครูอื่น ๆ ในปี พ.ศ. 2512 กรมการฝึกหัดครูประกาศยกฐานะโรงเรียนฝึกหัดครูเป็นวิทยาลัยครูธนบุรี พ.ศ. 2519 วิทยาลัยครูธนบุรีสามารถผลิตครูได้ถึงระดับปริญญาตรี ตาม พ.ร.บ.วิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 จนถึงปีพ.ศ. 2535 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนาม “สถาบันราชภัฏ” แทนวิทยาลัยครู เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 “สถาบันราชภัฏ” มีฐานะเป็นสถาบันอุดมศึกษา ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตทั่วไปสาขาวิชาการศึกษา และสาขาวิชาอื่นทั้งระดับปริญญาตรีและสูงกว่า และเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2547 สถาบันราชภัฏธนบุรี ได้รับการยกฐานะและปรับเปลี่ยนเป็น “มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี” ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 เพื่อให้สถาบันราชภัฏแต่ละแห่งมีความเป็นนิติบุคคลเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยของรัฐทั่วไป เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างคล่องตัว รวมทั้งมีความชัดเจนในการดำเนินการตามภารกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่ง (มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. 2550: ออนไลน์)

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีได้มีการปรับบทบาทภารกิจของสถาบันให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นกระแสโลกาภิวัตน์ โลกไร้พรมแดน การปฏิรูปการศึกษา การปฏิรูปอุดมศึกษา มีความมุ่งหมายที่จะยกระดับมาตรฐานและคุณภาพสู่ระดับสากล (มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. 2550: ออนไลน์) โดยเฉพาะความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศจึงเป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้สถาบันบรรลุถึงความมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจึงมีนโยบายและได้ดำเนินการการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศหลายประเทศ ในรูปของความตกลงและบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding หรือ MOU) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 โดยทำความตกลงและบันทึกความเข้าใจกับวิทยาลัยครูคุนหมิง และ Northeast Normal University ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในปี พ.ศ. 2540 มีความร่วมมือทางวิชาการกับ Edith Cowan University ประเทศออสเตรเลีย ส่วนในปี พ.ศ. 2542 - 2550 มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีมีการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศหลายแห่ง ส่วนใหญ่เป็นประเทศในแถบเอเชีย ทั้งประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ประเทศสาธารณรัฐไต้หวัน ประเทศสาธารณรัฐเวียดนาม โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมีการทำความตกลงและบันทึกความเข้าใจกับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีมากที่สุด นอกจากนี้มีการทำความตกลงและบันทึกความเข้าใจกับ Cairo University ประเทศสาธารณรัฐอียิปต์ และ University of North Texas ประเทศสหรัฐอเมริกา (พัฒนา ศรีสุรภักษ์. 2550: สัมภาษณ์)

อย่างไรก็ตามในระยะเวลาที่ผ่านมาอาจกล่าวได้ว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรียังประสบกับปัญหาหลายประการเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ทำให้สถาบันไม่สามารถพัฒนาขีดความสามารถได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของความร่วมมือทางวิชาการ พบว่า ความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศมีปัญหามากหลายประการ ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการ เช่น งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีจำกัดประกอบกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสูง ระเบียบราชการไม่เอื้ออำนวย ขาดความคล่องตัว เป็นต้น 2) ด้านการแลกเปลี่ยนนักศึกษา เช่น นักศึกษาขาดทักษะทางภาษา ขาดเงินทุนการศึกษา ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือวัฒนธรรมต่างแดนได้ เป็นต้น 3) ด้านอาจารย์ เช่น อาจารย์บางท่านขาดทักษะทางภาษา อาจารย์มีภาระกิจงานสอนมากทำให้ไม่สามารถเดินทางไปปฏิบัติงานตามโครงการแลกเปลี่ยนได้ เป็นต้น 4) ความร่วมมือทางวิชาการส่วนใหญ่เป็นความร่วมมือเบื้องต้น เช่น การเยี่ยมเยียน การศึกษาดูงาน การนำคณะอาจารย์และนักศึกษาไปแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม เป็นต้น 5) สถาบันขาดการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการที่ครอบคลุมภารกิจไม่ครบทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และด้านกิจกรรมทางวัฒนธรรม โดยส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นที่การแลกเปลี่ยนนักศึกษา และการแสดงกิจกรรมทางวัฒนธรรม ขาดการ

ดำเนินการทางด้านวิชาการ การเรียนการสอน และการวิจัย ซึ่งถือว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาสถาบันไปสู่ความเป็นสากล ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาและอุปสรรคของความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศที่สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ (2548: 9 – 16) ได้รวบรวมข้อมูลเอาไว้ นอกจากนี้ความร่วมมือทางวิชาการส่วนใหญ่เป็นการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ยังขาดความร่วมมือทางวิชาการอีกหลายด้านที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางวิชาการอย่างแท้จริง ขาดรูปแบบและแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน

จากสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี จึงสนใจศึกษาการพัฒนาแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางการจัดและดำเนินการด้านความร่วมมือทางวิชาการให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น อันจะนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ มีความมุ่งหมายเพื่อ

1. ศึกษาสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ
2. พัฒนาแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยนี้ทำให้ได้รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่เหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดและดำเนินการด้านความร่วมมือทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกดังนี้

1.ประชากรในชั้นการศึกษาศาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบัน ราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งกำหนดคุณสมบัติดังนี้

1.1 เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์การทำงานด้านความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ และ / หรือ

1.2 เป็นผู้บริหารที่รับผิดชอบงานด้านความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ และ / หรือ

1.3 เป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ

2.ประชากรในชั้นการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ เป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ซึ่งกำหนดคุณสมบัติดังนี้

2.1 เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์การทำงานที่มีความรับผิดชอบด้านการสอน การค้นคว้าวิจัย การบริการวิชาการ และ / หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษา และ/หรือ

2.2 เป็นผู้บริหารหรือผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารในสถาบันอุดมศึกษา เช่น อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดี ผู้อำนวยการศูนย์/สำนัก หัวหน้าภาค/ โปรแกรมวิชา เป็นต้น

3. ประชากรในชั้นตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ จำนวน 189 คน ซึ่งกำหนดคุณสมบัติดังนี้

3.1 ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี จำนวน 23 คน

3.2 อาจารย์ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี จำนวน 166 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ซึ่งประยุกต์แนวคิดมาจากการรวบรวมข้อมูลความตกลงและบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยสำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ (2548 : 8 - 16) โดยแบ่งตามลักษณะของกิจกรรมเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการประสานการศึกษา
2. ด้านการพัฒนาการศึกษา
3. ด้านการพัฒนาอาจารย์
4. ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **สภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ** หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติงานในด้านความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับนโยบายความร่วมมือทางวิชาการ วิธีการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุให้การปฏิบัติงานไม่บรรลุตามความมุ่งหมายหรือขาดประสิทธิภาพ รวมทั้งจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสหรือปัจจัยแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

2. **แนวทางการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ** หมายถึง แบบแผนหรือลักษณะการดำเนินงาน การประสานงาน ตามข้อผูกพันที่เกิดจากการทำความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนทางวิชาการในรูปแบบข้อตกลง หรือบันทึกทำความเข้าใจเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ซึ่งครอบคลุมตามลักษณะกิจกรรมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

2.1 **ด้านการประสานการศึกษา** หมายถึง การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการประสานงานด้านการศึกษาร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศที่มีความร่วมมือทางวิชาการ ได้แก่ การกำหนดแผน ปฏิทินการปฏิบัติงาน การกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ หน่วยงานและบุคลากรที่รับผิดชอบ การแลกเปลี่ยน การเยือน / หรือร่วมกันของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยและต่างประเทศ การเจรจาเพื่อกำหนดแนวทางหรือข้อตกลงในการพัฒนาความร่วมมือด้านต่าง ๆ การเข้าร่วมนิทรรศการ ประชุม สัมมนาทางวิชาการ กิจกรรมของแต่ละสถาบันอุดมศึกษาที่แต่ละฝ่ายจัด การมอบปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่ผู้ทรงคุณวุฒิระหว่างกัน การร่วมก่อตั้งศูนย์ศึกษา วิทยาเขตด้านต่าง ๆ ศูนย์ภูมิภาคศึกษา การประชาสัมพันธ์ การจัดพิมพ์และเผยแพร่ผลงานวิจัยร่วมกัน การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

2.2 **ด้านการพัฒนานักศึกษา** หมายถึง การจัดดำเนินงานที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ เจตคติที่จะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ได้แก่ การกำหนดแผน ปฏิทินการปฏิบัติงาน การประชาสัมพันธ์ การกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักศึกษาการแลกเปลี่ยนนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศเสนอทุนให้การศึกษาแก่นักศึกษา นักศึกษาเดินทางไป / มาในการศึกษาต่อ ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ทำวิจัย นักศึกษามาฝึกงาน ศึกษาและฝึกอบรมหลักสูตร

ระยะสั้น หลักสูตรเฉพาะ โครงการพิเศษ (เช่น การอบรมภาษาอังกฤษในภาคฤดูร้อน การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เป็นต้น)

2.3 ด้านการพัฒนาอาจารย์ หมายถึง การจัดดำเนินงานที่ส่งเสริมให้อาจารย์มีสมรรถภาพในด้านความรู้ ทักษะ เจตคติและเทคนิคต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติภารกิจของการเป็นอาจารย์ที่ดี ได้แก่ การกำหนดแผน ปฏิทินการปฏิบัติงาน การประชาสัมพันธ์โครงการความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนอาจารย์ สถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศเสนอทุนให้อาจารย์ อาจารย์ไป / มาบรรยาย ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เป็นอาจารย์ที่ได้รับเชิญอาจารย์เดินทางไป / มาศึกษาต่อ ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน หรือทำวิจัย

2.4 ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา หมายถึง การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรและจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศที่มีความร่วมมือทางวิชาการ ได้แก่ การสร้างหลักสูตร การใช้หลักสูตร การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร การเทียบโอนหน่วยกิตของหลักสูตร การบริหารหลักสูตร การจัดการศึกษาร่วม และการให้ปริญญาบัตรระหว่างสถาบัน

3. **สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ** หมายถึง มหาวิทยาลัย สถาบัน หรือวิทยาลัยที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในต่างประเทศที่ได้ทำการบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการ หรือข้อตกลงทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

4. **ผู้ทรงคุณวุฒิ** ในการวิจัยนี้มี 2 กลุ่ม ได้แก่

4.1 ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ให้ข้อมูลและความคิดเห็นเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ ในกระบวนการวิจัยขั้นตอนการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ จำนวน 5 คน

4.2 ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน 5 คน โดยมีคุณสมบัติเป็นผู้บริหารระดับนโยบายที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารความร่วมมือทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา และ / หรือเป็นนักวิชาการทางการวัดและประเมินผลทางการศึกษา

5. **ผู้เชี่ยวชาญ** หมายถึง ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ตลอดจนมีประสบการณ์การทำงานด้านการสอน การค้นคว้าวิจัย การบริการวิชาการ และ / หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษา เป็นผู้บริหารหรือผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารในสถาบันอุดมศึกษาในระดับอธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดี ผู้อำนวยการศูนย์สำนัก หรือหัวหน้าภาค / โปรแกรมวิชา ซึ่งสามารถให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ

6. **ผู้บริหาร** หมายถึง ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีที่ดำรงตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการศูนย์/สำนัก หรือประธานหลักสูตร ที่ปฏิบัติงานด้านการบริหาร และ / หรือปฏิบัติงานด้านการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม

7. **อาจารย์** หมายถึง อาจารย์ที่ปฏิบัติงานด้านการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ และ / หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ผู้วิจัยศึกษาและประมวลจาก เอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบัน อุดมศึกษาของไทยกับสถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานหรือองค์กรระหว่างประเทศ รวมทั้งผู้วิจัยได้ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เพื่อให้ทราบถึงสภาพการดำเนินงาน ความร่วมมือทางวิชาการที่ชัดเจนยิ่งขึ้น และใช้เป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นคำถามในการ สอนทบทวนของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามร่าง รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ โดยสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัย ราชภัฏธนบุรี เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ

กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ดังแสดงในภาพประกอบ 1

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นเนื้อหาในการศึกษาเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา

- ความหมายของความร่วมมือทางวิชาการ
- ความสำคัญของความร่วมมือทางวิชาการ
- ความสำคัญของความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษา หน่วยงาน หรือองค์กรต่างประเทศ
- ความจำเป็นที่ต้องมีความร่วมมือทางวิชาการ
- ข้อพิจารณาเบื้องต้น องค์ประกอบ และขั้นตอนเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษา

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

- รูปแบบความร่วมมือทางวิชาการ
- รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบัน อุดมศึกษาของไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ จำแนกตามลักษณะกิจกรรม
- ลักษณะของความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ
- แนวทางการสนับสนุนและพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ
- สภาพปัญหา อุปสรรคของความร่วมมือ
- ปัจจัยที่ทำให้ความร่วมมือประสบความสำเร็จ
- นโยบายที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษา หน่วยงาน หรือองค์กรต่างประเทศ

ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

งานวิจัยเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการ
การสนทนากลุ่ม

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา

ความหมายของความร่วมมือทางวิชาการ

ทบวงมหาวิทยาลัย (2531: 3) ได้ให้ความหมายของความร่วมมือทางวิชาการไว้ในนโยบายของทบวงมหาวิทยาลัยว่าด้วยความตกลงร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศว่าหมายถึง ความร่วมมือในด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการและกิจกรรมทางวัฒนธรรม สำหรับในด้านการเรียนการสอนนั้นมีขอบเขตครอบคลุมถึงการแลกเปลี่ยนอาจารย์ นักศึกษา อุปกรณ์ การสอน ตลอดจนการจัดหลักสูตร อันเป็นข้อตกลงร่วมระหว่างสถาบันด้วย

วิจิตร ศรีสอ้าน (วรางคณา พันธุมโพธิ์. 2544: 29; อ้างอิงจาก วิจิตร ศรีสอ้าน. 2523) ได้ให้ความหมายของความร่วมมือทางวิชาการไว้ว่า หมายถึง การดำเนินกิจกรรมร่วมกันในการกระทำภารกิจตามหน้าที่ระหว่างมหาวิทยาลัยตั้งแต่สองแห่งขึ้นไป ความร่วมมือดังกล่าวอาจจะประกอบด้วยสองฝ่ายที่เรียกว่าทวิภาคี (Bilateral) หรือประกอบด้วยหลายฝ่ายที่เรียกว่า พหุภาคี (Multilateral) ก็ได้

ส่วนสภาการศึกษาอเมริกัน (อาภรณ์ แก่นวงศ์. 2535: 7; อ้างอิงจาก American Council on Education. 1988) ได้ให้ความหมายของความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาว่าหมายถึง ข้อผูกพันหรือข้อตกลงร่วมกัน โดยมีการจัดการให้มีผลประโยชน์และความต้องการการลงทุนในทรัพยากรร่วมกัน ทั้งนี้ได้เน้นที่ความร่วมมือซึ่งกันและกัน ซึ่งประกอบด้วยหลายรูปแบบของโปรแกรมการแลกเปลี่ยน ในบางครั้งจะอ้างอิงไปถึงการผูกพันหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถาบันความร่วมมือแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษา การแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษาในภาควิชาของสถาบัน การร่วมมือวิจัยในโครงการเฉพาะ และการเปลี่ยนเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ห้องสมุด โดยความร่วมมืออาจจะเกิดขึ้นระหว่างสถาบันต่อสถาบัน หรือระหว่างกลุ่มวิชาการวิชาชีพ (Consortium) ก็ได้

ซี.บี. คาร์เช็ค (ทองอินทร์ วงศ์โสธร; ไพฑูรย์ สีนลารัตน์; และวรรณภา โพธิ์น้อย. 2540: 15; อ้างอิงจาก C.B. Klasek. 1977) กล่าวว่า ความร่วมมือทางวิชาการเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อการแลกเปลี่ยนนักศึกษาอย่างเดี่ยว เพื่อแลกเปลี่ยนคณาจารย์สำหรับการสอน เพื่อแลกเปลี่ยนนักศึกษาและคณาจารย์ เพื่อการวิจัยร่วมกันและเพื่อการพัฒนาและการช่วยเหลือทางวิชาการ

สรุปได้ว่า ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาหมายถึง การจัดดำเนินการประสานงานตามข้อตกลงที่เกิดจากการทำความร่วมมือการแลกเปลี่ยนทางวิชาการ โดยข้อตกลงดังกล่าวอยู่ภายใต้กิจกรรมด้านการแลกเปลี่ยนอาจารย์ นักศึกษา การร่วมมือทำการวิจัย การร่วมกันพัฒนาหลักสูตร การร่วมกันปฏิบัติการสอน การประชุม การสัมมนา การบริการทางวิชาการ และกิจกรรมทางวัฒนธรรม อันเป็นข้อตกลงร่วมกัน

ความสำคัญของความร่วมมือทางวิชาการ

ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงความสำคัญของความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ พอจะสรุปได้ดังนี้

สุบิน ปิ่นขยัน (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2531: 37; อ้างอิงจาก สุบิน ปิ่นขยัน. 2525) กล่าวว่า การร่วมมือทางวิชาการเป็นหนทางหนึ่งที่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด การได้พบปะสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ทางวิชาการ ย่อมจะก่อให้เกิดประโยชน์ซึ่งกันและกันในด้านการพัฒนาความรู้ ซึ่งมีผลต่อการศึกษาและพัฒนาประเทศต่อไป

วิจิตร ศรีสอ้าน (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2531: 22; อ้างอิงจาก วิจิตร ศรีสอ้าน. 2523) กล่าวว่า ทบวงมหาวิทยาลัยได้มีนโยบายสนับสนุนให้มีความร่วมมือกันในวงกว้างทั้งในส่วนของความร่วมมือกันเองของสถาบันในประเทศทั้งภาครัฐและเอกชนกับการแสวงหาความร่วมมือออกไปสู่สถาบันต่างประเทศ และได้กำหนดนโยบายสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการร่วมมือระหว่างสถาบันไทยด้วยกันเองนั้นเป็นสิ่งที่ประโยชน์ต่อการพัฒนามาก แต่ยังไม่สามารถบรรลุความเป็นเลิศได้เต็มที่ จึงต้องหาผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่สูงกว่ามาเสริมขีดความสามารถ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของสถาบัน

สุพัทธ์ ภูมกา (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543: 1; อ้างอิงจาก สุพัทธ์ ภูมกา. 2541) ได้กล่าวว่า เทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้การติดต่อสื่อสารเข้าถึงทุกสถานที่ ทุกคนและทุกเวลาซึ่งเป็นผลให้โลกเป็นโลกไร้พรมแดน นอกจากนี้เทคโนโลยีสมัยใหม่ยังเปิดโอกาสให้เราประสบความสำเร็จในทุกด้าน ทำให้โลกเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น อันเป็นโอกาสดีและท้าทายสำหรับสถาบันการศึกษาทั่วโลกในการพัฒนาการศึกษาของตนให้ทัดเทียมกับนานาชาติ

เควิน คุก (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543: 10; อ้างอิงจาก Kevin Khug. 1990) ได้กล่าวถึงนโยบายการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและบุคลากรในระดับอุดมศึกษา ซึ่งทำให้นักศึกษาและบุคลากรได้พัฒนาและเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น

1. มีโลกทัศน์กว้างไกล ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษามีโอกาสในการประกอบอาชีพที่ดี
2. มีการสร้างเครือข่าย ซึ่งจะทำให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันมากขึ้น
3. ทำให้เรียนรู้วัฒนธรรมที่หลากหลาย มีวิธีการคิดแบบใหม่ ๆ ซึ่งนักศึกษาสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาในการทำงานได้เป็นอย่างดี

โตชิยะ นัยโตะ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543: 6; อ้างอิงจาก Toshiya Naito. 1989) ได้กล่าวถึงความร่วมมือด้านการศึกษาของประเทศญี่ปุ่นกับต่างประเทศว่า มีการรับนักศึกษาจากประเทศต่าง ๆ เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นจำนวนมาก ซึ่งการรับนักศึกษาต่างชาตินั้นนอกจากจะช่วยพัฒนามาตรฐานการศึกษาและทรัพยากรมนุษย์แล้ว ยังช่วยส่งเสริมความเข้าใจและมิตรภาพระหว่างกันด้วย

บูดิโอโน มิสเมล (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543: 6; อ้างอิงจาก Bhudiono Mismail. 1988) ได้กล่าวถึงนโยบายของรัฐบาลอินโดนีเซียเกี่ยวกับความร่วมมือทางด้านการศึกษา สรุปได้ว่า รัฐบาลอินโดนีเซียได้ตระหนักถึงความสำคัญของการให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถอยู่รอดได้ในโลกที่เต็มไปด้วย

ด้วยการแข่งขัน โดยการสนับสนุนให้อาจารย์และนักศึกษาสามารถเข้าถึงโลกของข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ตลอดจนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล อินโดนีเซีย จึงสนับสนุนให้มีการสร้างเครือข่ายระหว่างมหาวิทยาลัย และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันอินโดนีเซียกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ รวมถึงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและบุคลากรกับต่างประเทศ

ความร่วมมือทางวิชาการได้ก่อให้เกิดมิติใหม่ทางการศึกษาที่ช่วยแก้ไขวิกฤติของประเทศ ไทย ซึ่งจรัส สุวรรณเวลา กล่าวว่า ขณะนี้ประเทศไทยอยู่ในช่วงวิกฤติ 3 อย่าง คือ วิกฤติด้านคุณภาพการศึกษา วิกฤติด้านความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติ และวิกฤติด้านความเสมอภาคและโอกาสการเข้าสู่อุดมศึกษาของไทย โดยที่วิกฤติด้านคุณภาพการศึกษาจะแก้ไขได้หากมีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน โดยเฉพาะทรัพยากรบุคคล คือ อาจารย์ ส่วนวิกฤติด้านความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติแก้ไขได้เมื่อใช้บุคลากรร่วมกับมหาวิทยาลัยนานาชาติ และวิกฤติด้านความเสมอภาคก็จะแก้ไขได้โดยการกระจายเครือข่ายความร่วมมือ โดยเฉพาะถ้าสามารถร่วมกันถึงขั้นพัฒนาระบบ UNINET (University Networking) และเชื่อมโยงสู่ระบบ Internet ได้ก็จะทำให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เท่าเทียมกันทุกคน โดยการให้การศึกษาตลอดชีวิต ผู้เรียนสามารถจะเรียนได้ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งถือได้ว่าความร่วมมือก่อให้เกิดมิติใหม่ทางการศึกษาขึ้น (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2542: 41)

ความร่วมมือเป็นหลักการและแนวคิดในการบริหารองค์กรยุคใหม่ โดยความร่วมมือทางวิชาการจะมีความสำคัญและประโยชน์เช่นเดียวกันกับความร่วมมือในด้านอื่น ๆ กล่าวคือ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เพิ่มคุณภาพของผลผลิตและบริการช่วยย่นระยะเวลา ทำให้องค์กรเข้มแข็งเร็วขึ้น และช่วยเพิ่มความแข็งแกร่งยิ่งขึ้นให้กับองค์กรอันเนื่องมาจากศักยภาพที่เพิ่มขึ้นอย่างกว้างขวางในการปฏิบัติการ ตามที่สังคมคาดหวังหรือต้องการ ซึ่งเป็นหนทางหนึ่งที่ผลักดันให้องค์กรสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด อันเนื่องมาจากการได้รู้จักพบปะสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ และประสบการณ์กับกลุ่มเดียวกัน หรือต่างกลุ่ม ทั้งในประเทศและนานาชาติ (อาภรณ์ แก่นวงศ์. 2535: 7)

สรุปได้ว่า ความร่วมมือทางวิชาการเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาโดยเฉพาะทางด้านวิชาการระหว่างสถาบันที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาได้มีการพบปะสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ โดยเน้นถึงความต้องการในการลงทุนทางทรัพยากรร่วมกัน ความร่วมมือซึ่งกันและกัน ทั้งทางด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ กิจกรรมทางวัฒนธรรม รวมถึงการแลกเปลี่ยนอาจารย์ นักศึกษา วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มศักยภาพงานวิชาการของแต่ละสถาบันให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น

ความสำคัญของความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษา หน่วยงาน หรือองค์กรต่างประเทศ

ในการพัฒนางานวิชาการ ความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษา หน่วยงาน หรือ องค์กรระหว่างประเทศนับว่ามีความสำคัญในการช่วยพัฒนาการศึกษาของไทยให้มีความทันสมัย และมีความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายด้านต่างประเทศของแผนพัฒนาและปฏิรูป การศึกษา ที่มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ให้เกิดการนำเอาความรู้ และประสบการณ์จากทั่วโลกมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาของประเทศ

การที่ประเทศไทยจะเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันภายใต้เศรษฐกิจโลก อุดมศึกษา ไทยจะต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทเพื่อให้ความทันสมัยและทันต่อโลกโดยการพัฒนาอุดมศึกษาไทย เข้าสู่ระบบสากลหรือนานาชาติ อุดมศึกษาไทยจึงต้องมีความสัมพันธ์กับนานาชาติเพื่อที่จะสามารถ ดูดซับองค์ความรู้ รวมทั้งทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพและถ่ายทอดความรู้ที่ทันสมัยมาสู่ทรัพยากรมนุษย์ ของชาติได้ สถาบันอุดมศึกษาของไทยจึงต้องมีการปรับปรุง พัฒนาให้ก้าวหน้าและทัดเทียมกับนานาชาติ ประเทศเพื่อเข้าสู่ความเป็นสากลของการศึกษา และการที่สถาบันอุดมศึกษาจะพัฒนาเพื่อให้เข้าสู่ ความเป็นสากลได้นั้นต้องอาศัยความร่วมมือช่วยเหลือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาใน ต่างประเทศ ซึ่งนำมาสู่การทำความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ

เมื่อกล่าวถึงความร่วมมือทางวิชาการมักจะเกิดขึ้นในลักษณะของการให้หรือขอรับความ ช่วยเหลือ โดยส่วนใหญ่เกิดจากสถาบันที่อ่อนแอและยังอยู่ในระยะเริ่มก่อตั้งจะเป็นฝ่ายเริ่มต้นขอรับ ความช่วยเหลือและสถาบันที่เข้มแข็งกว่าจะเป็นฝ่ายให้ความช่วยเหลือ ความร่วมมือที่เกิดขึ้นจึงเป็น ความช่วยเหลือในระดับต่ำ แต่ในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีความเข้มแข็งมากขึ้น ความ ช่วยเหลือควรปรับเปลี่ยนเป็นความร่วมมือและเกื้อกูลเพื่อเพิ่มศักยภาพของแต่ละสถาบันให้แข็งแกร่ง ยิ่งขึ้น (อาภรณ์ แก่นวงศ์. 2535: 273)

สรุปได้ว่า การร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษามีความสำคัญจะส่งผลให้เกิดความร่วมมือ ทางวิชาการ การเรียนการสอนตลอดจนการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะ ในขณะนี้วิทยาการใหม่ ๆ เทคโนโลยีที่ทันสมัยและความเจริญต่าง ๆ ได้ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วมาก เร่งรัดให้ทุกคนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในวงการศึกษาคำนึงที่จะต้องริเริ่มค้นคว้าและติดตามความรู้ ทางวิชาการอย่างใกล้ชิด ความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศจึงเป็นหนทาง หนึ่งที่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด การได้รู้จักพบปะสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ทางวิชาการกับเพื่อนร่วมอาชีพจากนานาชาติ ย่อมจะก่อให้เกิด ประโยชน์ซึ่งกันและกันในด้านการพัฒนาความรู้ซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาการศึกษาและพัฒนา ประเทศชาติต่อไป

ความจำเป็นที่ต้องมีความร่วมมือทางวิชาการ

ความจำเป็นที่ต้องมีความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันแต่ละแห่งอาจจะแตกต่างกันออกไป แต่สามารถแบ่งได้ 3 ประการ คือ (พรสวรรค์ พานิชชีวะ. 2536: 40)

1. ความจำเป็นในด้านการศึกษา เนื่องจากวิชาการและเทคโนโลยีมีการขยายตัวอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว การที่จะให้สถาบันแต่ละแห่งมีผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญในทุกสาขาวิชาจึงเป็นไปได้ยาก การร่วมมือเพื่อแบ่งงานกันทำตามความถนัดและความพร้อมจึงมีมากขึ้น และการที่สถาบันการศึกษาจะจัดบริการการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการความสนใจของผู้เรียน ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันนั้นทำได้ยากและไม่ทั่วถึง ต้องลงทุนมาก ทางออกที่ดีก็คือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกในสถาบันอื่นที่ใกล้เคียงกันแล้วโอนผลการเรียน การยืมตัว การแลกเปลี่ยนผู้สอนหรือนุคลากรอื่น ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านจากสถาบันแห่งอื่นที่มีความถนัดและความพร้อม

2. ความจำเป็นในด้านเศรษฐกิจ การจัดการศึกษาเป็นการลงทุนการร่วมมือกันจะทำให้ค่าใช้จ่ายในการลงทุนต่ำลง การใช้อุปกรณ์ร่วมกัน เช่น การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ร่วมกัน การใช้ห้องสมุดด้วยกัน ใช้ห้องทดลองเดียวกัน ใช้สนามกีฬาด้วยกัน เป็นต้น ตลอดจนความร่วมมือในการผลิตสื่อการเรียนการสอนร่วมกัน จะช่วยลดการลงทุนและประหยัดค่าใช้จ่ายได้มากขึ้น

3. ความจำเป็นในด้านคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา และการให้บริการแก่สังคม การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ข้อมูลข่าวสาร การใช้อุปกรณ์ร่วมกัน การร่วมกันผลิตสื่อการสอน ร่วมกันวิจัย ร่วมกันพัฒนาบุคลากร และร่วมมือกันจัดบริการแก่สังคม จะเป็นการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน เพราะการร่วมมือเป็นการรวมพลังซึ่งจะสามารถกระทำการใด ๆ ได้มากกว่าการกระทำโดยลำพัง

คะเนิงนิจ อินทร์อ่อง (2548: 10 – 11) กล่าวว่า ความร่วมมือจะเกิดขึ้นได้ง่ายถ้าสถานการณ์อำนวย สถานการณ์นั้นได้แก่

1. สถานการณ์ที่ทำให้เกิดอันตรายแก่คนส่วนใหญ่ หรือทำให้คนส่วนใหญ่เสียประโยชน์จะทำให้คนในกลุ่มหันมาร่วมมือกันมากขึ้น

2. บุคลิกภาพของสมาชิกในกลุ่ม ได้มีการศึกษาเรื่องนี้พบว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพเผด็จการมักเป็นผู้ที่ไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับใคร หรือให้ความร่วมมือก็ให้โดยไม่จริงใจ ดังนั้นกลุ่มคนที่มีลักษณะเผด็จการเป็นสมาชิกกลุ่มเหล่านั้นมักไม่ค่อยมีความร่วมมือกัน

3. ในกลุ่มที่มีสมาชิกมีความคุ้นเคยกันหรือมีลักษณะบางอย่างคล้ายคลึงกัน กลุ่มเหล่านี้จะมีความร่วมมือกันดี เช่น ในกลุ่มคนที่มีความรู้หรือประสบการณ์ร่วมกันให้ความช่วยเหลือกัน เป็นต้น

ดูเบรียน และ ไอร์แลนด์ (Dubrion; and Ireland. 1993: 125) กล่าวถึงสาเหตุของความร่วมมือซึ่งกันและกันไว้ 3 ประการ คือ

1. ความร่วมมือจะต้องเป็นการยอมรับถึงความจำเป็นหรือความต้องการที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน
 2. ความร่วมมือในการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันบ้างในบางส่วน
 3. ความร่วมมือในการแสดงออกถึงความจำเป็นหรือความต้องการที่จะพึ่งพาอาศัยกัน
- ในขั้นการดำเนินการ

สรุปได้ว่า ความจำเป็นที่ต้องมีความร่วมมือทางวิชาการ เป็นเรื่องที่เป็นกลไกในการที่จะสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งทางด้านการลดการลงทุน ประหยัดค่าใช้จ่าย การสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร และการแลกเปลี่ยนความรู้

ข้อพิจารณาเบื้องต้น องค์ประกอบ และขั้นตอนเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษา

สภาการศึกษาอเมริกัน (อาภรณ์ แก่นวงศ์. 2535: 8; อ้างอิงจาก American Council on Education. 1988) ได้เสนอหลักเกณฑ์ในข้อพิจารณาเบื้องต้นสำหรับการร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาดังนี้

1. เหตุผล (Rationale) เหตุผลสำหรับโปรแกรมความร่วมมือควรจะเป็นจุดประสงค์หลักของสถาบันและควรอยู่ในส่วนของการวางแผนระยะยาว เป้าหมายของโปรแกรมต้องมีความชัดเจนเพียงพอสำหรับเป็นหลักในการทบทวนหรือประเมินผล
2. ข้อผูกพันหรือข้อตกลงร่วมกัน (Commitment) ไม่ควรทำในการดำเนินงานระยะแรก โปรแกรมควรได้รับการสนับสนุนอย่างกระตือรือร้น และข้อตกลงร่วมกันในระยะยาวควรจะมาจากผู้บริหารสถาบันและคณาจารย์ที่คาดว่าจะมีส่วนเกี่ยวข้อง
3. ภาษา (Language) การพิจารณาภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนและการสื่อสารเป็นทางที่มีความสำคัญ ถ้าภาษาที่ใช้ในการสอนและการบรรยายไม่เหมือนกันใน 2 สถาบัน การร่วมมือกันของสถาบันควรเลือกใช้ภาษาที่จะเป็นหลักได้ทั้ง 2 ฝ่าย อาจารย์และนักศึกษาที่จะเข้าร่วมโปรแกรมควรมีโอกาสเรียนหรือฝึกทักษะทางภาษาด้วย ซึ่งบางโปรแกรม เช่น วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ เป็นต้น ใช้ศัพท์เทคนิคซึ่งเป็นภาษาสากล ในสาขาวิชาเหล่านี้ผู้เข้าร่วมโครงการอาจต้องการเพียงทักษะการสื่อสารเบื้องต้น แต่ในบางโปรแกรม เช่น มนุษยศาสตร์ เป็นต้น อาจต้องการผู้ที่ใช้ภาษาต่างประเทศได้เป็นอย่างดี
4. การวางแผน (Planning) คุณค่า และความจำเป็นของการร่วมวางแผนอย่างระมัดระวัง ซึ่งการทำบางครั้งอาจใช้เวลาถึง 2 หรือ 3 ปี ถ้าต้องการให้โปรแกรมความร่วมมือประสบความสำเร็จในระยะยาว
5. การเงิน (Finance) ควรสนใจในการหลีกเลี่ยงการสูญเสียจากการแลกเปลี่ยนเงินตรา และข้อจำกัดของการแลกเปลี่ยนเงินตรา การดำเนินการทางการเงินระหว่างประเทศควรทำให้น้อยที่สุด

จากการศึกษาของคณะกรรมการโครงการความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการผลิตบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมการศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกับกรมการฝึกหัดครู ปีการศึกษา 2532 - 2536 (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ม.ป.ป.: 58 - 60) ได้ประเมินโครงการความร่วมมือทางวิชาการฯ ดังกล่าว ผลการประเมินพบว่า

1. มีการประสานแนวคิดร่วมกัน การใช้อาจารย์ผู้สอนร่วมกัน และการใช้สถานที่ร่วมกัน อยู่ในระดับมาก แต่มีการใช้วัสดุอุปกรณ์ การจัดกิจกรรมการสอน และการใช้ยานพาหนะร่วมกันอยู่ในระดับปานกลาง

2. มีการขอการประสานงานตามที่กำหนดไว้

3. มีการวางแผน กำหนดขั้นตอน กำหนดเวลาในด้านการขออนุมัติโครงการ การลงนาม การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การประชุมสัมมนาวางแผนการดำเนินงาน การดำเนินการใช้หลักสูตร การวัดและประเมินสอดคล้องกับแผนที่กำหนดไว้

4. งบประมาณส่วนใหญ่เป็นงบประมาณรายได้ถึงร้อยละ 76 งบประมาณแผ่นดินร้อยละ 24 โดยงบประมาณที่ได้รับโดยรวมต่ำกว่าประมาณการที่ขอไป

5. อาจารย์ทั้งสองสถาบันมีความเข้าใจในการดำเนินโครงการ และให้ความร่วมมือในการดำเนินโครงการในระดับมาก ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า ข้อพิจารณาเบื้องต้นเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ควรพิจารณาหลักเกณฑ์ในเรื่องของจุดประสงค์ในการดำเนินการ สัญญาข้อผูกมัด ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนและการสื่อสาร การวางแผนร่วมกัน และการเงิน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดทั้งสองฝ่าย

นอกจากนี้องค์ประกอบของข้อตกลงหรือสัญญาความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศนั้น สภาการศึกษาอเมริกัน (อากรณ แก่นวงศ์. 2535: 9; อ้างอิงจาก American Council on Education. 1988) ได้เสนอว่า ข้อตกลงหรือสัญญาความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบัน ควรจะประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เป้าหมายของความร่วมมือ
2. ชื่อของสัญญา บุคคลที่รับผิดชอบสำหรับการบริหารโครงการในแต่ละสถาบัน
3. บุคคลที่คาดว่าจะเข้าร่วม เช่น อาจารย์ นักศึกษา เป็นต้น
4. งบประมาณเพื่อความร่วมมือ ซึ่งหมายถึง ค่าเดินทาง เงินเดือน ค่าที่พัก ค่าเล่าเรียน ค่าเบี้ยเลี้ยงการสอนและวิจัย วัสดุอุปกรณ์ เช่น อุปกรณ์ในห้องทดลอง หนังสือ วัสดุในห้องสมุด เป็นต้น
5. การจัดเตรียมสำหรับการเปลี่ยนแปลงขอบเขตของโครงการ
6. การจัดเตรียมระยะเวลาการทบทวนหรือการประเมินผล

7. การผ่านคลายข้อปลีกย่อยเกี่ยวกับระยะเวลาที่กำหนดในการเสนอและการยกเลิกโปรแกรม

8. วันที่มีผลและระยะเวลาช่วงการทดลอง

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของข้อตกลงหรือสัญญาความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องศึกษา เพราะมีความสำคัญยิ่งสำหรับการทำความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ และจำเป็นต้องมีวิธีการบริหารจัดการที่ดี เพื่อให้การดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดด้วยกันทั้งสองฝ่าย

ส่วนขั้นตอนการดำเนินการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษา สภาการศึกษาอเมริกัน (อมรรัตน์ ภิณฺโญนันตพงษ์. 2546: 30 – 32; อ้างอิงจาก American Council on Education. 1988) ได้เสนอขั้นตอนในการดำเนินการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาอเมริกันกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศไว้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทำไมต้องมีโปรแกรมความร่วมมือทางวิชาการ (Why have a linkage program?) ในขั้นแรก แต่งตั้งกลุ่มเพื่อศึกษาซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าระดับ ผู้บริหารสถาบัน และแต่งตั้งผู้แทนของฝ่ายบริหารและคณะ ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารงบประมาณ และผู้ประสานงานโปรแกรมนานาชาติ และสำรวจความเป็นไปได้ของโปรแกรมความร่วมมือและจัดทำรายงานความเป็นไปได้ภายใน 1 ปี

ขั้นที่ 2 เลือกคู่สถาบันต่างประเทศ (Choosing a partner abroad) คัดเลือกภูมิภาคของโลกที่จะมีความร่วมมือและสำรวจสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งในภูมิภาคนั้น ๆ หรือประเทศ โดยหาข้อมูลของสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศจาก

- ผู้บริหารหรืออาจารย์ของสถาบันที่ประสงค์จะร่วมมือ ซึ่งเป็นผู้ที่เคยติดต่อเป็นส่วนตัวกับผู้บริหารหรืออาจารย์ของสถาบันต่างประเทศ
- ศิษย์เก่าที่เคยศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ
- สถาบันที่มีความประสงค์คล้าย ๆ กัน คือได้เริ่มมีโปรแกรมความร่วมมืออยู่แล้ว
- เลขานุการเอกอัครราชทูตทางวัฒนธรรมของสถานเอกอัครราชทูตของประเทศที่จะมีความร่วมมือ

ขั้นที่ 3 เริ่มต้นติดต่อเป็นทางการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ (Initial Formal Contact with the Institution Abroad) การเริ่มต้นติดต่อเป็นทางการจะทำระหว่างผู้บริหารระดับสูงของทั้ง 2 สถาบัน โดยมีจุดหมายเป็นทางการจากผู้บริหารระดับสูงของสถาบันที่เสนอความร่วมมือไปยังผู้บริหารระดับสูงของสถาบันต่างประเทศเชิญเข้าร่วมเป็นคู่สถาบันในโปรแกรมความร่วมมือ

ขั้นที่ 4 ขั้นตอนการต่อรอง (The Negotiating Process) กลยุทธ์ในการต่อรองควรได้มีการวางแผนก่อนฝ่ายหนึ่งจะไปเยือนหลังจากได้รับการตอบสนองอย่างพอใจจากอีกฝ่ายหนึ่งแล้ว ผู้บริหารของฝ่ายเสนอจะส่งสำเนาร่างข้อตกลงไปให้สถาบันต่างประเทศ ร่างข้อตกลงจะมีการร่วมกันปรับปรุงในระหว่างที่มีการเยือนของอีกฝ่ายหนึ่ง ร่างข้อตกลงคู่สถาบันจะถือไว้เพื่อใช้ในการดำเนินการต่อไป

งานหลายอย่างจะสำเร็จภายในขั้นตอนนี้ เช่น การมอบหมายงานไปยังคณะกรรมการชุดเล็กของกลุ่มผู้เข้าร่วมและการตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจจากกลุ่มนอกเหนือที่วางแผนไว้ คณะกรรมการจะพิจารณาและเตรียมโครงร่างกิจกรรม โดยมีงานที่จะต้องทำให้สำเร็จ คือ

1. กำหนดเป้าหมายของโปรแกรมให้ชัดเจนเพียงพอสำหรับเป็นหลักในการทบทวนและประเมินผล

2. พัฒนาแผนสำหรับเป็นเครื่องมือของเป้าหมายซึ่งรวมทั้งข้อตกลงคือ

2.1 จำนวนมากที่สุด/น้อยที่สุดของคณาจารย์ นักศึกษาที่จะมีส่วนร่วมในโครงการ

2.2 เงินเดือนอาจารย์และผลประโยชน์ ค่าที่พัก ค่าพาหนะ การจัดหาตำแหน่งอาจารย์ผู้ที่จะไปต่างประเทศ และการเปลี่ยนแปลงสถานะของอาจารย์ ซึ่งจะเกิดจากผลของการไปดำรงตำแหน่งในต่างประเทศ

2.3 ค่าเล่าเรียนนักศึกษา ค่าที่พัก ค่าอาหาร เงินเดือน การจัดเตรียมสำหรับการเพิ่มค่าที่พัก และโอกาสการเรียนรู้วัฒนธรรม

2.4 การให้เงินและการจัดการการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ สำหรับเงินตราทุกสกุลที่เกี่ยวข้อง

2.5 ความเป็นไปได้สำหรับงบประมาณสนับสนุน สำหรับการช่วยเหลือทางการเงินโดยตรง

2.6 การพิจารณาทางวิชาการ เช่น การมีส่วนร่วมของแผนกต่าง ๆ (ภาควิชา คณะวิชา) โปรแกรมการศึกษา คณาจารย์และการเพิ่มหรือจัดหลักสูตรใหม่ที่ต้องการในแต่ละสถาบัน สำหรับโปรแกรมที่เห็นสมควร เป็นต้น

2.7 สถานะของผู้ร่วมในโปรแกรมต่างประเทศที่เกี่ยวกับความต้องการปริญญาในสถาบันของตนเอง

2.8 การปรับหลักสูตร

2.9 ระดับของความพอเพียงของภาษาที่ต้องการสำหรับการเข้าร่วมโครงการ และเครื่องมือในการประเมินประสิทธิภาพ (เช่น TOEFL เป็นต้น)

2.10 การพิจารณาของเวลาในระยะยาว และระยะสั้น เช่น 1 เทอม แต่ละปี เทอมในฤดูใบไม้ร่วง ฤดูหนาวในแต่ละปี จนกว่าจะประเมินโครงการและต่อสัญญาใหม่ เป็นต้น

2.11 แผนของการปฐมนิเทศ และการสรุปบรรยายแก่การเยี่ยมชมของอาจารย์และนักศึกษา

2.12 แผนสำหรับการทบทวนและการประเมินผลร่วมกันของโครงการ

2.13 การจัดเตรียมทบทวนข้อกฎหมายและการอนุญาตขององค์กรรัฐบาล

2.14 การจัดเตรียมสำหรับการล้มเลิกข้อตกลง

3. การเงินควรได้มีการจัดการและเตรียมตลอดจนขั้นตอนการดำเนินงาน

4. ความรับผิดชอบในการดำเนินการ ควรได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่และบุคคลในแต่ละมหาวิทยาลัย

ขั้นที่ 5 การตกลงเบื้องต้นของสัญญา (The Initial Agreement of Contract) เอกสารควรได้มีการแลกเปลี่ยนและลงนามโดยระดับอธิการบดีของสถาบันทั้งคู่ การเริ่มต้นข้อตกลงควรระบุเวลาการทดลองจนกระทั่งทบทวนและการประเมินครั้งแรก หลังจากได้มีการทบทวนจนเป็นที่พอใจของทั้ง 2 ฝ่ายแล้ว ข้อตกลงหรือสัญญาอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ สุดท้ายคือการประกาศใช้ข้อตกลงหรือสัญญาความร่วมมือ

นอกจากนี้ ทบวงมหาวิทยาลัย (2531: 12) ได้เสนอการวางแผนและการเตรียมการขั้นต้นในการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่องโครงการร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ : โอกาสและอุปสรรคที่ทบวงมหาวิทยาลัย ระหว่างวันที่ 9 - 10 พฤษภาคม 2531 ว่าน่าจะพิจารณาร่วมกันทั้งสองฝ่าย คือ ฝ่ายสถาบันอุดมศึกษาเจ้าภาพและฝ่ายสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ โดยมีการปรึกษาหารือและวางแผนร่วมกันตั้งแต่เริ่มต้น เขียนโครงการร่วมกัน เสร็จแล้วก็ทำความตกลงระหว่างสถาบันนั้น ๆ โดยมีการทำในรูปข้อตกลงแบบข้อตกลงหรือบันทึกความเข้าใจ ทางฝ่ายเจ้าภาพควรจะได้เตรียมความช่วยเหลือร่วมมือที่จำเป็นทางด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงินสมทบไว้ด้วย รวมทั้งห้องทำงาน ที่พัก เป็นต้น

สรุปได้ว่าขั้นตอนการดำเนินความร่วมมือทางวิชาการเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญยิ่ง หากดำเนินความร่วมมือโดยไม่มีการวางแผนการดำเนินการไว้ล่วงหน้าก็ย่อมส่งผลถึงประสิทธิภาพของการดำเนินความร่วมมือโดยไม่มีการวางแผนการดำเนินการไว้ล่วงหน้าก็ย่อมส่งผลถึงประสิทธิภาพของการดำเนินความร่วมมือทางวิชาการได้

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทย กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

รูปแบบความร่วมมือทางวิชาการ

ความร่วมมือทางวิชาการระดับอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ จะทำความตกลงหรือสร้างความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานของต่างประเทศในรูปแบบข้อตกลงหรือบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการต่าง ๆ ซึ่งข้อตกลงหรือบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศมีรูปแบบของความร่วมมือซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรมต่าง ๆ กันสรุปได้ดังนี้

จากการประชุมกลุ่มในการสัมมนาเรื่อง โครงการร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ : โอกาสและอุปสรรค (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2531: 8) ได้จำแนกรูปแบบของการแลกเปลี่ยนเป็น 4 ประเภท คือ

1. คนแลกเปลี่ยนคน แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

- 1.1 การแลกเปลี่ยนระดับเดียวกัน เช่น อาจารย์กับอาจารย์
- 1.2 การแลกเปลี่ยนต่างระดับกัน เช่น อาจารย์กับนักศึกษา

ตัวอย่างการแลกเปลี่ยนคนกับคนทั้งในระดับเดียวกันและต่างระดับกัน

เช่น

สถาบันอุดมศึกษา 1	สถาบันอุดมศึกษา 2
มาสอน	ไปสอน
มาสอน	ไปเรียน
มาเรียน	ไปสอน
มาวิจัย	ไปวิจัย

และในทำนองกลับกัน เป็นต้น

2. คนแลกเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ กิจกรรมเกิดขึ้นเมื่อบุคลากรฝ่ายหนึ่งเดินทางมาพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ (Materials) หรือมอบวัสดุอุปกรณ์ที่เอามาให้ไว้

3. ของแลกเปลี่ยนของ เช่น เทปทางวัฒนธรรม เป็นต้น

4. การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและความเข้าใจอันดีคล้าย ๆ กัน เป็นการเสริม สร้างวัฒนธรรม (Cultural Enrichment) ฝ่ายต่างประเทศมาเป็นกลุ่มในระยะสั้น ฝ่ายไทยเป็นฝ่ายจัดโปรแกรมทั้งการสอน และประสบการณ์อื่น ๆ ได้

ส่วนรูปแบบของกิจกรรมภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการมี 6 ประเภทใหญ่ ๆ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2531: 7)

1. การแลกเปลี่ยนอาจารย์และบุคลากร โดยอาจมีการแลกเปลี่ยนอาจารย์และบุคลากรในสาขาวิชา หรือกลุ่มงานเดียวกัน หรือต่างสาขาวิชา/กลุ่มงานกันก็ได้

2. การแลกเปลี่ยนนักศึกษา

3. การร่วมมือวิจัยอาจร่วมกันทำการวิจัยในสาขาวิชาเดียวกันหรือในลักษณะสหวิทยาการก็ได้

4. การร่วมมือเปิดหลักสูตร อาจพัฒนาหลักสูตรร่วมกันขึ้นมาใหม่ หรือใช้หลักสูตรของสถาบันใดสถาบันหนึ่งก็ได้

5. ความร่วมมือทางวัฒนธรรม อาจร่วมกันจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม หรือจัดสัปดาห์เวียนกัน

6. การร่วมมือทางวิชาการ และการร่วมมือสนับสนุนการบริการ เช่น ห้องสมุด จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เครื่องมือ และอุปกรณ์ เป็นต้น

อาภรณ์ แก่นวงศ์ (2535: 12) พบว่า มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษามีรูปแบบกิจกรรมภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษากับสถาบันต่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วย 6 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. การแลกเปลี่ยนอาจารย์และบุคลากร

2. การแลกเปลี่ยนนักศึกษา

3. การร่วมมือวิจัย

4. การร่วมมือเปิดหลักสูตร

5. ความร่วมมือทางวัฒนธรรม

6. การร่วมมือทางวิชาการ และการร่วมมือสนับสนุนการบริการ เช่น ห้องสมุด จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เครื่องมือและอุปกรณ์ เป็นต้น

นอกจากนี้ทบวงมหาวิทยาลัย (2540: 8 - 9) ได้กำหนดรูปแบบของความร่วมมือเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ สรุปได้ดังนี้

1. ความร่วมมือโดยทั่วไป ได้แก่ การจัดสรรทุนแลกเปลี่ยนอาจารย์ นักวิจัย และนักศึกษา ความร่วมมือในการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางวิชาการ เอกสารการวิจัย วิทยานิพนธ์ หนังสือและวารสารต่าง ๆ การพัฒนาหลักสูตรและคณาจารย์ รวมทั้งการวิจัยสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ภาษา การจัดสัมมนาทางวิชาการ การสอน การเชิญเป็นอาจารย์พิเศษ การจัดการศึกษาร่วมกันในระดับปริญญาตรี โท เอก การแลกเปลี่ยนรายการวิทยุ การคัดเลือกนักศึกษาที่มีคุณสมบัติเหมาะสมไปศึกษา หรือฝึกอบรมระยะสั้น และความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

ความร่วมมือดังกล่าวในแต่ละโครงการอาจจะประกอบด้วย

1.1 มหาวิทยาลัย/สถาบันของไทย 1 แห่ง กับมหาวิทยาลัย / สถาบันของต่างประเทศ 1 แห่ง

1.2 มหาวิทยาลัย/สถาบันของไทย 2 หรือ 3 แห่ง กับมหาวิทยาลัย / สถาบันของต่างประเทศ 1 แห่ง

1.3 มหาวิทยาลัย/สถาบันของไทย 1 แห่ง กับมหาวิทยาลัย / สถาบันของต่างประเทศ 2 หรือ 3 แห่ง

2. ความร่วมมือรูปแบบอื่น ๆ

2.1 ความร่วมมือจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกระหว่างมหาวิทยาลัยขอนแก่นกับมหาวิทยาลัย Deakin ประเทศออสเตรเลีย

2.2 ความร่วมมือจัดการศึกษาระดับปริญญาโทระหว่างกรมอาชีวศึกษา กับ University of Wolverhampton ประเทศสหราชอาณาจักร

2.3 ความร่วมมือจัดการศึกษาระดับปริญญาโทระหว่างสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา กับ University of Wolverhampton

2.4 ความร่วมมือจัดการศึกษาระดับปริญญาโทระหว่างสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับ J.L. Kellogg Graduate School of Management of Northwestern University และ The Wharton School of The University of Pennsylvania ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีชื่อทั้งสามมหาวิทยาลัยและอธิการบดีลงชื่อร่วมกันในใบปริญญาบัตร

ส่วนวิธีการทั่วไปที่ใช้ในการร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาทั้งที่เป็นความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาภายในประเทศและระหว่างประเทศ อาจจำแนกได้ 5 รูปแบบ (ราศียส ราชบุรณะ. 2550: 17 - 18) คือ

1. การร่วมมือที่มีหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการในลักษณะประสานงาน มีคณะกรรมการรับผิดชอบ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ทบวงมหาวิทยาลัยซึ่งมีที่ประชุมอธิการบดีเป็นที่ประสานงานในระดับในระดับการวางแผนและนโยบาย เป็นต้น

2. การร่วมมือในกลุ่มสถาบันที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน อาจจะใกล้เคียงกันในแง่โปรแกรมการสอน สถานที่ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงกัน การร่วมมือในรูปแบบนี้อาจจะเลือกสถาบันใดสถาบันหนึ่งเป็นศูนย์กลางหรือเป็นที่ทำการ

3. การร่วมมือระหว่าง 2 สถาบัน ที่มีจุดหมายเพื่อยกระดับมาตรฐานการเรียนการสอน การปรับปรุงหลักสูตร เทคนิควิธีการสอน กิจกรรมห้องสมุด เพิ่มพูนความรู้คุณวุฒิอาจารย์ ตลอดจนระบบการบริหารงาน เป็นต้น

4. การร่วมมือไม่เชิงเป็นสถาบัน แต่ก็เป็นส่วนหนึ่งของสถาบันอาจจะเป็นการร่วมมือระหว่างคณะวิชา หรือสาขาวิชาที่สอนของสถาบันตั้งแต่สองสถาบันขึ้นไป เป็นการรวมของหน่วยงานย่อยของสถาบัน

5. การร่วมมือที่ไม่มีลักษณะเป็นสถาบัน อาจจะเป็นความร่วมมือแบบรวมกลุ่มตามความสนใจ หรือตามสาขาชีพ เช่น การร่วมมือระหว่างกลุ่มอาจารย์ การร่วมมือระหว่างบรรณารักษ์ห้องสมุด เป็นต้น

คณะกรรมการโครงการความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการผลิตบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมการศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกับกรมการฝึกหัดครู ปีการศึกษา 2532 - 2536 (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ม.ป.ป.: 58 - 60) ได้ทำการประเมินโครงการความร่วมมือดังกล่าว โดยการประเมินเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการดำเนินงาน ผลที่คาดว่าจะได้รับตามที่ระบุไว้ในโครงการกับผลที่เกิดขึ้นจริงจำนวนทั้งสิ้น 20 ประเด็น ผลการประเมินพบว่า การประเมินเปรียบเทียบตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด 8 ข้อ ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 7 ข้อ และตรงตามเกณฑ์บางส่วน 5 ข้อ โดยผลการเปรียบเทียบในด้านที่เกี่ยวข้องรูปแบบความร่วมมือทางวิชาการ ได้แก่

1. มีการประสานแนวคิดร่วมกัน ใช้อาจารย์สองสถาบันสอนร่วมกัน ใช้สถานที่ร่วมกัน อยู่ในระดับมาก แต่มีการใช้วัสดุอุปกรณ์ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและใช้ยานพาหนะร่วมกันอยู่ในระดับปานกลาง

2. มีการขอการประสานงานตามที่กำหนดไว้

3. มีการวางแผน กำหนดขั้นตอน กำหนดเวลาในด้านการขออนุมัติโครงการ การลงนาม การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การประชุมสัมมนาวางแผนการดำเนินงาน การดำเนินการ การใช้หลักสูตร การวัดและประเมินสอดคล้องกับแผนที่กำหนดไว้

4. งบประมาณส่วนใหญ่เป็นงบประมาณรายได้ถึงร้อยละ 76 งบประมาณแผ่นดินร้อยละ 24 โดยงบประมาณที่ได้รับโดยรวมต่ำกว่างบประมาณที่ขอไป

ซึ่งอาจารย์จากทั้งสองสถาบันมีความเข้าใจในการดำเนินโครงการและให้ความร่วมมือในการดำเนินโครงการในระดับมากตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สถาบันคลังสมองของชาติ (2549: 2 - 20) ได้รวบรวมข้อมูลด้านความร่วมมือจากสถาบันอุดมศึกษาของไทย และหน่วยงานในต่างประเทศ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ที่ตอบสนองต่อเป้าหมายของการอุดมศึกษาและนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวกับความร่วมมือกับต่างประเทศ พบว่ารูปแบบของความร่วมมือทางวิชาการระหว่างอุดมศึกษาของไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศจะทำความตกลงหรือสร้างความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานของต่างประเทศในรูปแบบข้อตกลงหรือบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการต่าง ๆ ได้แก่ การแลกเปลี่ยนนักศึกษาหรือบุคลากร การทำวิจัยร่วม การแลกเปลี่ยนข้อมูลและสิ่งตีพิมพ์ การจัดหลักสูตรปริญญา

โท / เอกร่วม การอนุมัติวิชาที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยเป็นวิชาเลือกในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยต่างประเทศ การก่อตั้งศูนย์การศึกษา วิทยาเขต หรือศูนย์ภูมิภาค และกิจกรรมอื่นๆ (เช่น การเจรจาเพื่อพัฒนาความร่วมมือด้านการเรียนการสอน หลักสูตร การวิจัยและฝึกอบรม การเทียบโอนหน่วยกิต เป็นต้น)

นอกจากนี้ยังมีความร่วมมือภายใต้การสนับสนุนและส่งเสริมของทบวงมหาวิทยาลัย ได้แก่ การจัดตั้งและดำเนินการโครงการความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยกับต่างประเทศ โดยการสร้างศูนย์ศึกษาอาณาบริเวณ (Area Studies Center) เช่น ศูนย์ศึกษาเอเปค ศูนย์ยุโรปศึกษา ศูนย์ออสเตรเลียศึกษา เป็นต้น เพื่อให้เป็นแหล่งรวบรวมความรู้และข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ สำหรับขยายขอบเขตความร่วมมือ และประกอบการวางแผน การตัดสินใจในการดำเนินนโยบายและแนวทางในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศต่อไป

สำหรับประเทศที่ได้ทำความร่วมมือด้านอุดมศึกษาในระดับสถาบันกับสถาบันอุดมศึกษาของไทย ได้แก่ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีน เกาหลี สาธารณรัฐอินเดีย เวียดนาม มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กัมพูชา อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมนี ออสเตรีย เบลเยียม เดนมาร์ก สหรัฐอเมริกา แคนาดา เป็นต้น

สอดคล้องกับการศึกษาของสุวิมล โพธิ์กลิ่น (2549: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก และ 33 องค์ประกอบย่อย องค์ประกอบหลักได้แก่ ส่วนประกอบที่สำคัญของเครือข่ายความร่วมมือ ขอบข่ายและภารกิจด้านวิชาการ กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย คุณลักษณะที่ดีของแกนนำ และเทคนิควิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย ส่วนมูลนิธิการศึกษาไทยอเมริกันได้สำรวจอย่างไม่เป็นทางการถึงโครงการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยและสหรัฐอเมริกา จากการสำรวจในครั้งนี้มีมหาวิทยาลัยไทยจำนวน 10 แห่งรวมอยู่ด้วย และมหาวิทยาลัยของสหรัฐอเมริกาจำนวน 20 แห่งที่มีความร่วมมือพบว่าส่วนใหญ่ข้อตกลงความร่วมมือเป็นการแลกเปลี่ยนคณาจารย์และการพัฒนาอาจารย์ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2531: 2) และสวียเซค (Swierezek. 1988: 19) รองศาสตราจารย์ศูนย์กิจการของรัฐและการจัดการด้านนโยบาย มหาวิทยาลัยเซาท์ฟลอริดา (South Florida University) ได้สำรวจโครงการแลกเปลี่ยนระหว่างอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ โดยมีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 16 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 25 แห่ง ภายใต้สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย พบว่า สถาบันอุดมศึกษาไทยมีข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ จำนวน 112 ฉบับ ในจำนวนนี้เป็นความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกา ร้อยละ 46 รองลงมาได้แก่สถาบันอุดมศึกษาในประเทศญี่ปุ่น ร้อยละ 21

สถาบันอุดมศึกษาในยุโรป ร้อยละ 17 สถาบันอุดมศึกษาในเอเชีย ร้อยละ 8 สถาบัน อุดมศึกษาใน แคนาดา ร้อยละ 4 สถาบันอุดมศึกษาในออสเตรเลีย ร้อยละ 2 และร้อยละ 3 ร่วมกับสถาบัน อุดมศึกษาในประเทศอื่น ๆ ข้อตกลงส่วนใหญ่จะมีลักษณะกว้าง ๆ เป็นความร่วมมือทางวิชาการ ระหว่างสถาบันกับสถาบัน สาขาของความร่วมมือส่วนใหญ่คือ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ แพทยศาสตร์ และเกษตรศาสตร์ กิจกรรมส่วนใหญ่จะเน้นหนักไปในด้านการพัฒนาแลกเปลี่ยน อาจารย์

สรุปได้ว่า รูปแบบความร่วมมือทางวิชาการระดับอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาไทยกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ มักจะทำความตกลงหรือสร้างความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาหรือ หน่วยงานของต่างประเทศในรูปแบบข้อตกลง หรือบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการ ต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะยกระดับมาตรฐานทางการศึกษา ซึ่งรูปแบบความร่วมมือทางวิชาการ ประกอบไปด้วยลักษณะกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การแลกเปลี่ยนอาจารย์ นักศึกษา การร่วมมือ วิจัย การร่วมมือการเปิดหลักสูตร ความร่วมมือทางวัฒนธรรม เป็นต้น

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทย กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ จำแนกตามลักษณะกิจกรรม

สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ (2548: 8 - 16) ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบด้านการ สนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาไทยให้สามารถขับเคลื่อนได้อย่างมี ประสิทธิภาพและมีคุณภาพในมาตรฐานสากล ได้รวบรวมข้อมูลความตกลงและบันทึกความเข้าใจ เกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ สรุปได้ว่า รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาในไทย (รัฐและ เอกชน) กับสถาบันอุดมศึกษา / หน่วยงานต่างประเทศ สามารถจัดกลุ่มตามลักษณะกิจกรรมความ ร่วมมือได้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการประสานการศึกษา ด้านการพัฒนานักศึกษา ด้านการพัฒนาอาจารย์ และด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา

1. ด้านการประสานการศึกษา

การประสานการศึกษา หมายถึง การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการประสานงานด้าน การ ศึกษาร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาที่มีความร่วมมือทางวิชาการ

หลักการประสานงาน

หลักในการประสานงานที่ดี ได้มีการศึกษาไว้พอสมควร สามารถประมวลได้ดังนี้

เวิร์น (อมรรัตน์ ภิณูญอนันตพงษ์. 2546: 25; อ้างอิงจาก Wern. 1979) ได้เสนอ หลักในการประสานงานที่ดีไว้ดังนี้

1. การจัดระบบติดต่อสื่อสารที่ดี การติดต่อสื่อสารจะทำให้เกิดความเข้าใจ และเกิดการประสานงานที่ดีได้

2. มีระบบการประสานงานที่ดี ทั้งการประสานงานในระดับเดียวกัน การประสานงานจากเบื้องบนสู่เบื้องล่าง และจากเบื้องล่างสู่เบื้องบน

3. มีการประสานงานนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์การให้สอดคล้องกัน และง่ายต่อการปฏิบัติ

4. มีการประสานงานที่ครบวงจร

สมิต สัจฉกร (2551: ออนไลน์) กล่าวว่า การประสานงานจะสัมฤทธิ์ผลต้องยึดถือหลักการสำคัญดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีกระบวนการบริหารที่เป็นระบบ การประสานงานที่ดีจะต้องเริ่มต้นด้วยการวางแผนที่ดี กำหนดวัตถุประสงค์และนโยบาย กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติตามกระบวนการทำงาน กำหนดเวลาและสถานที่ ตลอดจนผู้รับผิดชอบเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทราบว่าในวันเวลาใด ใครจะทำอะไรที่ไหนและทำอย่างไร เป็นการสะดวกแก่ทุกฝ่ายในการติดต่อประสานงาน

2. จัดให้มีระบบของความร่วมมือที่ดี ต้องทำให้เกิดการยอมรับระหว่างทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน มีน้ำใจไมตรีต่อกัน อันจะเป็นผลให้งานดำเนินไปด้วยดีและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ตรงตามเป้าหมาย

3. จัดให้มีระบบการสื่อสารที่ดี การติดต่อสื่อสารระหว่างกันภายในหน่วยงานหรือระหว่างหน่วยงานต้องมีการกำหนดตัวบุคคล สถานที่ติดต่อ วัน เวลา และเครื่องมือที่จะใช้ในการสื่อสารทั้งจะต้องจัดให้มีระบบสื่อสารจากบนสู่ล่าง จากล่างสู่บนและในระดับเดียวกันอย่างเหมาะสม

4. จัดให้มีการประสานวัตถุประสงค์และนโยบาย การที่จะทำให้เกิดเอกภาพในการประสานงาน ต้องทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ว่าจะประสานงานให้เกิดผลอย่างไร มีนโยบายที่กำหนดขึ้นไว้เป็นหลักการ เพื่อใช้เป็นกรอบหรือแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน อันจะเป็นผลให้ประสานงานโดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน และสอดคล้องต้องกันทั้งจังหวะและเวลา

5. จัดให้มีระบบความสัมพันธ์ที่ดี ผู้ร่วมงานต้องมีความไว้วางใจกัน จึงต้องจัดให้มีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทำความเข้าใจกันบ้าง เว้นแต่จะเป็นการประสานงานในทางลับที่มีรหัสเป็นเครื่องแสดงถึงความเป็นพวกเดียวกัน เพื่อให้มีความไว้วางใจกัน

6. จัดให้รู้สิ่งที่ต้องประสานงานให้ชัดเจน การที่ผู้ร่วมงานได้รู้ชัดว่างานจะต้องประสานงานในเรื่องใด มีสิ่งใดที่จะต้องประสาน ทำให้การประสานงานมีความครอบคลุมครบถ้วน ไม่ขาดตกบกพร่อง มีความสอดคล้องทั้งกิจกรรมและจังหวะเวลา

7. จัดให้รู้รูปแบบและวิธีการประสานงาน การประสานงานภายในหน่วยงานเดียวกันอาจไม่มีรูปแบบหรือพิธีการมาก ผู้ร่วมงานมีความรู้จักคุ้นเคยกันอยู่แล้ว แต่การประสานงานระหว่างหน่วยงานจะต้องกำหนดให้รู้รูปแบบและวิธีการในการปฏิบัติให้ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาความขัดแย้ง

สรุปได้ว่า หลักการประสานงานที่ดีต้องเป็นกระบวนการที่จัดให้มีขึ้นในทุกขั้นตอน การปฏิบัติงาน การประสานงานจะประสบผลสำเร็จต้องอาศัยการจัดให้มีกระบวนการบริหารที่เป็นระบบ การจัดให้มีระบบของความร่วมมือที่ดี การจัดให้มีระบบการสื่อสารที่ดี ความสอดคล้องกันของวัตถุประสงค์และนโยบาย การจัดให้มีระบบความสัมพันธ์ที่ดี การจัดให้รู้สิ่งที่จะต้องประสานงานให้ชัดเจน และการจัดให้รู้รูปแบบและวิธีการประสานงาน

ดังนั้นการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการในด้านการประสานงานการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการจัดดำเนินการเกี่ยวกับการประสานงานด้านการศึกษาร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาที่มีความร่วมมือทางวิชาการ ซึ่งการประสานงานจะประสบผลสำเร็จได้ต้องอาศัยการจัดระบบการประสานงานที่ดี ได้แก่ การมีระบบความร่วมมือที่ดี ระบบการสื่อสารที่ดี ความสอดคล้องกันของวัตถุประสงค์และนโยบาย ระบบความสัมพันธ์ที่ดี การรู้รูปแบบและวิธีการประสานงานที่ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ เป็นไปอย่างราบรื่น อันนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรร่วมกัน

ประโยชน์ของการประสานงาน

การประสานงานในองค์กร เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องสร้างให้เกิดขึ้นด้วยความร่วมแรงร่วมใจจากฝ่ายต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร(วิลาวรรณ รพีพิศาล. 2550: 137) ดังนี้

1. ช่วยลดความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน
2. ช่วยขจัดปัญหาการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน
3. ช่วยใ้บุคลากรและทุกฝ่ายทราบถึงข้อเท็จจริงของหน่วยงานที่จะติดต่อหรือปฏิบัติงานร่วมกัน
4. ช่วยให้เกิดเอกภาพในการปฏิบัติงาน
5. ช่วยให้เกิดการประหยัดในเรื่องการใช้ทรัพยากรทางการบริหาร
6. ช่วยสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน เพื่อเป็นพลังสนับสนุนการดำเนินขององค์กรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สุพรรณิ ศรีวิริยกุล และคนอื่นๆ(2551: ออนไลน์) ได้นำเสนอประโยชน์ของการประสานงานได้ดังนี้

1. ช่วยให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายโดยราบรื่นและรวดเร็ว
2. ช่วยให้ทุกคน ทุกฝ่ายมีความเข้าใจซาบซึ้งถึงนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์กรได้ดียิ่งขึ้นอันจะเป็นอุปการะให้การบริหารงานประสบผลสำเร็จด้วยดี
3. ช่วยประหยัดเวลาในการทำงานให้น้อยลง และสามารถทวีผลผลิตของงานมากขึ้น
4. ช่วยประหยัดเงิน วัสดุ และสิ่งของในการดำเนินงาน

5. ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
6. ช่วยให้มีการทำงานเป็นทีม เป็นการช่วยเพิ่มผลสำเร็จของงานให้มากขึ้น
7. ช่วยสร้างความเข้าใจอันดี และสามัคคีธรรมในหมู่คณะ
8. ช่วยลดข้อขัดแย้งในการทำงาน
9. ช่วยสร้างเสริมขวัญในการทำงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ให้ดีขึ้น
10. ช่วยลดอันตรายจากการทำงานให้น้อยลง
11. ช่วยป้องกันการงานซ้ำและซ้อนกัน
12. ช่วยก่อให้เกิดความคิดใหม่ๆ และมีการปรับปรุงอยู่เสมอ

สรุปได้ว่า การประสานงานมีประโยชน์มากมายหลายประการ ทั้งช่วยลดความขัดแย้ง การปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน มีการทำงานเป็นทีม สร้างความสามัคคี ประหยัดเงิน วัสดุและอุปกรณ์ เกิดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ตลอดจนมีการพัฒนาการดำเนินงานและสร้างเสริมให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

กิจกรรมด้านการประสานการศึกษา

สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ (2548: 8 - 16) ได้เสนอลักษณะของกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการด้านการประสานการศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย

1. การแลกเปลี่ยนการเยือน / หรือร่วมกันของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในไทยและต่างประเทศ
2. การเจรจาเพื่อพัฒนาความร่วมมือด้านต่าง ๆ เช่น การเรียนการสอน หลักสูตรการวิจัยและฝึกอบรม การเทียบโอนหน่วยกิต เป็นต้น
3. การอนุมัติวิชาที่เกี่ยวกับประเทศไทย เป็นวิชาเลือกในหลักสูตรของสถาบัน อุดมศึกษาในต่างประเทศ
4. การเข้าร่วมนิทรรศการ ประชุม สัมมนาทางวิชาการ กิจกรรมของสถาบัน อุดมศึกษาที่แต่ละฝ่ายจัด
5. การให้ทุนแลกเปลี่ยนระยะสั้นเพื่อทำวิจัย
6. การมอบปริญญาเกิตติมศักดิ์แก่ผู้ทรงคุณวุฒิระหว่างกัน
7. การร่วมก่อตั้งศูนย์การศึกษา วิทยาเขตด้านต่าง ๆ ศูนย์ภูมิภาคการศึกษา
8. การจัดพิมพ์และเผยแพร่ผลงานวิจัยร่วมกัน ทำพจนานุกรมภาษาต่างประเทศ ภาษาท้องถิ่น / ชนกลุ่มน้อย วารสารทางวิชาการ
9. การทดลองศึกษาผ่าน Tele-conference

สรุปได้ว่า การประสานการศึกษาเป็นการจัดดำเนินการเกี่ยวกับการประสานงานด้านการศึกษาร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาที่มีความร่วมมือทางวิชาการ ซึ่งลักษณะของกิจกรรม

ด้านการประสานการศึกษาได้แก่ การแลกเปลี่ยน การเยือน / หรือร่วมกันของผู้บริหาร สถาบันอุดมศึกษาไทยและต่างประเทศ การเจรจาเพื่อกำหนดแนวทางหรือข้อตกลงในการพัฒนาความร่วมมือด้านต่าง ๆ การอนุมัติวิชาที่เกี่ยวกับประเทศไทยเป็นวิชาเลือกในหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ การเข้าร่วมนิทรรศการ ประชุมสัมมนาทางวิชาการ กิจกรรมของแต่ละสถาบันอุดมศึกษาที่แต่ละฝ่ายจัด การให้ทุนแลกเปลี่ยนระยะสั้นเพื่อทำการวิจัย การมอบปริญญา กิตติมศักดิ์แก่ผู้ทรงคุณวุฒิระหว่างกัน การรวมก่อตั้งศูนย์ศึกษา วิทยาเขตด้านต่าง ๆ ศูนย์ภูมิภาค ศึกษา การจัดพิมพ์และเผยแพร่ผลงานวิจัยร่วมกัน ทำพจนานุกรมภาษา ต่างประเทศ ภาษาถิ่น / ชนกลุ่มน้อย วารสารทางวิชาการ การทดลองศึกษาผ่าน Tele-conference

2. ด้านการพัฒนานักศึกษา ประกอบด้วย

การพัฒนานักศึกษา หมายถึง การจัดดำเนินงานที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ เจตคติที่จะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

หลักการเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษา

บราวน์ (สุชาติ สุธรรมรักษ์. 2545: 36 – 37; อ้างอิงจาก Brown. 1996) ได้เสนอหลักการในการดำเนินงานด้านการพัฒนานักศึกษาไว้ดังนี้

1. ในภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ควรจะต้องมุ่งเน้นการพัฒนานักศึกษาทั้งในด้านสติปัญญา (Intellectual Development) และด้านส่วนตัว (Personal Development) ไปพร้อม ๆ กันมิใช่เพียงด้านใดด้านหนึ่ง หรือแม้แต่เน้นการพัฒนาด้านสติปัญญาเป็นลำดับแรก โดยในกระบวนการพัฒนานักศึกษาต้องให้ความสำคัญกับประเด็นที่ว่านักศึกษาจะมีการพัฒนาในเรื่องใดบ้าง และนักศึกษาจะต้องได้เรียนรู้ในเรื่องใด

2. เน้นความสำคัญของการจัดการศึกษา เพื่อให้ นักศึกษามีการพัฒนาที่ครอบคลุมครบถ้วน โดยงานกิจการนักศึกษาต้องมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในกระบวนการพัฒนานักศึกษาด้วย เพื่อไม่ให้สถาบันอุดมศึกษาสนใจแต่เฉพาะการพัฒนานักศึกษาในด้านสติปัญญาเท่านั้น

3. เน้นการบูรณาการการพัฒนาทั้งในด้านสติปัญญาและด้านส่วนตัวกับสังคมของนักศึกษา โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทั้งในด้านจิตใจและการแสดงออก

4. ตระหนักว่าการพัฒนาด้านสติปัญญา ด้านส่วนตัวกับสังคมของนักศึกษานั้นเป็นกระบวนการที่สามารถดำเนินการได้ทั้งในและนอกชั้นเรียน

5. สัมพันธภาพแบบสองทาง (Two – way Relationships) ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษามีความสำคัญยิ่ง โดยนอกจากอาจารย์จะต้องได้รับการสนับสนุนให้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนานักศึกษาในด้านสติปัญญาแล้ว อาจารย์ยังจะต้องมีบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนานักศึกษาในด้านส่วนตัวและสังคมอีกด้วย

6. งานกิจการนักศึกษาควรจะต้องมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้นักศึกษาเป็นพลเมืองที่มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นนักวิชาชีพที่มีจิตสำนึกต่อส่วนรวม รวมทั้งเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การพัฒนานักศึกษาเป็นการดำเนินงานที่สถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม ตลอดจนการมีคุณลักษณะส่วนตัวที่เหมาะสม ที่จะนำไปสู่การพัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติต่อไป

กิจกรรมด้านการพัฒนานักศึกษา

สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ (2548: 8 - 16) ได้เสนอลักษณะของกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนานักศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย

1. สถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศเสนอทุนให้นักศึกษา
2. นักศึกษาเดินทางไป / มาศึกษาต่อ ฝึกอบรม ดูงาน ทำวิจัย
3. นักศึกษามาฝึกงาน ศึกษาและฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรเฉพาะทำวิจัย
4. โครงการพิเศษ เช่น ค่ายภาษาจีน การแข่งขันกีฬาร่วมกัน การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและสร้างเครือข่ายทางวิชาการ การศึกษาภาษาอังกฤษภาคฤดูร้อน การอบรมภาษาและวัฒนธรรมไทย เป็นต้น
5. การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม
6. การจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า

จากการศึกษาของ สุชาดา สุธรรมรักษ์ (2545: บทคัดย่อ) เรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : การวิเคราะห์โมเดลลิสรеляที่มีตัวแปรแฝง พบว่า 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในผลลัพธ์ด้านความรู้ ได้แก่ ลักษณะการมุ่งมั่นและการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยของนิสิต และลักษณะความสัมพันธ์ต่ออาจารย์ ส่วนลักษณะความสัมพันธ์กับเพื่อนมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต นอกจากนี้ลักษณะสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยตามการรับรู้ของนิสิตเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมเชิงบวกต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต โดยส่งผ่านลักษณะการมุ่งมั่นและเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย ลักษณะความสัมพันธ์กับอาจารย์ และลักษณะความสัมพันธ์กับเพื่อน 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในผลลัพธ์ด้านจิต ได้แก่ ลักษณะการมุ่งมั่นและการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยของนิสิต ลักษณะความสัมพันธ์ต่ออาจารย์ และลักษณะความสัมพันธ์กับเพื่อน ส่วนลักษณะสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยเป็นปัจจัยที่

มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต โดยส่งผ่านลักษณะการมุ่งมั่นและเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย ลักษณะความสัมพันธ์กับอาจารย์ และลักษณะความสัมพันธ์กับเพื่อน

สรุปได้ว่า การพัฒนานักศึกษาเป็นการจัดดำเนินการที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ เจตคติที่จะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้ดียิ่งขึ้นได้แก่ สถาบันอุดมศึกษา ในต่างประเทศเสนอทุนให้นักศึกษา นักศึกษาเดินทางไป / มาในการศึกษาต่อ ฝึกอบรม ดูงาน ทำวิจัย นักศึกษามาฝึกงาน ศึกษาและฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรเฉพาะ หรือทำวิจัย และการจัดโครงการพิเศษ (เช่น ค่ายภาษาจีน การแข่งขันกีฬาร่วมกัน การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและสร้างเครือข่ายทางวิชาการ การศึกษาภาษาอังกฤษภาคฤดูร้อน การอบรมภาษาและวัฒนธรรมไทย เป็นต้น)

3. ด้านการพัฒนาอาจารย์

การพัฒนาอาจารย์ หมายถึง การจัดดำเนินงานที่ส่งเสริมให้อาจารย์มีสมรรถภาพในด้านความรู้ ทักษะ เจตคติและเทคนิคต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติภารกิจของการเป็นอาจารย์ที่ดี

จุดมุ่งหมายของการพัฒนาอาจารย์

มีผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการพัฒนาอาจารย์ไว้อย่างกว้างขวาง แต่เป้าหมายของแต่ละสถาบันอุดมศึกษาก็แตกต่างกันออกไปตามความต้องการของสถาบัน ในที่นี้สามารถประมวลจุดมุ่งหมายของการพัฒนาอาจารย์ได้ดังนี้

ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ (2537: 90) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการพัฒนาอาจารย์ว่า มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ทั่วโลกจะมีกระบวนการพัฒนาบุคลากรของตน เพื่อเพิ่มพูนและพัฒนาความรู้ความสามารถทั้งทางทักษะ เทคนิคและประสบการณ์ที่จะทำให้การทำงานของบุคลากรมีประสิทธิภาพ และตอบสนองจุดมุ่งหมายของหน่วยงาน

อัจฉรา วัฒนารงค์ (2539: 324) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการพัฒนาอาจารย์ไว้ดังนี้

1. เพื่อเป็นการประกันว่าอาจารย์ทุกคนได้ร่วมกิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ที่จัดขึ้นอย่างเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบด้านต่าง ๆ ของการเป็นอาจารย์
2. เพื่อกระตุ้นและสนับสนุนโครงการพัฒนาอาจารย์ในด้านต่าง ๆ
3. เพื่อกระตุ้นและสนับสนุนให้อาจารย์ได้ไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของการเป็นอาจารย์ในสถาบันอื่น ๆ ทั้งในประเทศและระดับนานาชาติ รวมทั้งการติดต่อสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับสมาคมวิชาชีพต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาที่รับผิดชอบ

4. เพื่อกระตุ้นและสนับสนุนการฝึกอบรมอาจารย์ การประชุมปฏิบัติการ การสัมมนา การศึกษาต่อเป็นรายวิชาในระยะสั้น การประชุมทางวิชาการ การได้รับความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารจัดการในสถาบันอุดมศึกษา

5. เพื่อเปิดโอกาสให้อาจารย์ทั้งใหม่และปัจจุบันได้เข้าร่วมการประชุมนิเทศ การประชุมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพอาจารย์ เพื่อเป็นการพัฒนาตนอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การศึกษาเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการพัฒนาอาจารย์ก็เพื่อให้อาจารย์มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับหน้าที่ที่อาจารย์ปฏิบัติงาน มีทัศนคติที่ดีต่องาน เพื่อให้สถาบันได้รับผลผลิตที่มีประสิทธิภาพ

วิธีการพัฒนาอาจารย์

การพัฒนาอาจารย์ตามแนวคิดของภิญโญ สาร (2523: 263) มีวิธีการพัฒนาอาจารย์ที่สำคัญ 7 ประการดังนี้

1. การศึกษาดูงานไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติงาน (On The Job Study)
2. การปฐมนิเทศ (Orientation)
3. การทำงานในฐานะลูกมือหรือเป็นผู้ช่วยก่อน (Apprenticeship Training)
4. การฝึกงานต่อจากภาคทฤษฎี (Internship Training)
5. การฝึกระยะสั้น (Learner Training)
6. การให้ไปศึกษาในสถานศึกษาบางแห่งนอกเวลาทำงาน หรือใช้เวลาบางส่วนของการทำงานไปรับการศึกษา (Outside Courses)
7. การให้ไปศึกษาใหม่ หรือศึกษาเพิ่มเติม (Retraining or Upgrading)

อัจฉรา วัฒนาณรงค์ (2539: 326 - 327) กล่าวว่า วิธีการพัฒนาอาจารย์มีหลายวิธี แต่วิธีการที่ใช้ในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ เพื่อการพัฒนาตนเองของอาจารย์ในด้านต่าง ๆ โดยทั่วไปมีดังนี้

1. การฝึกอบรม เป็นวิธีที่ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า การเปลี่ยนแปลงโดยการให้ทักษะ ใหม่ ๆ แก่บุคคลมีประโยชน์ไม่เพียงแต่ในการปฏิบัติงานเฉพาะด้านการสอนเท่านั้น แต่ยังมีผลสำเร็จในตัวเอง ระบบการให้รางวัลและระบบการลงโทษจะไม่เปลี่ยนแปลงบุคคลได้มากไปกว่าบุคคลนั้นได้รับทักษะใหม่ ๆ เจตคติ และพฤติกรรมที่เหมาะสม ในทำนองเดียวกันนอกจากการพัฒนาให้อาจารย์มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยได้รับความรู้และทักษะใหม่ ๆ ในการจัดดำเนินการเรียนการสอน วิธีสอนและการใช้เทคโนโลยีแล้ว ยังทำให้เกิดผลเจตคติเกี่ยวกับการเรียนการสอนด้วย การฝึกอบรมมักเน้นในเรื่องการประชุมเชิงปฏิบัติการทั้งระยะสั้นและระยะยาว เป็นกิจกรรมทางวิชาการที่มีประโยชน์ ซึ่งอาจจัดได้หลายลักษณะตามโอกาสและความจำเป็น รวมทั้งขนาดของกลุ่ม ช่วงเวลา หัวข้อ หัวเรื่อง จำนวนครั้ง เป็นต้น มีการบรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและฝึกปฏิบัติ

2. การประชุม เป็นการจัดให้มีการพบปะกัน อาจจะเป็นในกลุ่มอาจารย์ด้วยกัน อาจารย์กับผู้บริหาร หรืออาจารย์กับวิทยากรภายนอก เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และทัศนะต่าง ๆ ซึ่งกันและกัน หลักการสำคัญของการประชุมมุ่งเพื่อการแลกเปลี่ยนและชี้แจง ส่วนกิจกรรมการประชุมนั้นอาจทำได้ในหลายโอกาส หลายวาระตามจุดมุ่งหมายเฉพาะ เช่น การประชุมปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ การประชุมก่อนเปิดภาคเรียน การประชุมทางวิชาการ เป็นต้น

3. การสัมมนา มีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาร่วมกันแก้ปัญหา หรือค้นคว้าร่วมกันโดยอาศัยการคิดอย่างมีเหตุผล และการใช้ความคิดความรู้ที่มีอยู่เพื่อประโยชน์ร่วมกัน การที่การสัมมนามุ่งแก้ปัญหาร่วมกันนั้นเรื่องที่จะนำมาสัมมนาจึงเป็นเรื่องที่เป็นปัญหาที่อาจารย์ส่วนใหญ่เผชิญอยู่ หรือเป็นปัญหาที่เป็นอยู่ในการปฏิบัติงาน เป็นต้น ผู้เข้าร่วมสัมมนาจะมีการเตรียมตัวเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน ซึ่งจะเป็นการช่วยกันแก้ปัญหา ไม่ใช้รับความรู้เพียงประการเดียว

4. การศึกษาดูงาน การศึกษาดูงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เป็นวิธีการหนึ่งที่จะเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ด้วยการสังเกตการณ์ การไปดูกิจกรรมและการปฏิบัติงานหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศ จะเป็นการทำให้อาจารย์มีโลกทัศน์กว้างไกลขึ้น เกิดการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ ที่จะนำมาปรับปรุงการทำงานของตน นอกจากนี้การแลกเปลี่ยนอาจารย์ระหว่างสถาบันโดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ โดยให้อาจารย์ไปดูงานหรือปฏิบัติงานเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม จะเป็นการปรับระดับมาตรฐานความรู้ความสามารถให้เป็นสากลขึ้น อาจารย์สามารถนำความรู้ทางด้านวิชาการต่าง ๆ มาใช้เป็นประโยชน์แก่สถาบันและประเทศชาติ

5. การศึกษาต่อ เป็นวิธีการพัฒนาอาจารย์เพื่อเพิ่มคุณวุฒิและความรู้ความสามารถ การเปลี่ยนแปลงของสังคมด้านต่าง ๆ ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนหลักสูตร และ / หรือ การเปิดหลักสูตรใหม่ ๆ ของมหาวิทยาลัย ฉะนั้นการให้อาจารย์ไปศึกษาต่อในสาขาวิชาที่เป็นความจำเป็น หรือเป็นความต้องการของสังคมเพื่อการพัฒนาประเทศ เช่น สาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จะเป็นการแก้ปัญหาคาดแคลนอาจารย์และปัญหาการเคลื่อนย้ายของอาจารย์วิธีหนึ่ง นอกจากนี้การที่บุคคลปฏิบัติงานอยู่ ณ ที่ใดนาน ๆ ความรู้ความสามารถอาจล้าสมัย ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง การศึกษาต่อเพื่อเพิ่มเติมความรู้ใหม่ จึงเป็นกิจกรรมสำคัญประการหนึ่งที่อาจารย์จะได้พัฒนาวิชาชีพของตนเอง

สรุปได้ว่า วิธีการพัฒนาอาจารย์นั้นมุ่งที่จะให้อาจารย์เกิดการเรียนรู้ พัฒนาความสามารถ ศักยภาพของตนเองด้วยการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การศึกษาดูงานไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติงาน การปฐมนิเทศ การทำงานในฐานะลูกมือ การฝึกงาน การฝึกอบรม การประชุม การสัมมนา และการศึกษาต่อ เป็นต้น เพื่อให้อาจารย์พัฒนาอย่างต่อเนื่อง เกิดแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการในด้านการพัฒนาอาจารย์จึงจำเป็นต้องมีการจัดดำเนินการที่ส่งเสริมให้อาจารย์มีสมรรถภาพในด้านความรู้ ทักษะ เจตคติและเทคนิคต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติการกิจของการเป็นอาจารย์ที่ดี ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันมีประสิทธิภาพ เป็นไปอย่างราบรื่น อันนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรร่วมกัน

กิจกรรมด้านการพัฒนาอาจารย์

สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ (2548: 8 - 16) ได้เสนอลักษณะของกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนานักศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย

1. สถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศเสนอทุนให้อาจารย์
2. อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญไป / มาบรรยาย ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมกัน เป็นอาจารย์ที่ได้รับเชิญ
3. อาจารย์เดินทางไป / มาเพื่อศึกษาต่อ ฝึกอบรม ดูงาน ทำวิจัย

จากการศึกษาของ อิศเรศ พิพัฒน์มงคลพร (2542: บทคัดย่อ) เรื่องรูปแบบการพัฒนาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า รูปแบบการพัฒนาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) โครงการและกิจกรรมพัฒนาอาจารย์ มุ่งเน้นให้อาจารย์ตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อการปฏิบัติการกิจด้านการสอน การวิจัย การสร้างผลงานทางวิชาการ โดยอาศัยความสามารถทางภาษาและเทคโนโลยีใหม่ ๆ 2) การพัฒนาหน่วยงานและหน่วยงานสนับสนุน และ 3) การดำเนินงานของหน่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอน ส่วนอรรถธนะ คุณสนอง; ปิยนุช พงษ์พุด; และนุชนาฏ ยูธินงะ (2543: 91 - 107) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการการพัฒนาตนเองของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่า อาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาทักษะด้านการสอน การเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ การศึกษาต่อและการศึกษาดูงาน การอบรม ประชุมและสัมมนา การวิจัย การเขียนตำราและบทความทางวิชาการอยู่ในระดับสูง

สรุปได้ว่า การพัฒนาอาจารย์เป็นการจัดดำเนินการที่ส่งเสริมให้อาจารย์มีสมรรถภาพในด้านความรู้ ทักษะ เจตคติและเทคนิคต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติการกิจของการเป็นอาจารย์ที่ดี ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาที่มีความร่วมมือทางวิชาการ ซึ่งลักษณะของกิจกรรมด้านการพัฒนาอาจารย์ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศเสนอทุนให้อาจารย์ อาจารย์ไป / มาบรรยาย ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เป็น Visiting Professor อาจารย์เดินทางไป / มาศึกษาต่อ ฝึกอบรม ดูงาน หรือทำวิจัย และความร่วมมือทางการวิจัย

4. ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา

หลักสูตรและการจัดการศึกษา หมายถึง การจัดทำเนืงการเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรและจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาที่มีความร่วมมือทางวิชาการ

ความสำคัญของหลักสูตรและการจัดการศึกษา

หลักสูตรมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับการจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ อารง บัวศรี (2532: 8 - 9) ได้กล่าวว่า หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญ เป็นการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนแต่ละวัยแต่ละระดับการศึกษามีคุณภาพทัดเทียมกัน ซึ่งหมายถึงการจัดการศึกษามีแนวทางกำหนดไว้ว่าผู้เรียนควรเรียนรู้ในวิชาอะไร มีเนื้อหาสาระมากน้อยแค่ไหน ควรได้รับการฝึกฝนอบรมให้มีทักษะด้านใด และควรมีพัฒนาการในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาอย่างไร

นิตยา สุวรรณศรี (2545: 6) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า การจัดการศึกษาจะสำเร็จไปด้วยดีจะต้องมีการวางแผนหรือกำหนดนโยบาย ถ้าจะเปรียบความมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติเป็นอุดมการณ์ในการจัดการศึกษา หลักสูตรก็เปรียบได้กับแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อให้อุดมการณ์ดังกล่าวบรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้

สรุปได้ว่า หลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นเป้าหมายและแนวทางดำเนินงานของการจัดการศึกษา เสริมสร้างทักษะ ถ่ายทอดความรู้ วัฒนธรรม และปลูกฝังเจตคติ ค่านิยม และพัฒนาการให้แก่ผู้เรียนในทุก ๆ ด้านทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

ลักษณะของหลักสูตรและการจัดการศึกษาที่ดี

หลักสูตรที่ดีควรมีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของหลักสูตรเหมาะสมกับสภาพสังคมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

วิชัย แหวนเพชร (2530: 73 - 74) กล่าวว่าลักษณะที่ดีของหลักสูตรควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. ตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษา
2. ตรงตามลักษณะพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละวัย
3. ตรงตามลักษณะความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนและสังคม
4. ตรงตามลักษณะของวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์ของชาติ
5. มีเนื้อหาสาระในหลักสูตรสมบูรณ์เพียงพอที่จะให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ตั้งไว้
6. บอกแนวทางการสอนหรือวิธีสอนที่เหมาะสมไว้ด้วย
7. บอกแนวทางที่จะวัดหรือประเมินผลการสอนไว้ด้วย
8. บอกอุปกรณ์ สื่อการสอนและเนื้อหาที่จะสอนไว้อย่างเหมาะสม

9. ยืดหยุ่น เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงได้ ผู้สอนมีโอกาสเลือกใช้ตามความเหมาะสม

10. ช่วยให้ผู้เรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองได้

11. ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

12. ส่งเสริมการทำงานโดยอิสระของผู้เรียน

13. เหมาะสมและสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน

14. ความรู้ที่เป็นแบบต่อเนื่อง ไม่วกไปวนมาหรือไม่กระโดดจนเกินระดับความสามารถของผู้เรียน

15. เพิ่มพูนทักษะหรือความรู้ความสามารถ

ฐจิตต์ เหล่าเจริญสุข (2548: ออนไลน์) กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. หลักสูตรควรมีความคล่องตัว สามารถปรับปรุงและยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี

2. หลักสูตรควรเป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนการสอน บรรลุตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

3. หลักสูตรควรพัฒนาจากคณะบุคคล เช่น ผู้บริหาร อาจารย์ นักวิชาการ นักวิชาชีพ นักพัฒนาหลักสูตร ผู้ปกครอง เป็นต้น ได้มีส่วนร่วมรับรู้ในการจัดทำหลักสูตร

4. หลักสูตรจัดได้ตรงกับความมุ่งหมายของการศึกษาชาติ

5. หลักสูตรต้องมีกิจกรรม เนื้อหาสาระที่ครบถ้วนบริบูรณ์เพียงพอที่จะช่วยให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และมีการพัฒนาทุก ๆ ด้าน

6. หลักสูตรควรบอกถึงสื่อการสอน การใช้สื่อ การวัดและการประเมินผลไว้อย่างชัดเจน

7. หลักสูตรควรมีลักษณะที่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน และสังคม

8. หลักสูตรควรส่งเสริมความเจริญงอกงามในตัวผู้เรียนทุกด้าน รวมทั้งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

9. หลักสูตรควรชี้แนะแนวทางในการศึกษา เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเจตคติได้ด้วยตนเอง

10. หลักสูตรควรจัดทำมาจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ อย่างรอบคอบ

11. เป็นหลักสูตรที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื้อหาและกิจกรรมต้องเหมาะสมกับธรรมชาติ และความต้องการของผู้เรียน

12. เนื้อหาและประสบการณ์ต้องสอดคล้องกับสภาพการดำรงชีวิตของผู้เรียน และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

สรุปได้ว่า หลักสูตรและการจัดการที่ดีควรมีความสอดคล้องกับสภาพสังคม ชุมชน และเหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน มีความยืดหยุ่น สามารถนำไปใช้ได้สะดวก และที่สำคัญต้องสอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติและเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรอุดมศึกษา

กิจกรรมด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา

สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ (2548: 8 - 16) ได้เสนอลักษณะของกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนานักศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย

1. การปรับปรุงหลักสูตร
2. การสร้างหลักสูตรเพื่อจัดการศึกษาร่วมกันแบบการให้ปริญญาระหว่างสถาบัน
3. การเทียบโอนหน่วยกิต เพื่อไปศึกษายังสถาบันอุดมศึกษาที่มีความร่วมมือ
4. จัดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา โดยใช้วิธีการจัดการศึกษาทางไกลร่วมกัน (E - Master Class)
5. การจัดการศึกษาร่วม

สรุปได้ว่า หลักสูตรและการจัดการศึกษาเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรและจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาที่มีความร่วมมือทางวิชาการ ซึ่งลักษณะของกิจกรรมด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษาได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตร การสร้างหลักสูตรเพื่อจัดการศึกษาร่วมกันแบบการให้ปริญญาระหว่างสถาบัน การจัดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา โดยใช้วิธีการจัดการศึกษาทางไกลร่วมกัน

นอกจากนี้ผลสำรวจการดำเนินความร่วมมือด้านอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ในปี พ.ศ. 2546 - 2547 พบว่า ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับต่างประเทศได้มีการดำเนินการอย่างกว้างขวาง โดยภูมิภาคที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีจำนวนบันทึกความเข้าใจกับสถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานต่างประเทศมากที่สุด คือ ภูมิภาคเอเชีย รองลงมาคือ ภูมิภาคยุโรป และภูมิภาคอเมริกา ตามลำดับ ส่วนภูมิภาคที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีจำนวนบันทึกความเข้าใจกับสถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานต่างประเทศมากที่สุด ได้แก่ ภูมิภาคอเมริกา รองลงมาคือ ภูมิภาคเอเชีย และภูมิภาคยุโรป ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากประเทศที่สถาบันอุดมศึกษาไทยมีบันทึกความจำนนมากที่สุด 5 อันดับแรกของช่วงเวลาเปรียบเทียบทั้งสองช่วงพบว่า ยังคงเป็นประเทศเดิมทั้งห้าประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีน และสหราชอาณาจักร แต่มีอัตราที่เพิ่มขึ้นและลดลงต่างกันไป คือ พ.ศ. 2547

สถาบันอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักร มีจำนวนบันทึกความเข้าใจกับสถาบันอุดมศึกษาไทยน้อยลง ส่วนสถาบันอุดมศึกษาในญี่ปุ่นและสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งอยู่ในภูมิภาคเอเชียทั้งสองประเทศมีจำนวนบันทึกความเข้าใจกับสถาบันอุดมศึกษาไทยมากขึ้น โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาในญี่ปุ่นมีจำนวนบันทึกความเข้าใจเพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัว จากเดิมในปี พ.ศ. 2542 มีบันทึกความเข้าใจ จำนวน 122 ฉบับ เมื่อถึงปี พ.ศ. 2547 มีบันทึกความเข้าใจ จำนวน 254 ฉบับ ซึ่งให้เห็นว่าสถาบัน อุดมศึกษาไทยเริ่มให้ความสำคัญกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเดียวกันมากขึ้น ได้แก่ ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่ก็ยังคงให้ความสำคัญกับประเทศในภูมิภาคอื่นๆ คงเดิม ดังจะเห็นได้จากจำนวนบันทึกความเข้าใจที่ ลงนามกับสถาบันอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักร แม้จะมีจำนวนที่ลดลงแต่ก็ลดลงไปจากเดิมไม่มากนัก ส่วนสถาบันอุดมศึกษาไทยที่มีบันทึกความเข้าใจกับสถาบันอุดมศึกษา / หน่วยงานต่างประเทศ จำนวนมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ (สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ. 2545: 25 - 26)

สรุปได้ว่า รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ สามารถจัดกลุ่มตามลักษณะกิจกรรมได้หลายลักษณะตามข้อตกลงหรือบันทึกความเข้าใจได้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการประสานการศึกษา ด้านการพัฒนาการศึกษา ด้านการพัฒนาอาจารย์ และด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา

ลักษณะของความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

ได้มีผู้กล่าวถึงลักษณะของความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ พอสรุปได้ดังนี้

ลักษณะของความร่วมมือทางด้านวิชาการระหว่างสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่สามารถจัดกลุ่มได้เป็น 6 ลักษณะ ดังนี้ (พรสวรรค์ พานิชชีวะ. 2536: 33)

1. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูล ประสพการณ์และความคิดเห็น เป็น ข้อมูลข่าวสารทุกประเภท ในสถาบันอุดมศึกษาทั่วไปจะมีเอกสารประชาสัมพันธ์ หรือวารสารเพื่อเผยแพร่ผลงานและประชาสัมพันธ์แจกจ่ายไปยังหน่วยงานและสถาบันอื่น
2. ความร่วมมือในการพัฒนาระบบ วิธีการ และเทคนิคในการทำงานทุกลักษณะงาน เช่น วิธีการสอน วิธีการวิจัย วิธีการเขียนตำรา วิธีการบริหาร วิธีการแนะแนว เป็นต้น
3. ความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากร ทุกกลุ่มทุกลักษณะงาน ทั้งในส่วนของผู้บริหาร ครูอาจารย์ นักศึกษา นักเรียน ตลอดจนเจ้าหน้าที่อื่น ๆ
4. ความร่วมมือในการวางแผนใช้ทรัพยากรและใช้ทรัพยากรทั้งทรัพยากรบุคคล ทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อให้เกิดความประหยัดและมีประสิทธิภาพ

5. ความร่วมมือในการแบ่งกันทำตามความพร้อม ความถนัดและความสนใจของแต่ละสถาบัน

6. ความร่วมมือในการให้บริการแก่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ

ทบวงมหาวิทยาลัย (2531: 6) ในการสรุปการอภิปรายเรื่อง “ความสำเร็จและข้อจำกัดในความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย” ได้สรุปลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการทำความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาไทยกับมหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกาไว้ดังนี้ คือ

1. ความร่วมมือที่เกิดขึ้น จะต้องมีพื้นฐานของผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งนอกเหนือจากผลประโยชน์ทางวิชาการแล้วยังต้องคำนึงถึงผลประโยชน์อื่นที่เกี่ยวข้องตามมาด้วย เช่น ประโยชน์และการพัฒนาทางธุรกิจ การถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม เป็นต้น

2. ความช่วยเหลือร่วมมือแบบให้เปล่าจะลดน้อยลง ดังนั้นคณาจารย์คงต้องปฏิบัติตนเป็นพนักงานขายของมหาวิทยาลัยมากขึ้น เพื่อหาเงินทุนสำหรับสนับสนุนการดำเนินงาน

3. การดำเนินความร่วมมือที่ประสบผลสำเร็จ ส่วนใหญ่เกิดจากการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนของแต่ละฝ่าย การทำความเข้าใจให้ตรงกัน ความพร้อมในทรัพยากรต่าง ๆ การร่วมกันออกค่าใช้จ่าย ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการต่อเนื่อง มีความยืดหยุ่น และมีกำหนดระยะเวลาแน่นอนในการสิ้นสุดข้อตกลง

4. สาขาวิชาที่สถาบันต่างประเทศสนใจจะมีความร่วมมือได้แก่ บริหารธุรกิจ คอมพิวเตอร์และวิศวกรรมศาสตร์

5. จากการดำเนินงานที่ผ่านมาฝ่ายต่างประเทศได้มีการเสนอให้มีความร่วมมือในรูปแบบของกลุ่มดีกว่าที่จะเป็นแต่ละสถาบันต่างคนต่างทำ

ในระดับอุดมศึกษานั้นเรื่องความร่วมมือเป็นแนวคิดที่มีมาแต่ดั้งเดิม ซึ่งต้องอาศัยการทำงานด้วยความร่วมมือกัน เพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งเสมอ ซึ่งความร่วมมือดังกล่าว หมายถึงความร่วมมือภายในมหาวิทยาลัยและความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยภายในประเทศและต่างประเทศ ไพฑูรย์ สีนลาร์ตน์ (ราศียส ราชบุรณะ. 2550: 14; อ้างอิงจาก ไพฑูรย์ สีนลาร์ตน์. 2525) ได้กล่าวถึงความร่วมมือด้านการเรียนการสอนระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในระดับประเทศและระดับนานาชาติถึงเรื่องที่ต้องร่วมมือกัน มี 5 ลักษณะ คือ

1. การร่วมมือกันในการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูล ประสิทธิภาพและความคิดเห็น

2. การร่วมมือกันในการพัฒนาระบบ วิธีการ และเทคนิคในการทำงาน เช่น วิธีการสอน วิธีการวิจัย วิธีการเขียนตำรา วิธีการบริหารและแนะแนวนักศึกษา เป็นต้น

3. การร่วมมือกันในการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร

4. การร่วมมือกันในการวางแผนใช้และใช้ทรัพยากร อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ ต่าง ๆ ร่วมกันอย่างประหยัด คุ้มค่ามีประสิทธิภาพ

5. การช่วยเหลือกัน และแบ่งงานกันทำตามความพร้อม ความถนัด และความสนใจของแต่ละสถาบันการร่วมมือกันส่งเสริมสนับสนุนการให้บริการแก่สังคม

ทองอินทร์ วงศ์โสธร(ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543: 2 - 3; อ้างอิงจาก ทองอินทร์ วงศ์โสธร. 2543) ได้กล่าวถึงเครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษาในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกที่มีอยู่ในปัจจุบันว่าสามารถพิจารณาตามลักษณะขององค์กร สถาบันหรือหน่วยงานที่เป็นผู้ดำเนินการของเครือข่ายนั้น ๆ ซึ่งพิจารณาได้ใน 2 มิติ คือ ความเป็นเจ้าของ (Ownership) และสถานภาพ (Status) ในส่วนของความเป็นเจ้าของนั้น แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เครือข่ายที่เป็นองค์กรของรัฐ (Intergovernmental Organization) และเครือข่ายที่เป็นองค์กรอิสระ (Non-Governmental Organization) ส่วนสถานภาพ (Status) แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ องค์กรระดับเหนือภูมิภาค (Super - regional Organization) องค์กรระดับภูมิภาค (Regional organization) องค์กรระดับอนุภูมิภาค (Sub- regional Organization) และองค์กรระดับประเทศ (National organization) นอกจากนี้การดำเนินงานที่สำคัญของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ได้แก่

1. ระดับเหนือภูมิภาค (Super Regional Organization) ได้แก่ UNESCO PROAP (UNESCO Principal and Regional Office for Asia and the Pacific) AUAP (The Association of Universities in Asia and the Pacific) และ UMAP (University Mobility in Asia and Pacific) ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการแลกเปลี่ยนนักศึกษาในระยะสั้น และระบบการถ่ายโอนหน่วยกิตระหว่างมหาวิทยาลัยของประเทศสมาชิกของ UMAP

2. ระดับภูมิภาค (Regional Organization) ได้แก่ องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ The South East Asian Minister of Education Organization (SEAMEO) และ ASEAN University Network (AUN) ซึ่งสมาชิกประกอบด้วย สถาบันอุดมศึกษาของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้งหมด 10 ประเทศ จำนวน 17 สถาบัน

3. ระดับอนุภูมิภาค (Sub-regional Organization) ลักษณะของความร่วมมือในระดับนี้มุ่งเน้นถึงความสนใจและผลประโยชน์ร่วมกันภายในกลุ่มสมาชิกโดยการร่วมกันกำหนดเป้าหมายและวิธีการดำเนินงาน ได้แก่ GMS (The Greater Mekong Sub-region), IMT-GT (The Indonesia – Malaysia – Thailand Growth Triangle) และ BIMP – EAGE (The Brunei – Indonesia – Malaysia - Philippines East Asia Growth Area)

4. ระดับประเทศ (National Organization) ความร่วมมือในระดับนี้จะปรากฏในรูปของสถาบันทางวิชาการต่าง ๆ อาทิ The Institute, Australian Studies Center, APEC Center และ European Studies Center เป็นต้น มีหน้าที่ในการสนับสนุนความร่วมมือระหว่างกันในด้านต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน

นอกจากนี้ทองอินทร์ วงศ์โสธร (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543: 4; อ้างอิงจาก ทองอินทร์ วงศ์โสธร. 2543) ยังกล่าวถึงลักษณะของการสร้างความร่วมมือทางวิชาการว่า มีเครือข่ายความร่วมมือต่าง ๆ จะเป็นโอกาสหรือช่องทางที่สำคัญสำหรับอุดมศึกษาไทยและต่างประเทศในการสร้างความร่วมมือระหว่างกันในระดับต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้การสร้างความร่วมมือยังสามารถทำได้ตั้งแต่ระดับทวิภาคีจนถึงระดับพหุภาคี หรือความร่วมมือในลักษณะที่ไม่ต้องมีการบันทึกความเข้าใจ

จากการศึกษาความร่วมมือทางวิชาการด้านการเรียนการสอนระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยพบว่า ปัจจุบันมีความร่วมมือทางวิชาการหลายลักษณะ (อมรรัตน์ ภิญโญนันตพงษ์. 2546: 4 - 6) ได้แก่

1. ความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตร ความร่วมมือในลักษณะนี้มีทั้งการประสานเป็นทางการและการประสานโดยการใช้ความสัมพันธ์ส่วนบุคคล โดยความร่วมมือส่วนใหญ่มักจะใช้วิธีการขอความช่วยเหลือจากสถาบันที่เปิดสอนสาขาวิชาที่มีความพร้อมด้านบุคลากรมากกว่ามาร่วมเป็นคณะกรรมการการพัฒนาหลักสูตรหรือเป็นวิทยากร

2. ความร่วมมือทางวิชาการในการจัดการเรียนการสอน ดังตัวอย่าง ได้แก่

- 2.1 ความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกับกรมการฝึกหัดครู ปีการศึกษา 2532 - 2536 ซึ่งมีการใช้อาจารย์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและใช้สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และยานพาหนะร่วมกัน มีการวางแผนกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน ตลอดจนการเสนอขออนุมัติงบประมาณ

- 2.2 โครงการความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยครูกับวิทยาลัยพลศึกษาในการผลิต โดยมีการจัดคู่กันระหว่าง 2 สถาบัน ดังกล่าวจำนวน 17 คู่ (ดำรงสิทธิ์ ปทุมมาส. 2535)

- 2.3 โครงการความร่วมมือในการผลิตบัณฑิตทางด้านเภสัชศาสตร์ระหว่างมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยศิลปากร ตามแผนที่ร่วมกันกำหนดขึ้น ผู้เรียนอยากเข้ามหาวิทยาลัยใด ก็สมัครเรียนกับมหาวิทยาลัยนั้น เมื่อสำเร็จการศึกษาก็รับปริญญาของมหาวิทยาลัยที่ลงทะเบียนเรียน (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2542: 47)

- 2.4 โครงการความร่วมมือในการผลิตดุษฎีบัณฑิตทางการบริหารธุรกิจหลักสูตรนานาชาติระหว่างมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยมีมหาวิทยาลัยจากแคนาดาเข้ามาช่วยเหลือซึ่งเรียกโครงการนี้ว่า โครงการ JDBA (Joint Doctor of Business Administration Program) โดยผู้เรียนจะลงทะเบียนเรียนที่มหาวิทยาลัยใดก็ได้ แต่เวลาเรียนมาเรียนร่วมกัน บางวิชาเรียนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บางวิชาเรียนที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยหรือสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยมีการวางแผนร่วมกันในการแบ่งภาระการ

จัดการเรียนการสอน เมื่อจบแล้วจะได้รับปริญญาจากสถาบันที่ลงทะเบียนเรียน (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2542: 47)

2.5 โครงการความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป โดยจัดให้มีการศึกษาภาคสนาม (Work Camp) โดยมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จะสลับหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีการเสนอให้จัดตั้งอนุกรรมการ การจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับรายวิชาที่จะจัดการเรียนการสอน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บัณฑิต นักศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ ได้มาพบกัน รวมทั้งเป็นการฝึกปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็น ได้เรียนรู้สภาพต่าง ๆ ตามความเป็นจริง โดยการลงไปศึกษาในพื้นที่โดยตรงด้วย นอกจากนี้ได้มีความพยายามที่จะจัดการศึกษาภาคสนาม สำหรับวิชาศึกษาทั่วไปที่อิงการศึกษาจากอารยธรรมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือขึ้นเป็นครั้งแรก โดยมีมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสารคาม และมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เป็นแกนนำในการที่จะผลักดันโครงการนี้ออกมาเป็นรูปธรรม (ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย. 2541: 1 - 2)

3. ความร่วมมือทางวิชาการในการพัฒนานุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาอาจารย์ ตัวอย่างโครงการ ได้แก่

3.1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ให้ทุนกับอาจารย์จากมหาวิทยาลัยเอกชนในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

3.2 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ให้ความช่วยเหลือกับสถาบันราชภัฏโดยการให้อาจารย์หรือนุคลากรเข้าศึกษาเพิ่มเติมหรือเข้าสังเกตการณ์เรียนการสอนเป็นรายวิชาได้ เป็นต้น

โครงการความร่วมมือดังกล่าวเป็นโครงการความร่วมมือที่เกิดจากสถาบันที่มีความพร้อมหรือเข้มแข็งกว่า ให้ความช่วยเหลือสถาบันที่มีความพร้อมน้อยกว่า โดยเฉพาะในกรณีจัดสรรโควตาพิเศษให้กับอาจารย์ในการศึกษาต่อปริญญาโทหรือปริญญาเอก (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2542: 52) และสถาบันการศึกษาบางแห่งยังร่วมมือกันจัดโครงการในการพัฒนานุคลากร โดยสลับกันเป็นเจ้าภาพจัดสัมมนาทางวิชาการ นอกจากนี้ยังมีโครงการพัฒนานุคลากรระดับอุดมศึกษา โดยทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดสรรงบประมาณในลักษณะงบกลาง ให้ทุกมหาวิทยาลัยจะต้องร่วมกันวางแผนสำรวจความต้องการ ความจำเป็น และร่วมกันพิจารณาจัดทำแผนพัฒนานุคลากรว่าในแต่ละปีจะวางแผนจัดสรรในการจัดส่งอาจารย์จากสาขาวิชาหรือมหาวิทยาลัยใดในจำนวนเท่าใดไปศึกษาต่อต่างประเทศ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2542: 51)

ในส่วน of ลักษณะและรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศนั้น จากการศึกษาความร่วมมือทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กับสถาบันต่างประเทศ พบว่า มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ทำสัญญาความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันต่างประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 จนถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2543 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 175 ฉบับ ในจำนวนนี้สามารถแยกสถานะของสถาบันต่างประเทศได้

6 ลักษณะคือ บริษัท มูลนิธิ สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย สมาคม และองค์กรรณานาชาติ นอกจากนี้สามารถสรุปลักษณะและรูปแบบของความร่วมมือทางวิชาการได้ดังนี้(วรางคณา พันธุมโพธิ. 2544: 56 - 61)

1. สัญญาความร่วมมือทางวิชาการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กับสถาบันต่างประเทศ จำแนกตามทวีป พบว่า มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ทำสัญญาความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันต่างประเทศในทวีปเอเชียสูงที่สุด รองลงมาคือทวีปอเมริกาและทวีปยุโรปตามลำดับ

2. สัญญาความร่วมมือทางวิชาการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กับสถาบันต่างประเทศ จำแนกตามประเทศ พบว่า มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ทำสัญญาความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันต่างประเทศในประเทศญี่ปุ่นสูงที่สุด รองลงมาคือประเทศสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน ตามลำดับ

3. สัญญาความร่วมมือทางวิชาการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กับสถาบันต่างประเทศ จำแนกตามสถานะของสถาบัน พบว่า มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ทำสัญญาความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาเป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือองค์กรรณานาชาติและสถาบันวิจัย ตามลำดับ

4. สัญญาความร่วมมือทางวิชาการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กับสถาบันต่างประเทศ จำแนกตามลักษณะสัญญา พบว่า มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ทำสัญญาความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันต่างประเทศในลักษณะทวิภาคีมากที่สุด รองลงมาคือสัญญาระดับ พหุภาคี

5. สัญญาความร่วมมือทางวิชาการวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กับสถาบันต่างประเทศ จำแนกตามรูปแบบความร่วมมือ พบว่า มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ทำสัญญาความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันต่างประเทศในงานวิจัยสูงที่สุด รองลงมาคือ การแลกเปลี่ยนอาจารย์และการแลกเปลี่ยนนิสิต ตามลำดับ

เศกสิทธิ์ ปักษ์ (2546 : 6 - 7) ได้ศึกษาศึกษาวิจัยเรื่องความร่วมมือทางวิชาการระหว่างไทยกับญี่ปุ่น : กรณีศึกษาสถาบันราชภัฏกับมหาวิทยาลัยญี่ปุ่น 5 แห่ง พบว่า ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันราชภัฏกับประเทศญี่ปุ่นเริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 โครงการแรกคือโครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏกับมหาวิทยาลัยการศึกษาไอจิ โดยลักษณะกิจกรรมที่ดำเนินการคือ การให้ทุนการศึกษาในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี โดยเฉพาะในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้แก่อาจารย์ผู้สอนในสถาบันราชภัฏ และในระยะหลังมีการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและนักวิจัยด้วย นอกจากนี้ยังมีโครงการรับอาสาสมัครผู้สอนภาษาญี่ปุ่นมาประจำที่สถาบันราชภัฏอีกด้วย

กล่าวโดยสรุปคือ ลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการ สามารถดำเนินการได้ในหลายลักษณะตั้งแต่ความร่วมมือในระดับประเทศไปจนถึงระดับภูมิภาค และตั้งแต่ระดับทวิภาคีจนถึงระดับพหุภาคี มีลักษณะของความร่วมมือทางวิชาการหลากหลายรูปแบบ ทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ประสพการณ์ ความคิดเห็น พัฒนาระบบ วิธีการและเทคนิคการทำงานทุกลักษณะ งาน การพัฒนาบุคลากร การใช้ทรัพยากร การให้บริการแก่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ แต่สิ่งที่ควรคำนึงถึงและนำไปสู่ความสำเร็จของการทำความร่วมมือ คือ การวางแผนการเตรียมการ โดยมุ่งเน้นความร่วมมือที่เกิดขึ้นควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของผลประโยชน์ร่วมกัน

แนวทางการสนับสนุนและพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

แนวทางการสนับสนุน และพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาได้มีการศึกษาพอจะประมวลได้ดังนี้

ทบวงมหาวิทยาลัย (2543 : 18) ได้กล่าวถึงแนวทางการสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการที่ยั่งยืนระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศว่าควรดำเนินการใน 4 ประเด็นดังต่อไปนี้ก่อน ได้แก่

1. ให้มีการศึกษาข้อมูลของสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศทั้งด้านสังคมวัฒนธรรมและอื่นๆ ก่อนทำความร่วมมือ
2. ให้ได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือจากทุกฝ่ายในสถาบันอุดมศึกษาทั้งด้านงบประมาณและอื่น ๆ ในการทำความร่วมมือกับต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารควรให้ความสำคัญและสนับสนุนการสร้างความร่วมมือ
3. การแก้ไขกฎระเบียบให้เป็นไปตามสถานการณ์ โดยภาครัฐของทุกประเทศควรจัดตั้งองค์กรกลางทางการศึกษา หรือ APEC 2 (Asia and the Pacific Education Cooperation) และมีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารการศึกษาและผู้นำระดับภาครัฐของแต่ละประเทศ ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายด้านการศึกษา เพื่อกำหนดนโยบายและมาตรฐานความร่วมมือทางวิชาการให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยให้อำนาจแก่สถาบันอุดมศึกษาในการดำเนินการอย่างเต็มที่
4. การสร้างความร่วมมือควรตั้งอยู่บนพื้นฐานผลประโยชน์ของทั้งสองฝ่าย นอกจากนี้ ทบวงมหาวิทยาลัย (2543: 17) ยังได้เสนอเกี่ยวกับความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาไทยและสถานเอกอัครราชทูตต่างประเทศในประเทศไทยว่าจะสามารถทำให้ความร่วมมือทางวิชาการประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพได้ สรุปได้ว่าต้องประกอบด้วย

1. ได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนด้านการเงินจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. มีการแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค
3. มีการพัฒนาบุคลากรและนักศึกษาภายใต้โครงการ University Mobility in Asia and Pacific : UMAP และ ASEAN University Network : AUN

4. สนับสนุนงบประมาณในการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและบุคลากรในภูมิภาคมากกว่าการส่งไปแลกเปลี่ยนยังประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย หรือแคนาดา

5. ควรมีคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบการโอนหน่วยกิตของนักศึกษา ซึ่งการโอนหน่วยกิตควรมีระบบไม่ยุ่งยากและซับซ้อนเพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาไปเรียนต่อยังประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค

ทบวงมหาวิทยาลัย (2543: 17 - 18) ได้กล่าวถึงบทบาทของสถานเอกอัครราชทูตต่างประเทศในประเทศไทยในการสร้างเครือข่ายและพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาไทย ดังนี้

1. มีตัวแทนด้านการศึกษาของแต่ละประเทศประจำอยู่ที่สถานเอกอัครราชทูต เพื่อแก้ไขปัญหาและประสานงานเกี่ยวกับโครงการแลกเปลี่ยนทางวิชาการและนักศึกษา

2. สถานเอกอัครราชทูตควรมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความสัมพันธ์ ความเข้าใจ และความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค

3. สนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

4. มีการรับรองมาตรฐานการศึกษาให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน สามารถออกเอกสารหรือประกาศนียบัตรให้นักศึกษาต่างชาติที่ต้องการศึกษาต่อยังสถาบันการศึกษาต่างประเทศได้

5. มีประสิทธิภาพในการจัดเตรียมและให้บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประเทศของตนในด้านต่าง ๆ เช่น ระบบการศึกษา วัฒนธรรม สถาบันทางสังคม และอื่น ๆ ได้

6. อำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาต่างชาติภายใต้โครงการแลกเปลี่ยนต่าง ๆ เช่น การทำวีซ่าหรือการยกเว้นวีซ่า เป็นต้น

พรทิพย์ กาญจนนิต (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543: 19; อ้างอิงจาก พรทิพย์ กาญจนนิต. ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงสิ่งที่ต้องทำเพื่อสร้างความร่วมมือแบบยั่งยืนในระดับภูมิภาค ดังนี้

1. มีการสร้างมาตรฐานด้านคุณภาพการศึกษาในภูมิภาค โดยมีทีมตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของภูมิภาค

2. มีเว็บไซต์ (website) ส่วนกลาง (ระดับภูมิภาค) เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษาผู้เชี่ยวชาญ และความต้องการอื่น ๆ

3. มีการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอื่น ๆ ของภูมิภาคสำหรับหลักสูตรนานาชาติ

4. มีการติดต่อระหว่างบุคคลเพื่อง่ายต่อการสร้างความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ

5. ความร่วมมือต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานผลประโยชน์ของทั้งสองฝ่าย

6. มีการรับรองมาตรฐานการศึกษาที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งภูมิภาค

กล่าวโดยสรุปคือ แนวทางการสนับสนุนและพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษากับสถาบันต่างประเทศ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงก็คือ การศึกษาข้อมูลของสถาบันต่างประเทศที่จะเป็นคู่สัญญาให้ละเอียดรอบคอบ และตั้งอยู่บนหลักการพื้นฐานของการมีผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อจะทำให้การดำเนินความร่วมมือเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

สภาพปัญหา อุปสรรคของความร่วมมือ

ในการที่จะพัฒนาศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาไทยให้ขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาด้านความร่วมมือกับต่างประเทศในเชิงรุก เพื่อเตรียมความพร้อมและพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษาไทย การลงนามในข้อตกลงหรือบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษา องค์การหรือหน่วยงานในต่างประเทศถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับการสานต่อประโยชน์เพื่อการพัฒนาอุดมศึกษาไทย ซึ่งในปัจจุบันนี้สถาบันอุดมศึกษาไทยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น แต่ยังประสบกับอุปสรรคและขาดความพร้อมในบางด้าน ได้แก่ ปริมาณของบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในระดับสากลเพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพในสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งงบประมาณในการผลิตบัณฑิตที่ยังไม่เพียงพอ การมีความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษา องค์การหรือหน่วยงานในต่างประเทศจึงเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ ของสถาบันอุดมศึกษาไทย

คูมส์ (1981: 132) กล่าวว่า ปัญหา อุปสรรคของความร่วมมือสามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ปัญหาด้านนโยบายและแผนงาน มักเกิดจากการขาดความร่วมมือในการกำหนดนโยบายและแผนงานร่วมกัน

กลุ่มที่ 2 ปัญหาด้านสมรรถนะขององค์การ ภายใต้การพัฒนาความร่วมมือ พบปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือ ขาดวิธีการที่ชัดเจนในการให้การสนับสนุนทางการบริหารทั้งในเรื่องทรัพยากรงบประมาณและการพัฒนากำลังคน เนื่องจากไม่ทราบข้อเท็จจริงขององค์การ

กลุ่มที่ 3 ปัญหาการยอมรับซึ่งกันและกัน และความเป็นอิสระภายใต้ความร่วมมือ ซึ่งการผสมผสานความร่วมมือ (Integration Cooperation) ได้นั้นต้องพัฒนาบรรทัดฐานของการยอมรับซึ่งกันและกันของทั้งสองฝ่าย มีการสื่อสารแบบเปิดเผย และมีความจริงจังต่อวิธีการของความร่วมมือ

กลุ่มที่ 4 ปัญหาด้านการพัฒนา รูปแบบของความร่วมมือ ปัญหาการจัดโครงสร้างขององค์การเพื่อความร่วมมือที่ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ส่วนหนึ่งมาจากบทบาทของผู้นำองค์การ และปัญหาของสังคมที่องค์การตระหนัก ดังนั้นการจัดกลไกความร่วมมือจึงต้องอาศัยระยะเวลา และการพัฒนาความร่วมมือร่วมกัน ซึ่งภายใต้การพัฒนาดังกล่าวพบว่า การจัดกลไกการประสานงาน

รูปแบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างองค์กร การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ล้วนมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนารูปแบบความร่วมมือทั้งสิ้น

ดังเช่นการศึกษาสภาพความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยกับสถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานในต่างประเทศ พบว่า มีปัญหาที่เกิดจากความร่วมมือทางวิชาการหลายประการ (อาภรณ์ แก่นวงศ์. 2535: 185 - 190) ดังนี้

1. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐเกือบทุกแห่งมีปัญหาเรื่องเงินทุน ซึ่งมีไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินงานความร่วมมือตามข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภัตรา วีรพลิน (2536: 161 - 162) ที่พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนบางแห่งที่เป็นสถาบันที่มีขนาดเล็ก หรือสถาบันที่เปิดสอนเฉพาะทาง มีเงินทุนไม่เพียงพอสำหรับสนับสนุนการดำเนินงานด้านความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ จึงต้องชะลอการดำเนินงานด้านนี้ไว้ก่อน

2. สถาบันอุดมศึกษาของไทยยังขาดข้อมูลในการแสวงหา ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ

3. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐมักจะไม่มีการประเมินผลโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ

4. ระเบียบราชการบางอย่างไม่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ เช่น ระเบียบศุลกากรสำหรับวัสดุนำเข้าเพื่อการศึกษา การสั่งซื้อหรือการนำเข้าวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือจากต่างประเทศมาใช้ในโครงการมักจะประสบปัญหาในด้านการนำเข้า การยกเว้นภาษีอากรนำเข้ามีขั้นตอนยุ่งยาก เป็นต้น

5. สถาบันอุดมศึกษาของไทยยังมีความเหลื่อมล้ำกันในการที่จะสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ เช่น มาตรฐานของการศึกษาแต่ละสถาบัน ความเก่า - ใหม่ของสถาบัน ความมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักยอมรับของสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ ความแตกต่างในระบบการจัดการศึกษา เป็นต้น

6. ปัญหาในเรื่องคุณสมบัติของอาจารย์ บุคลากรและนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ เช่น การขาดทักษะทางด้านภาษา หรือความรู้ทางวิชาการ เป็นต้น รวมทั้งขาดผู้ประสานงานที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภัตรา วีรพลิน (2536: 161) ที่พบว่า ทักษะทางด้านภาษาเป็นอุปสรรคที่มากกว่าปัญหาด้านอื่น ก่อให้เกิดปัญหากับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนค่อนข้างมาก ถึงแม้ว่าจะมีการคัดเลือกบุคลากรที่เป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง หรือผู้รับทุนเป็นอย่างดีแล้วก็ตาม

7. การปรับเปลี่ยนนโยบายของผู้บริหารระดับสูง เพราะระบบหมุนเวียนของผู้บริหารทำให้ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศไม่

ต่อเนื่อง สร้างความไม่มั่นใจให้กับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศที่จะมาความร่วมมือหรือต่อสัญญาความร่วมมือในช่วงที่จะมีการปรับเปลี่ยนผู้บริหาร

8. ในความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ กิจกรรมการแลกเปลี่ยนมีปัญหारेื่องความแตกต่างของภาคการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของไทยกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ

9. ปัญหาความแตกต่างในเรื่องของวัฒนธรรม เช่น เรื่องอาหาร สภาพอากาศ การติดต่อสื่อสาร เป็นต้น

สอดคล้องกับดำรัสวิทย์ ปทุมมาศ (2535: 92 - 101) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาค้นคว้าโครงการความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยครูกับวิทยาลัยพลศึกษา ในการผลิตบัณฑิตพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า จำนวนบุคลากรดำเนินงานตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนการจัดทำแผนงานด้านวิชาการ การปฏิบัติงานตามแผนหรือกิจกรรมที่วางไว้ ข้อมูลต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบในการช่วยเหลือแก่นักศึกษา และการจัดทำแผนการปฏิบัติงานที่ครอบคลุมภารกิจของโครงการความร่วมมือ การรวบรวมวิเคราะห์ สรุปข้อมูลเพื่อใช้ประกอบในการวางแผนในการจัดโครงการความร่วมมือ และจำนวนตำราที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน มีปัญหาปานกลาง

ส่วนวรางคณา พันธุ์โพธิ (2544: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาความร่วมมือทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กับสถาบันต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่มีผลต่อการดำเนินความร่วมมือทางวิชาการ ได้แก่ ปัญหาในเรื่องการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและในระดับหน่วยงาน ความสามารถของบุคลากรในเรื่องเนื้อหาวิชาการและทักษะภาษาต่างประเทศ งบประมาณของหน่วยงาน บุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน การสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในเรื่องงบประมาณ อุปกรณ์สถานที่ และระเบียบปฏิบัติของทางราชการ

สรุปได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของความร่วมมือ ได้แก่ การขาดความร่วมมือในการกำหนดนโยบายและแผนงาน การขาดวิธีการที่ชัดเจนในการให้ความร่วมมือสนับสนุนทางการบริหาร โดยเฉพาะการจัดสรรทรัพยากร การเงิน งบประมาณ บุคลากร การขาดการยอมรับและจริงจังต่อการขาดการจัดโครงสร้างองค์การเพื่อความร่วมมือที่ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งปัญหาการกลไกการประสานงาน การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างองค์การ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความร่วมมือยังไม่มีประสิทธิภาพ

ปัจจัยที่ทำให้ความร่วมมือประสบผลสำเร็จ

ความร่วมมือเป็นกลไกทางการบริหารงานอย่างหนึ่งที่จะก่อให้เกิดการร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงาน ระดมความคิด ระดมภารกิจเพื่อใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นช่องทางในการปรับตัวเข้าหากันระหว่างองค์การและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยทั้งสองฝ่ายจะต้องรับสภาพความจริงที่ว่าองค์การหรือหน่วยงานใด ๆ ก็ตามโดยตัวของมันเองแล้วทรัพยากรและศักยภาพที่มีอยู่อาจไม่

เพียงพอที่จะบรรลุเป้าหมายได้อย่างเต็มที่ จำเป็นต้องประสานงานและสร้างเครือข่ายการทำงาน (วิฑูรย์ สิมะโชคดี. 2539: 66)

ดังนั้น ปัจจัยที่ทำให้ความร่วมมือประสบความสำเร็จได้ จึงต้องมีการประสานในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ (เรวัตร ชาทวีวิศิษฐ์. 2539: 116 - 117)

1. ทำความเข้าใจและยอมรับเป้าหมายร่วมกัน
2. กำหนดวิธีการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไข รวมทั้งวางแผนปฏิบัติและอำนวยความสะดวกในทรัพยากรร่วมกัน
3. จัดระบบการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ
4. ผู้บริหารระดับสูงควรส่งเสริมการสร้างบรรยากาศในการประสานงาน และการทำงานร่วมกันของทั้งสองฝ่าย
5. การพัฒนาภายใต้ความร่วมมือ การยอมรับในอิสระของแต่ละองค์การในการกำหนดกิจกรรมในส่วนความรับผิดชอบของตน และส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยยึดเป้าหมายการทำงานมากกว่าวิธีการ

บอม (Baum. 1993: 8) ได้เสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการ Health Cities จากการศึกษาในภาคพื้นยุโรป โดยเกี่ยวข้องกับความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ดังนี้

1. การตัดสินใจร่วมกันของกลุ่มต่าง ๆ
2. การสร้างกลไกประสานการทำงานร่วมกัน เพื่อระดมความคิดเห็น ประสิทธิภาพ และทรัพยากร อีกทั้งประสานการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
3. การมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในการตัดสินใจและควบคุมในเรื่องที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต สุขภาพอนามัย และการกินดีอยู่ดี
4. การส่งเสริมนวัตกรรมใหม่ ๆ
5. ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีนโยบายที่สอดคล้องและส่งเสริมซึ่งกันและกัน

คูลส์ (Coombs. 1981: 187) กล่าวว่า ความร่วมมือเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมาย และการดำเนินการร่วมกันที่ชัดเจนและนำไปสู่ความสำเร็จ ดังนั้นปัจจัยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับความสำเร็จในความร่วมมือมีดังนี้

1. ความสามารถ ความตั้งใจ และความจริงจังของผู้หน้าที่เกี่ยวข้อง
2. ทักษะของผู้ปฏิบัติงานในการยอมรับซึ่งกันและกัน ซึ่งจะต้องหาวิธีการสร้าง การยอมรับในความร่วมมือ และวิธีการดังกล่าวอยู่ภายใต้การปฏิบัติการแบบเผชิญหน้า และการสั่งการที่เปิดเผย
3. ความร่วมมือจะประสบความสำเร็จได้ จะต้องมีมาตรการในการกระจายอำนาจการบริหารและการกระจายความรับผิดชอบ เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีบทบาทส่งเสริมและประสานงานอย่าง

ใกล้ชิด เพราะความสำเร็จของการร่วมมือแบบผสมผสานนี้จะเกิดขึ้นโดยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในระดับล่างที่ใกล้ชิดกับปัญหาโดยตรงมากกว่าในระดับสูง

4. ความคล่องตัวขององค์การ โดยความคล่องตัวดังกล่าวปราศจากการผูกขาดอำนาจ

5. การปรับตัวเองเพื่อลดปัญหาอุปสรรคในความร่วมมือและความพร้อมในทางปฏิบัติ

สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุรชัย จันท์สุข (2538: 95 - 99) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันการศึกษา กับสถานประกอบการด้านอุตสาหกรรม พบว่าผู้บริหารสถานประกอบการมีความเห็นว่า ลักษณะความร่วมมือในการพัฒนานุเคราะห์อยู่ในความสำคัญลำดับแรกที่ต้องการความร่วมมือ ลำดับรองลงมาคือ ลักษณะความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนา ส่วนปัจจัยความร่วมมือทางวิชาการ ปัจจัยที่สำคัญอันดับแรกคือปัจจัยด้านบุคคล ลำดับรองคือปัจจัยด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ และวิชาชีพ ราชบุรณะ (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ ในด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการพัฒนานุเคราะห์ ด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และด้านการให้คำปรึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนผู้บริหารและอาจารย์ของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโครงการความร่วมมือทางวิชาการ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก

สรุปได้ว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ความร่วมมือประสบความสำเร็จคือ การยอมรับและสนับสนุนความร่วมมือ การมีทัศนคติที่ดีต่อกัน การจัดโครงสร้างองค์การภายใต้ความร่วมมือ การวางแผนและการกำหนดเป้าหมาย การร่วมระดมทรัพยากร วิธีการให้ความร่วมมือ การจัดกลไกการประสานงาน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การร่วมกันในการประเมินผลและติดตามผล เพื่อส่งเสริมศักยภาพของการร่วมมือกันในการพัฒนา

นโยบายที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างอุดมศึกษาของไทยกับสถาบันอุดมศึกษา หน่วยงาน หรือ องค์กรต่างประเทศ

นโยบายระดับชาติ

ปัจจุบันยังมิได้มีการวางนโยบายหรือแนวทางการพัฒนาความร่วมมือด้านอุดมศึกษากับต่างประเทศไว้เป็นการเฉพาะ คงมีแต่เพียงนโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และแนวทางการบริหารจัดการการศึกษาซึ่งส่วนใหญ่จะกล่าวถึงการบริหารจัดการการศึกษาทั้งระบบ ดังนั้นเพื่อให้มาแนวนโยบายของชาติที่เกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการด้านอุดมศึกษากับต่างประเทศที่ชัดเจน สถาบันคลังสมองของชาติ (2549: 2-1 – 2-6) ได้ทำการศึกษาแนวนโยบายรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภาแผนยุทธศาสตร์แห่งชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. นโยบายรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา

1.1. นโยบายด้านเศรษฐกิจ

หลังจากประเทศไทยประสบปัญหาภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ รัฐบาลได้ดำเนินการแก้ไขโดยให้ความสำคัญกับการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากหญ้าควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ภาคการผลิตและบริการให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก เป็นผลให้เศรษฐกิจของประเทศไทยมีการขยายตัวสูงขึ้นตามลำดับ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลจึงได้วางนโยบายทางด้านเศรษฐกิจไว้ 2 ประการ ดังนี้

1.1.1 นโยบายปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้โดยการสร้างรากฐานของเศรษฐกิจของประเทศไทยให้เข้มแข็ง เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนหรือเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่มีคุณภาพ สามารถขยายตัวได้อย่างยั่งยืน กระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง และมีภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์

1.1.2 นโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศโดยการแสวงหาพันธมิตรและสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ ทั้งในระดับประเทศเพื่อนบ้านและในระดับภูมิภาค เพื่อร่วมกันพัฒนาและป้องกันปัญหาที่อาจเกิดผลกระทบต่อประเทศไทย

1.2 นโยบายด้านการศึกษา

แม้ในคำแถลงนโยบายของรัฐบาลจะไม่ปรากฏนโยบายด้านการศึกษาไว้อย่างชัดเจน ดังเช่นกรณีของนโยบายด้านเศรษฐกิจ แต่จากการศึกษาพบว่า นโยบายด้านการศึกษาหรือการพัฒนาการบริหารและการจัดการการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของ “นโยบายการพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ” ซึ่งเป้าหมายในการพัฒนา คือ การทำให้คนมีความสุขโดยจะต้องประกอบด้วย การมีสุขภาพแข็งแรง ครอบครัวที่อบอุ่น มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีสังคมที่สันติและเอื้ออาทร นอกจากนี้ยังรวมถึงการอนุรักษ์ส่งเสริมทุนทางสังคมที่เข้มแข็งของประเทศไทย ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจมีความมั่นคงและยั่งยืนได้ด้วย

2. ยุทธศาสตร์ชาติ

จากนโยบายที่รัฐบาลได้แถลงไว้ต่อรัฐสภาข้างต้นประกอบกับพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 กำหนดให้คณะรัฐมนตรีต้องจัดให้มีแผนบริหารราชการแผ่นดินครอบคลุมระยะเวลา 4 ปี คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2548 กำหนดยุทธศาสตร์หลักในแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2548-2551 ซึ่งรัฐบาลมุ่งเน้นให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกไว้ 9 ประการ ได้แก่ ยุทธศาสตร์จัดความยากจน ยุทธศาสตร์พัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ ยุทธศาสตร์ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้ ยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ยุทธศาสตร์การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ยุทธศาสตร์ส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม ยุทธศาสตร์รักษาความมั่นคงของรัฐ ได้แก่ การป้องกันและรักษาประเทศ และยุทธศาสตร์รองรับการเปลี่ยนแปลงและพลวัตโลก (แผนการบริหารราชการ

แผ่นดิน พ.ศ. 2548-2551. 2550: ออนไลน์) ในส่วนของยุทธศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษาโดยตรง ได้แก่

2.1 ยุทธศาสตร์พัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ

2.1.1 รัฐบาลจะสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนาคนให้มีความรู้และจริยธรรมตั้งแต่แรกเกิด โดยให้ความสำคัญแก่การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมทั้งด้านครอบครัว สถานศึกษาและสังคม

2.1.2 รัฐบาลจะเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาและกระบวนการเรียนการสอนทุกรูปแบบ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยสนับสนุนให้มีกระบวนการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิตเพื่อรองรับสังคมเศรษฐกิจบนฐานความรู้ พัฒนาทักษะและการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในช่วงวัยทำงานอย่างเป็นระบบ และพัฒนามาตรฐานวิชาชีพของแรงงาน รวมทั้งสนับสนุนการศึกษาของเยาวชนตั้งแต่ ปวส. ถึงอุดมศึกษา

2.1.3 รัฐบาลจะเร่งสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ในระบบและนอกระบบ ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ไม่หยุดนิ่งในการพัฒนาความรู้โดยร่วมมือกับทุกฝ่ายเพื่อสร้างแหล่งบริการองค์ความรู้ให้กระจายไปทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ รวมทั้งจะดำเนินการเชื่อมเครือข่ายความรู้ของทุกโรงเรียนเข้าสู่เครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2.1.4 รัฐบาลจะสนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตั้งแต่ระดับพื้นฐานถึงอุดมศึกษา เช่น การเพิ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์ การให้สถาบันวิจัยมีส่วนร่วมในการผลิตบุคลากรระดับปริญญาโทและเอก เป็นต้น

2.2 ยุทธศาสตร์ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้

2.2.1 รัฐบาลจะปรับโครงสร้างเศรษฐกิจทั้งระบบโดยมุ่งไปสู่การเพิ่มมูลค่าผลผลิตบนพื้นฐานความรู้และความเป็นไทย โดยผนวกฐานทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นของคนไทยเข้ากับการสร้างผู้ประกอบการใหม่ การบริหารจัดการที่ดี การใช้นวัตกรรมเชิงพาณิชย์ การสร้างตราสินค้าไทยให้เป็นที่ยอมรับ และการจัดระบบการตลาดให้มีการผลิตและบริการอันเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคในตลาดโลกเพื่อการขยายตัวอย่างยั่งยืนของประเทศในอนาคต

2.2.2 รัฐบาลจะพัฒนาระบบสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านต่าง ๆ อาทิ พัฒนาระบบวิจัยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อการผลิตและการค้า พัฒนาทรัพยากรมนุษย์สำหรับภาคอุตสาหกรรมให้มีความคิดสร้างสรรค์ มีจิตสำนึกของผู้ประกอบการมีความสามารถในการเรียนรู้ มีทักษะในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสาขาใหม่ที่สอดคล้องกับความต้องการภาคธุรกิจ โดยการจัดให้มีการฝึกอบรมฝีมือแรงงานที่ตรงกับความต้องการของตลาด มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล พร้อมทั้งจะเข้าสู่การแข่งขันในตลาดผู้บริโภคระดับสูง รวมถึงกระตุ้นให้

เกิดการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความเชื่อมโยงในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร แพชั่น ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ ซอฟต์แวร์ และท่องเที่ยว และส่งเสริมเครือข่ายวิสาหกิจอื่น ๆ เช่น พลังงาน สุขภาพ ชีวภาพ การบริการ การศึกษา การสร้างสรรค์และออกแบบ เป็นต้น

2.2.3 รัฐบาลจะขยายฐานภาคบริการ เพื่อสร้างรายได้ใหม่ เช่น บริการ สุขภาพ การศึกษา การจัดประชุมและสัมมนานานาชาติ การขนส่งทางอากาศ การถ่ายทำภาพยนตร์ การพัฒนาซอฟต์แวร์ การค้าส่งค้าปลีก และเป็นศูนย์กลางธุรกิจในภูมิภาค เป็นต้น

2.3 ยุทธศาสตร์การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

2.3.1 รัฐบาลจะส่งเสริมความสัมพันธ์ในมิติต่าง ๆ โดยจะสานต่อความเข้าใจอันดีและความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านให้แน่นแฟ้น และขยายความร่วมมือทั้งในระดับภาครัฐ เอกชน และประชาชน โดยเฉพาะความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง (ACMECS) และกรอบอนุภูมิภาคอื่น ๆ ทั้งในด้าน การค้า การลงทุน การเกษตร อุตสาหกรรม การเชื่อมโยงเครือข่ายคมนาคมขนส่งทางบก ทางน้ำและทางอากาศ การท่องเที่ยว และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

2.3.2 รัฐบาลจะยึดมั่นต่อพันธกรณีของไทยตามกฎหมายระหว่างประเทศ กรอบความร่วมมือต่าง ๆ ที่ไทยเป็นภาคีสมาชิก และข้อผูกพันระหว่างประเทศไทย รวมทั้งเพิ่มบทบาทของไทยภายใต้กรอบสหประชาชาติ องค์การระหว่างประเทศ องค์การระดับภูมิภาคและเครือข่ายระหว่างประเทศ

2.3.3 รัฐบาลจะสานต่อการจัดทำข้อตกลงการค้าเสรีกับประเทศต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศโดยรวม การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยอย่างต่อเนื่อง

นโยบายระดับหน่วยงาน

สถาบันคลังสมองของชาติ (2549: 2-7 – 2-13) ได้นำเสนอนโยบายที่เกี่ยวข้องความร่วมมือทางวิชาการระดับอุดมศึกษา ในระดับหน่วยงานดังนี้

1. กระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการได้มีการกำหนดนโยบายและทิศทางหลักในการทำงานของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประมวลจากแนวนโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบเมื่อคราวประชุมวันที่ 16 กันยายน และวันที่ 2 ธันวาคม 2546 โดยมีมุ่งที่จะแสดงความมุ่งมั่นเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาไว้ในโอกาสสำคัญต่าง ๆ รวมถึงยุทธศาสตร์ที่กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการอยู่เดิมไว้ 6 เรื่อง คือ การพัฒนาการศึกษาปฐมวัย การปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปการอาชีวศึกษา การปฏิรูปการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัย และการปฏิรูป

อุดมศึกษา เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ต่อไป

จากการกำหนดทิศทางในการปฏิรูปการศึกษา โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศนั้น ยุทธศาสตร์ด้านต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกให้เกิดการนำเอาความรู้ ประสบการณ์จากทั่วโลกมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาของประเทศ เพิ่มบทบาททางการศึกษาของไทยในเวทีโลก โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1.1 ผลักดันให้ข้อตกลงที่รัฐบาลทำไว้กับประเทศต่าง ๆ เกิดผลในทางปฏิบัติให้มีเจ้าภาพรับผิดชอบ มีแผนปฏิบัติการโครงการรองรับอย่างเป็นธรรม และมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง

1.2 ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์กับประเทศต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบการร่วมสัมมนา การจัดโครงการร่วม การแลกเปลี่ยนบุคลากร และการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่

1.3 ใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาเสถียรภาพ ความมั่นคง และเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระหว่างประเทศในภูมิภาค

1.4 ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในสาขาวิชาที่ประเทศมีความเข้มแข็งหรือสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาให้ประเทศมีความสามารถเป็นผู้นำ เช่น สาขาแพทยศาสตร์ สาขาการท่องเที่ยว สาขาการบิน เป็นต้น

1.5 ใช้ศักยภาพของนักวิชาการไทยชั้นสูงที่อยู่ในประเทศต่าง ๆ ในต่างแดน เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับประเทศเหล่านั้น

1.6 ส่งเสริมให้นักศึกษาไทยไปศึกษาในต่างประเทศในสาขาที่ขาดแคลนและจำเป็น และไม่สามารถผลิตได้เอง

2. สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2548 โดยกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ไว้ 6 ยุทธศาสตร์ได้แก่ การสร้างโอกาสทางการศึกษา การพัฒนาการจัดการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ การเพิ่มมาตรฐานการศึกษาและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การพัฒนาศักยภาพการบริหารงานอุดมศึกษา การพัฒนานโยบายสนองความต้องการภาคเศรษฐกิจและสังคม และการพัฒนามาตรฐานอุดมศึกษา แต่ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษากับต่างประเทศมีเพียง 3 ยุทธศาสตร์เท่านั้น คือ ยุทธศาสตร์การเพิ่มมาตรฐานการศึกษาและการเพิ่มความสามารถในการ

แข่งขันของประเทศยุทธศาสตร์นโยบายสนองความต้องการภาคเศรษฐกิจและภาคสังคม และยุทธศาสตร์การพัฒนามาตรฐานอุดมศึกษา

เมื่อพิจารณาแผนยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 โดยเฉพาะในส่วนของความร่วมมือด้านอุดมศึกษากับต่างประเทศ พบว่า แม้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดขึ้นจะมีความสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาลข้างต้น กล่าวคือ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดให้ยุทธศาสตร์การเพิ่มมาตรฐานการศึกษาและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ยุทธศาสตร์การพัฒนานโยบายสนองความต้องการภาคเศรษฐกิจและภาคสังคม และยุทธศาสตร์การพัฒนามาตรฐานอุดมศึกษา เป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะดำเนินการในปี พ.ศ. 2548 แต่หากพิจารณากลยุทธ์และโครงการส่วนใหญ่ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดขึ้น เช่น โครงการทุนพัฒนาอาจารย์ โครงการพัฒนาอาจารย์สาขาขาดแคลน โครงการจัดตั้งสถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีและบริหาร จัดการทรัพยากรสิ่งทางปัญญา โครงการอุดหนุนการจัดตั้งหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา โครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยนวัตวิชาวราชนครินทร์และมหาวิทยาลัยที่จังหวัดนครพนม หรือโครงการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าบางโครงการไม่สามารถรองรับการดำเนินการของรัฐบาลได้อย่างทั่วถึง และบางโครงการไม่สามารถตอบสนองนโยบายหรือยุทธศาสตร์ของรัฐบาลได้ ทั้งนี้เพราะเมื่อพิจารณาจากผลการดำเนินการ โดยเฉพาะการผลิตทรัพยากรบุคคลเข้าสู่ตลาดแรงงานของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ พบว่า หลักสูตรการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา ยังไม่สามารถรองรับความต้องการของตลาดแรงงานได้ เป็นต้น

สรุปได้ว่า นโยบายทั้งในระดับชาติและระดับหน่วยงานเป็นตัวกำหนดทิศทางหรือแนวโน้มในการพัฒนาประเทศ เพื่อนำประเทศไปสู่ความมั่นคงยั่งยืนในทุกทาง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง โดยยุทธศาสตร์สำคัญที่จะนำประเทศไปสู่เป้าหมาย ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพคนพร้อมกับการสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ที่มีเทคโนโลยีและการใช้ความรู้เป็นฐานในการพัฒนา จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ต้องมีการเร่งเตรียมความพร้อมทั้งการสร้างระบบ กลไก และพัฒนาคนให้สามารถปรับตัวอย่างรู้เท่าทัน และสามารถก้าวสู่การแข่งขันในระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ของโลก

ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เป็นสถาบันที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแห่งหนึ่งเพื่อเตรียมคนเข้าสู่การพัฒนาประเทศ เดิมมีชื่อว่า “โรงเรียนฝึกหัดครูสตรีอาชีวศึกษา” เปิดทำการสอน

เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2491 เพื่อผลิตครูอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรประโยศครูมัธยม (ป.ม.) ต่อมาในปี พ.ศ. 2504 เปลี่ยนชื่อโรงเรียนจาก โรงเรียนฝึกหัดครูสตรีอาชีวศึกษา เป็น โรงเรียนฝึกหัดครูธนบุรี เนื่องจากกรมการฝึกหัดครูมีนโยบายที่จะผลิตครูในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ การศึกษา(ปศ.) เช่นเดียวกับโรงเรียนฝึกหัดครูอื่น ๆ ในปี พ.ศ. 2512 กรมการฝึกหัดครูประกาศยกฐานะโรงเรียนฝึกหัดครูเป็น วิทยาลัยครูธนบุรี พ.ศ. 2519 วิทยาลัยครูธนบุรีสามารถผลิตครูได้ถึงระดับปริญญาตรีตามพ.ร.บ.วิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 จนถึงปีพ.ศ. 2535 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนาม “สถาบันราชภัฏ” แทนวิทยาลัยครู เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 “สถาบันราชภัฏ” มีฐานะเป็นสถาบันอุดมศึกษา ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตทั่วไปสาขาวิชาการ การศึกษา และสาขาวิชาอื่นทั้งระดับปริญญาตรี และสูงกว่า และเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2547 สถาบันราชภัฏธนบุรี ได้รับการยกฐานะและปรับเปลี่ยนเป็น “มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี” ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 เพื่อให้สถาบันราชภัฏแต่ละแห่งมีความเป็นนิติบุคคล เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยของรัฐทั่วไป เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างคล่องตัว รวมทั้งมีความชัดเจนในการดำเนินการตามภารกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่ง (มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. 2550: ออนไลน์)

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ เพราะมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงที่มีปรัชญาในการ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น มุ่งผลิตคน วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อมโดยรอบที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญขึ้น ตลอดจนการสร้าง เครือข่ายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคการ เปลี่ยนแปลงของสังคมโลกเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และข้อมูลข่าวสารที่ทุกคนสามารถแสวงหาและ เรียนรู้โดยไม่มีข้อจำกัด ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีอยู่ในช่วงของการปฏิรูปการศึกษา ต้องมุ่งเน้นใน การพัฒนาความเป็นสากล มีการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาในต่าง ประเทศ หลายประเทศ ในรูปของความตกลงและบันทึกความเข้าใจดังนี้ (พัฒนา ศรีสุรักษ์. 2550: สัมภาษณ์)

- ในปี พ.ศ. 2537 มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีได้เริ่มสร้างความร่วมมือทางวิชาการ หรือ MOU กับวิทยาลัยครูคุณหมิง ประเทศสาธารณประชาชนจีน ซึ่งมีการแลกเปลี่ยนอาจารย์เป็นหลัก ใน ปีเดียวกันมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีมีความร่วมมือทางวิชาการกับ Northeast Normal University สาธารณประชาชนจีน และคณะกรรมการการศึกษาแห่งมณฑลจี๋หลิน กรุงปักกิ่ง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

- ในปี พ.ศ. 2540 มีความร่วมมือทางวิชาการกับ Edith Cowan University ประเทศออสเตรเลีย

- ปี พ.ศ. 2542 มีความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยคุนหมิง โดยมีโครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษา สำหรับนักศึกษาที่มีการส่งนักศึกษาไทยไปเรียนที่คุนหมิง นักศึกษาจีนมาเรียนที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นประจำทุกปี และมีการแลกเปลี่ยนนักศึกษา กับ Yunnan Normal University Business School สาธารณประชาชนจีน นอกจากนี้มีการลงนามในโครงการความร่วมมือเปิดสอนระดับปริญญาเอก หลักสูตร DMS (Doctor of Management Science) กับ Technological University of the Philippines

- ในปี พ.ศ. 2543 ลงนามในความร่วมมือทางวิชาการกับ The Philippines Normal University และ The University of the Philippines ในปี พ.ศ. 2544

- ในปี พ.ศ. 2546 มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีได้ลงนามในความร่วมมือจัดทำหลักสูตรร่วม อุตสาหกรรมท่องเที่ยวกับวิทยาลัยครูคุนหมิง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยนักศึกษาจีนมาเรียนหลักสูตรปริญญาตรีต่อเนื่องในโปรแกรมวิชาการท่องเที่ยว ในปีการศึกษา 2549 - 2550

- ปี พ.ศ. 2548 ลงนามความตกลงและบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding หรือ MOU) กับหลายสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ Sofia University ประเทศบัลแกเรีย ซึ่งในปี พ.ศ. 2549 มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีได้จัดสัมมนาในหัวข้อเรื่อง “ The Influence of Cultural Events and Religious Beliefs upon the Societies : Europe and Asia” และได้เชิญวิทยากรจาก Sofia University มาเป็นผู้บรรยาย, Ming Chun University ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่ง Ming Chun University ได้เสนอให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาการสอนภาษาจีนเป็นภาษาที่สอง และมีการทำวิจัยร่วมกันระหว่างสถาบัน, ลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับ National Taiwan Normal University สาธารณรัฐไต้หวัน โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นตัวแทนในการจัดสอนศูนย์จีนศึกษา แต่ปัจจุบันได้ย้ายไปอยู่ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, National Kaohsiung Hospitality College สาธารณรัฐไต้หวัน โดยส่งนักศึกษาไต้หวันมาฝึกงานที่โรงแรมดุสิตธานีและโรงแรมวิลันดา ในปีการศึกษา 2549 - 2550 และมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจัดส่งบุคลากร อาจารย์ไปบรรยายเรื่องหลักสูตรที่ National Kaohsiung Hospitality College, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีได้ ลงนามความตกลงและบันทึกความเข้าใจกับ China Guangxi International Youth Exchange Institute ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยส่งนักศึกษาจีนมาเรียนภาษาไทย จำนวน 16 คน, ลงนามกับ Hue University (มีนักศึกษาจำนวน 1 คน และบุคลากร 1 คน มาศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ปีการศึกษา 2549) และ Quang Binh Teachers Trajning College (ซึ่งจะส่งนักศึกษามาศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีในปีการศึกษา 2550) ประเทศสาธารณรัฐเวียดนาม และลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับ Cairo University ประเทศสาธารณรัฐอียิปต์

- พ.ศ. 2549 ลงนามกับ National Taichung University, Tung Fang Institute of Technology, Dali University และ Shu – Te University สาธารณรัฐประชาชนจีน (โดยมีการทำวิจัยร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ในหัวข้อ “การเรียนภาษาจีน” ในเดือนกรกฎาคม 2550)

- ในปี พ.ศ. 2550 มีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับ Southwest University, China Chongqing Normal University, Yangtze Normal University สาธารณรัฐประชาชนจีน และ University of North Texas ประเทศสหรัฐอเมริกา

อย่างไรก็ตามในระยะเวลาที่ผ่านมาอาจกล่าวได้ว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรียังประสบกับปัญหาหลายประการเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ ทำให้สถาบันไม่สามารถพัฒนาขีดความสามารถได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของความร่วมมือทางวิชาการ พบว่า ความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศมีปัญหาหลายประการ ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการ เช่น งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีจำกัดประกอบกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสูง ระเบียบราชการไม่เอื้ออำนวย ขาดความคล่องตัว เป็นต้น 2) ด้านการแลกเปลี่ยนนักศึกษา เช่น นักศึกษาขาดทักษะทางภาษา ขาดเงินทุนการศึกษา ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือวัฒนธรรมต่างแดนได้ เป็นต้น 3) ด้านอาจารย์ เช่น อาจารย์บางท่านขาดทักษะทางภาษา อาจารย์มีภาระกิจงานสอนมากทำให้ไม่สามารถเดินทางไปปฏิบัติงานตามโครงการแลกเปลี่ยนได้ เป็นต้น 4) ความร่วมมือทางวิชาการส่วนใหญ่เป็นความร่วมมือเบื้องต้น ซึ่งถือว่าเป็นความร่วมมือในระดับต่ำ เช่น การเยี่ยมเยียน การศึกษาดูงาน การนำคณะอาจารย์และนักศึกษาไปแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม เป็นต้น 5) สถาบันขาดการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการที่ครอบคลุมภารกิจไม่ครบทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และด้านกิจกรรมทางวัฒนธรรม โดยส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นที่การแลกเปลี่ยนนักศึกษา และการแสดงกิจกรรมทางวัฒนธรรม ขาดการดำเนินการทางด้านวิชาการ การเรียนการสอน และการวิจัย ซึ่งถือว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาสถาบันไปสู่ความเป็นสากล

นอกจากนี้ความร่วมมือทางวิชาการส่วนใหญ่เป็นการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ยังขาดความร่วมมือทางวิชาการอีกหลายด้านที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางวิชาการอย่างแท้จริง ไม่มีระบบในการดำเนินงานที่ชัดเจน หากได้มีการศึกษาและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น ก็จะทำให้มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีได้แนวทางในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพ

งานวิจัยเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการ

ได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาทั้งภายในและต่างประเทศดังนี้

คณะกรรมการโครงการความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการผลิตบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมการศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกับกรมการฝึกหัดครู ปีการศึกษา 2532 - 2536 (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ม.ป.ป.: 58 - 60) ได้ประเมินโครงการความร่วมมือทางวิชาการดังกล่าว ผลการประเมินพบว่า

1. มีการประสานแนวคิดร่วมกัน การใช้อาจารย์ผู้สอนร่วมกัน และการใช้สถานที่ร่วมกัน อยู่ในระดับมาก แต่มีการใช้วัสดุอุปกรณ์ การจัดกิจกรรมการสอน และการใช้ยานพาหนะร่วมกัน อยู่ในระดับปานกลาง
2. มีการขอการประสานงานตามที่กำหนดไว้
3. มีการวางแผน กำหนดขั้นตอน กำหนดเวลาในด้านการขออนุมัติโครงการ การลงนาม การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การประชุมสัมมนาวางแผนการดำเนินงาน การดำเนิน การใช้หลักสูตร การวัดและประเมินสอดคล้องกับแผนที่กำหนดไว้
4. งบประมาณส่วนใหญ่เป็นงบประมาณรายได้ถึงร้อยละ 76 งบประมาณแผ่นดินร้อยละ 24 โดยงบประมาณที่ได้รับโดยรวมต่ำกว่าประมาณการที่ขอไป
5. อาจารย์ทั้งสองสถาบันมีความเข้าใจในการดำเนินโครงการ และให้ความร่วมมือในการดำเนินโครงการในระดับมาก ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ส่วนคำรณวิทย์ ปทุมมาศ (2535: 92 - 101) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาโครงการความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยครูกับวิทยาลัยพลศึกษาในการผลิตบัณฑิตพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า จำนวนบุคลากรดำเนินงานตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนการจัดทำแผนงานด้านวิชาการ การปฏิบัติงานตามแผนหรือกิจกรรมที่วางไว้ ข้อมูลต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบในการช่วยเหลือกับนักศึกษา และการจัดทำแผนการปฏิบัติงานที่ครอบคลุมภารกิจของโครงการความร่วมมือฯ การรวบรวม วิเคราะห์ สรุปข้อมูลเพื่อใช้ประกอบในการวางแผนในการจัดโครงการความร่วมมือฯ และจำนวนตำราที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน มีปัญหามาก

อาภรณ์ แก่นวงศ์ (2535: 145 - 146; 173 - 190) ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า

1. จากการศึกษาประวัติความเป็นมาของความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาไทยในระยะแรก ๆ มีความสัมพันธ์กับต่างประเทศในรูปของการรับความช่วยเหลือ

สนับสนุน เช่น คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับความช่วยเหลือจากมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ เป็นต้น เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาไทยยังอยู่ในระยะเริ่มต้น จึงมีความต้องการในเรื่องความรู้ วิทยาการและเทคโนโลยีจากประเทศที่เจริญแล้วมาเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ให้แก่คณาจารย์และการพัฒนาการเรียนการสอน และเมื่อสถาบันอุดมศึกษาของไทยได้มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ การติดต่อสัมพันธ์กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศก็มีพัฒนาการด้วยเช่นกัน ซึ่งมีผลก่อให้เกิดความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยกับสถาบัน อุดมศึกษาในต่างประเทศ

2. ข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการส่วนใหญ่เป็นความร่วมมือในระดับสถาบันต่อสถาบัน ส่วนสาขาวิชาของสถาบันอุดมศึกษาของไทยที่ส่วนใหญ่มีความร่วมมือ ได้แก่ สาขา สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ แพทยศาสตร์และเกษตรศาสตร์ กิจกรรมความร่วมมือภายใต้ข้อตกลงส่วนใหญ่คือ การพัฒนาอาจารย์ โครงการวิจัยร่วม การร่วมมือทางวิชาการและการสนับสนุน การบริการ ตามลำดับ ส่วนการแลกเปลี่ยนนักศึกษา การร่วมมือทางวัฒนธรรม และการร่วมเปิดหลักสูตรยังมีจำนวนน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ สวีเยเชค (Swierezek. 1988: 19) รองศาสตราจารย์ศูนย์กิจการของรัฐและการจัดการด้านนโยบาย มหาวิทยาลัยเซาท์ฟลอริดา (South Florida University) ได้สำรวจโครงการแลกเปลี่ยนระหว่างอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ โดยมีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 16 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 25 แห่ง ภายใต้สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย พบว่า สถาบัน อุดมศึกษาไทยมีข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ จำนวน 112 ฉบับ ในจำนวนนี้เป็นความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกา ร้อยละ 46 รองลงมาได้แก่สถาบันอุดมศึกษาในประเทศญี่ปุ่น ร้อยละ 21 สถาบันอุดมศึกษาในยุโรป ร้อยละ 17 สถาบันอุดมศึกษาในเอเชีย ร้อยละ 8 สถาบัน อุดมศึกษาในแคนาดา ร้อยละ 4 สถาบันอุดมศึกษาในออสเตรเลีย ร้อยละ 2 และ ร้อยละ 3 ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศอื่น ๆ ข้อตกลงส่วนใหญ่จะมีลักษณะกว้าง ๆ เป็นความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันกับสถาบัน สาขาของความร่วมมือส่วนใหญ่คือ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ แพทยศาสตร์ และเกษตรศาสตร์ กิจกรรมส่วนใหญ่จะเน้นหนักไปในด้านการพัฒนาแลกเปลี่ยนอาจารย์ และเนื่องจากข้อตกลงมีลักษณะกว้าง ๆ จึงขาดรายละเอียดซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ อุปสรรคที่สำคัญคือ การขาดแคลนเงินทุน ค่าใช้จ่าย จึงควรติดต่อหาแหล่งช่วยเหลือในลักษณะของบุคคลหรือศิษย์เก่าก่อน รวมทั้งชักชวนบริษัทเอกชนมาสนับสนุน และมูลนิธิการศึกษาไทยอเมริกันได้สำรวจอย่างไม่เป็นทางการถึงโครงการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยและสหรัฐอเมริกา จากการสำรวจในครั้งนี้มีมหาวิทยาลัยไทยจำนวน 10 แห่งรวมอยู่ด้วย และมหาวิทยาลัยของสหรัฐอเมริกา จำนวน 20 แห่งที่มีความร่วมมือ พบว่าส่วนใหญ่ข้อตกลงความร่วมมือเป็นการแลกเปลี่ยนคณาจารย์ และการพัฒนาอาจารย์ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2531: 2)

3. ปัญหาและอุปสรรคความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ พบว่า มีปัญหาที่เกิดจากความร่วมมือทางวิชาการหลายประการ ดังนี้

3.1.1 สถาบันอุดมศึกษาของรัฐเกือบทุกแห่งมีปัญหาเรื่องเงินทุน ซึ่งมีไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินงานความร่วมมือตามข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.2 สถาบันอุดมศึกษาของไทยยังขาดข้อมูลในการแสวงหา ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ

3.1.3 สถาบันอุดมศึกษาของรัฐมักจะไม่มีการประเมินผลโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ

3.1.4 ระเบียบราชการบางอย่างไม่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ เช่น ระเบียบศุลกากรสำหรับวัสดุนำเข้าเพื่อการศึกษา การสั่งซื้อหรือการนำเข้าวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือจากต่างประเทศมาใช้ในโครงการมักจะประสบปัญหาในด้านการนำเข้า การยกเว้นภาษีอากรนำเข้ามีขั้นตอนยุ่งยาก เป็นต้น

3.1.5 สถาบันอุดมศึกษาของไทยยังมีความเหลื่อมล้ำกันในการที่จะสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ เช่น มาตรฐานของการศึกษาแต่ละสถาบัน ความเก่า-ใหม่ของสถาบัน ความมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักยอมรับของสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ ความแตกต่างในระบบการจัดการศึกษา เป็นต้น

3.1.6 ปัญหาในเรื่องคุณสมบัติของอาจารย์ บุคลากรและนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ เช่น การขาดทักษะทางด้านภาษาหรือความรู้ทางวิชาการ เป็นต้น รวมทั้งขาดผู้ประสานงานที่ดี

3.1.7 การปรับเปลี่ยนนโยบายของผู้บริหารระดับสูง เพราะระบบหมุนเวียนของผู้บริหารทำให้ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศไม่ต่อเนื่อง สร้างความไม่มั่นใจให้กับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศที่จะมาความร่วมมือหรือต่อสัญญาความร่วมมือในช่วงที่จะมีการเปลี่ยนผู้บริหาร

3.1.8 ในความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ กิจกรรมการแลกเปลี่ยนมีปัญหาเรื่องความแตกต่างของภาคการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของไทยกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ

4. แนวโน้มความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศในอนาคต ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาไทยเห็นว่าลักษณะของความร่วมมือ

ทางวิชาการจะมีมากขึ้น โลกจะแคบลงและนำไปสู่ความเป็นนานาชาติ การแลกเปลี่ยนจะมีการให้และการรับซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของประโยชน์ร่วมกัน ลักษณะการที่เคยได้รับความช่วยเหลือจะค่อย ๆ หดไป และในขณะเดียวกันก็จะมีการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศกำลังพัฒนาหรือพัฒนาน้อยกว่า โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน สถาบันอุดมศึกษาของไทยจะเป็นฐานฝึกอบรมให้กับสถาบันอุดมศึกษานานาชาติ หรือบริษัทข้ามชาติมากขึ้น ความร่วมมือจะไม่จำกัดเฉพาะวงการศึกษาเท่านั้น แต่จะก้าวไปยังองค์กรต่าง ๆ ในสาขาต่าง ๆ และจะดึงหน่วยงานเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม

นอกจากนี้สุภัทรา วีรพลิน (2536: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชนกับหน่วยงานต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชนกับหน่วยงานต่างประเทศนั้น สัญญาข้อตกลงที่ทำร่วมกันส่วนใหญ่อยู่ในระดับสถาบันต่อสถาบัน ซึ่งหน่วยงานต่างประเทศที่มีความร่วมมือส่วนใหญ่เป็นสถาบันอุดมศึกษาและอยู่ในภาคเอกชน สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนทำความร่วมมือทางวิชาการด้วยมากที่สุด รองลงมาคือประเทศญี่ปุ่น กิจกรรมความร่วมมือที่ทำร่วมกันมากที่สุดคือ การแลกเปลี่ยนอาจารย์ บุคลากร รองลงมาคือ การให้ทุนการศึกษา และฝึกอบรมแก่อาจารย์ กิจกรรมความร่วมมือที่ทำร่วมกันน้อยคือ การให้ทุนฝึกอบรมแก่นักศึกษา และสนับสนุนทางการเงิน ส่วนแนวความร่วมมือในอนาคตนั้น สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมุ่งที่จะทำความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทุกภูมิภาคของโลก โดยใช้ระบบการเรียนการสอนที่ใช้การสื่อสารผ่านดาวเทียม สำหรับประโยชน์ที่เกิดจากความร่วมมือทางวิชาการที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้รับคือการสร้างชื่อเสียงให้แก่สถาบัน ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ บุคลากรของสถาบันขาดทักษะด้านภาษา

วรารัณ พันธ์โพธิ์ (2544: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาความร่วมมือทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กับสถาบันต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กับสถาบันต่างประเทศ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ และกิจกรรมทางวัฒนธรรม พบว่า ด้านการเรียนการสอน มีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนบุคลากรมากที่สุด และมีการปฏิบัติน้อยในการแลกเปลี่ยนอุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ ตำราเรียน และเกี่ยวกับหลักสูตร ด้านการวิจัย พบว่า กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นการแลกเปลี่ยนบุคลากรในการวิจัย การสนับสนุนเงินวิจัยจากสถาบันต่างประเทศ และการสร้างโครงการวิจัยใหม่ และมีการปฏิบัติน้อยในการแลกเปลี่ยนอุปกรณ์ เครื่องมือ สถานที่ และการสนับสนุนงบประมาณจากมหาวิทยาลัย ด้านการบริการทางวิชาการ ส่วนกิจกรรมทางวัฒนธรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับการประกอบอาหาร ในขณะที่ปัญหาที่มีผลต่อการดำเนินความร่วมมือทางวิชาการพบว่า มีปัญหาในเรื่องการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและในระดับหน่วยงาน ความสามารถของบุคลากรในเรื่องเนื้อหาวิชาการและทักษะภาษาต่างประเทศ งบประมาณของ

หน่วยงาน บุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน การสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในเรื่องงบประมาณ อุปกรณ์ สถานที่ และระเบียบปฏิบัติของทางราชการ

ส่วนมัทนา สานติวัตร (2538: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนต่อการอุดมศึกษาไทยเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพการปฏิบัติการกิจทางด้านการอุดมศึกษาของภาครัฐและภาคเอกชนในประเทศไทย เพื่อเสาะหา รวบรวม และสรุปแนวคิดและกรณีตัวอย่างในเรื่องบทบาทหน้าที่ของภาครัฐและภาคเอกชนอันเกี่ยวกับการอุดมศึกษาในประเทศต่าง ๆ และเพื่อสรุปปัญหาและอุปสรรค วิเคราะห์ และเสนอแนวทางให้เกิดความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชนต่อการอุดมศึกษาไทยเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ และการดำเนินการศึกษาวิจัยเป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนา ใช้วิธีศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องจากสถาบันการศึกษาที่จัดสอนด้านการอุดมศึกษา จากรายงานการวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ข้อสรุปจากการประชุมวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ และนำมาเรียบเรียง วิเคราะห์โดยใช้ประสบการณ์ของผู้วิจัย ผลการวิจัยพบว่าสถาบันอุดมศึกษาไทยมีภารกิจหลัก 4 ประการ คือ ด้านการสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านการค้นคว้าวิจัย ด้านการสนองตอบและชี้นำสังคมและด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การวิจัยได้แสดงสรุปแนวคิดในเรื่องบทบาทและหน้าที่ของภาครัฐและภาคเอกชนต่อการอุดมศึกษาในประเทศตะวันตกและประเทศตะวันออก ได้พบว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว และก้าวสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมล้วนเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และมีความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนอย่างแน่นแฟ้นต่อการพัฒนาคนในระดับอุดมศึกษาสำหรับประเทศไทยความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนยังมีให้น้อยมาก กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ยังไม่เป็นที่สนใจให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย ภาคเอกชนยังไม่มี ความเข้าใจถึงแนวทางความร่วมมือที่จะกระทำกับสถาบันอุดมศึกษาได้ จึงมีการใช้ประโยชน์จากศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาไม่เต็มที่

นอกจากนี้ทองอินทร์ วงศ์โสธร, ไพฑูรย์ สีนลาร์ตน์ และวรรณภา โพธิ์น้อย (2540) ได้วิจัยเรื่องความเป็นสากลของการอุดมศึกษาไทย ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพพัฒนาการของความเป็นสากลของการอุดมศึกษาไทย ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 7 (พ.ศ.2535 - 2539) รวมทั้งวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาความเป็นสากลของการอุดมศึกษาไทย โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและในกำกับของรัฐจำนวน 21 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 15 แห่ง รวมทั้งสิ้น 36 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า

1. ได้มีการจัดหลักสูตรนานาชาติจำนวนมากทั้งในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน หลักสูตรที่เปิดสอนส่วนมากเป็นระดับปริญญาตรีและปริญญาโทในระดับปริญญาตรี นักศึกษาส่วน

ใหญ่เป็นนักศึกษาไทย ส่วนในระดับบัณฑิตศึกษามีนักศึกษาต่างชาติในสัดส่วนที่สูง หลักสูตรนานาชาติส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรเชิงวิชาชีพ วัตถุประสงค์ในการจัดหลักสูตรนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ อันดับแรกเพื่อผลิตบัณฑิตที่สามารถทำงานในหน่วยงานของประเทศไทยที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับต่างประเทศ แตกต่างจากสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตที่สามารถทำงานในหน่วยงานต่างประเทศ

2. การจัดกิจกรรมที่เป็นสากล เช่น การเปิดสอนภาษาต่างประเทศยังมุ่งเน้นการสอนภาษาอังกฤษเป็นหลัก สถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวนครึ่งหนึ่งมีการวิจัยร่วมกับต่างประเทศ ส่วนการเผยแพร่ผลงานในวารสารต่างประเทศยังมีน้อย อย่างไรก็ตามสถาบันอุดมศึกษาของไทยเริ่มมีบทบาทในการจัดฝึกอบรมระดับนานาชาติ และการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมโดยการจัดหลักสูตรไทยศึกษาสำหรับชาวต่างประเทศ

3. การจัดทำข้อตกลงความร่วมมือกับต่างประเทศ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา สถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้ทำข้อตกลงความร่วมมือกับต่างประเทศ 512 ฉบับ ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้ทำข้อตกลงความร่วมมือ 77 ฉบับ ส่วนใหญ่เป็นข้อตกลงความร่วมมือกันในการแลกเปลี่ยนนักศึกษา รองลงมาคือการแลกเปลี่ยนบุคลากรและการโอนหน่วยกิต

4. การพัฒนาความเป็นสากลของการอุดมศึกษาไทยในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 7 ประมาณสองในสามของหลักสูตรนานาชาติที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และกว่าครึ่งหนึ่งของหลักสูตรที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเป็นหลักสูตรที่เปิดสอนครั้งแรก ในแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 7 นอกจากนี้มีการทำข้อตกลงความร่วมมือกับต่างประเทศเพิ่มมากขึ้นด้วย

5. การดำเนินงานการจัดหน่วยงานรับผิดชอบกิจกรรมที่เป็นสากลของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนแตกต่างกันตามขนาดและปริมาณงานของสถาบันส่วนใหญ่มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานโดยเฉพาะ โดยสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานโดยเฉลี่ย 8 คน และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานโดยเฉลี่ย 6 คน

6. ปัญหาและอุปสรรค สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนมีความเห็นแตกต่างกัน โดยสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเห็นว่าปัญหาสำคัญอันดับแรกได้แก่ การขาดเงินสนับสนุนนักศึกษาต่างชาติ รองลงมาคือขาดแคลนงบประมาณ ลำดับถัดไปคือการขาดแคลนผู้สอนชาวต่างประเทศและชาวไทย สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนปัญหาอันดับแรก คือ ความรู้ภาษาต่างประเทศของนักศึกษายังไม่ได้มาตรฐาน รองลงมาคือการขาดแคลนผู้สอนชาวต่างประเทศ และปัญหาลำดับที่สามคือการขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนชาวไทย

7. ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผู้เสนอมาจำนวนมาก คือ ควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์และแนวปฏิบัติที่เป็นสากล ควรริบเร่งปรับปรุงระบบ

การศึกษาและพัฒนาหลักสูตรสู่ความเป็นสากล ควรสนับสนุนทางด้านงบประมาณให้มากขึ้น และควรปรับปรุงขั้นตอนการประสานงานวิเทศสัมพันธ์ให้สอดคล้องและรวดเร็วในทุกระดับ

เตือนใจ นิยมางกูร (2541) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น : ศึกษากรณีความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติกับสถาบันวิจัยญี่ปุ่น ซึ่งเป็นการวิจัยจากเอกสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติในการร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันวิจัยญี่ปุ่นในรอบ 15 ปี ตั้งแต่ พ.ศ.2525 - 2529 ตลอดจนความสัมพันธ์และการประสานงานของหน่วยต่าง ๆ ภายในสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ในการดำเนินงานเกี่ยวกับความร่วมมือกับสถาบันวิจัยญี่ปุ่น และเพื่อหาแนวทางให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป้าหมายสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการร่วมมือได้ ผลการวิจัยพบว่า มีหน่วยงานของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ทั้ง 4 หน่วยงาน ได้แก่ กองส่งเสริมการวิจัย กองแปลและวิเทศสัมพันธ์ กองโครงการและประสานงานวิจัย และกองสำรวจทรัพยากรแห่งชาติด้วยดาวเทียม ที่ปฏิบัติงานความร่วมมือกับสถาบันวิจัยญี่ปุ่น คือ มีความสัมพันธ์และการประสานงานระหว่างหน่วยงานน้อย ขาดความรู้ความเข้าใจในงานซึ่งกันและกัน มีลักษณะต่างคนต่างทำ ผลงานกระจัดกระจาย แต่ละหน่วยงานจะเก็บผลงานไว้เอง บางครั้งไม่ได้รับผลงานทำให้ขาดการฉีกกำลัง ไม่มีเอกภาพหรือเป้าหมายร่วมเพื่อต่อรองกับฝ่ายญี่ปุ่น ซึ่งมีการวางแผนและมีเอกภาพในการทำงานที่ดี

สอดคล้องกับ เสกสิทธิ์ ปักซี่ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องความร่วมมือทางวิชาการระหว่างไทยกับญี่ปุ่น กรณีศึกษาสถาบันราชภัฏกับมหาวิทยาลัยญี่ปุ่น 5 แห่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความร่วมมือทางวิชาการระหว่างไทยกับญี่ปุ่นโดยเฉพาะในกรณีของสถาบันราชภัฏกับมหาวิทยาลัยการศึกษาของญี่ปุ่น รวมถึงการเสนอแนะแนวทางความร่วมมือในอนาคต

ผลการศึกษาพบว่า โครงการความร่วมมือทางวิชาการนี้ สามารถตอบสนองของผลประโยชน์แห่งชาติของทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายญี่ปุ่น กล่าวคือ ในกรณีของไทย โครงการนี้ตอบสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติใน 2 ประการ คือ

1. การขยายโอกาสทางการศึกษา จากโครงการนี้ชี้ให้เห็นว่านักศึกษาจากสถาบันราชภัฏซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นมีโอกาสได้รับการคัดเลือกให้ไปศึกษาต่อต่างประเทศได้เช่นเดียวกับนักศึกษามหาวิทยาลัย

2. การพัฒนาการศึกษา จากโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารทำให้สถาบันราชภัฏมีโอกาสได้นำความรู้และวิทยาการจากญี่ปุ่นเข้ามาพัฒนาในสถาบัน รวมทั้งมีการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในสถาบันราชภัฏอย่างกว้างขวาง ทำให้เห็นว่านักศึกษาสถาบันราชภัฏมีการพัฒนาการศึกษาในด้านภาษาต่างประเทศมากขึ้น

ในส่วนของผลประโยชน์แห่งชาติของญี่ปุ่นจากโครงการนี้คือ

1. การสร้างความเป็นนานาชาติทางการศึกษาของญี่ปุ่น จากการที่ญี่ปุ่นสนับสนุนการสอนภาษาญี่ปุ่นในสถาบันราชภัฏและให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาสถาบันราชภัฏซึ่งเป็นสถาบันที่กระจายตัวในท้องถิ่น ญี่ปุ่นจะสามารถทำให้ภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นเป็นที่รู้จักในสังคมในระดับรากหญ้ามากขึ้น

2. การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศญี่ปุ่น จากการเปิดสอนภาษาญี่ปุ่นในสถาบันราชภัฏหลายแห่ง และการให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ ทำให้นักศึกษาไทยเข้าใจภาษาญี่ปุ่นและวัฒนธรรมญี่ปุ่นมากขึ้น ทำให้ญี่ปุ่นมีภาพลักษณ์ที่ดีในสายตาของนักศึกษาไทย

อมรรัตน์ ภิณฺญโณนนตพงษ์ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบความร่วมมือทางวิชาการด้านการเรียนการสอนระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผลการวิจัยทำให้ได้รูปแบบความร่วมมือทางวิชาการด้านการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้ ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้านคือ หลักการของความร่วมมือทางวิชาการด้านการเรียนการสอน โครงสร้างและกลไกของความร่วมมือทางวิชาการด้านการเรียนการสอน ประเภทของกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการด้านการเรียนการสอน (ประกอบด้วย กิจกรรมด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมด้านอาจารย์ และกิจกรรมด้านอุปกรณ์ ทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและอาคารสถานที่) และการจัดและดำเนินกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการด้านการเรียนการสอน

นอกจากนี้สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ (2548: 25 - 26) ได้รวบรวมข้อมูลข้อมูลความตกลงและบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบัน อุดมศึกษา / หน่วยงานต่างประเทศ ในปี พ.ศ. 2546 - 2547 พบว่า

1. ภูมิภาคที่สถาบันอุดมศึกษาไทย (รัฐ) มีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา / หน่วยงานต่างประเทศมากที่สุดคือ ภูมิภาคเอเชีย คิดเป็นร้อยละ 40 ของข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจทั้งหมด รองลงมาคือภูมิภาคยุโรปและภูมิภาคอเมริกา คิดเป็นร้อยละ 23 และ 21 ตามลำดับ ทั้งนี้ประเทศที่สถาบัน อุดมศึกษาไทย (รัฐ) มีข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจมากที่สุดคือ ญี่ปุ่น คิดเป็นร้อยละ 18 ของข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจทั้งหมด รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกาและออสเตรเลีย คิดเป็นร้อยละ 16 และ 10 ตามลำดับ

ส่วนภูมิภาคที่สถาบันอุดมศึกษาไทย (เอกชน) มีความร่วมมือกับสถาบัน อุดมศึกษา / หน่วยงานต่างประเทศมากที่สุดคือ ภูมิภาคอเมริกา คิดเป็นร้อยละ 35 ของ ข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจทั้งหมด รองลงมาคือภูมิภาคเอเชียและภูมิภาคยุโรป คิดเป็นร้อยละ 30 และ 16 ตามลำดับ ทั้งนี้ประเทศที่สถาบันอุดมศึกษาไทย (เอกชน) มีข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจมากที่สุดคือ สหรัฐอเมริกา คิดเป็นร้อยละ 31 ของข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจทั้งหมดรองลงมาได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีนและออสเตรเลีย คิดเป็นร้อยละ 11 และ 9 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากอัตราส่วนของข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจ จะเห็นได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาไทยทั้งรัฐและเอกชนให้ความสำคัญกับภูมิภาคเอเชียและภูมิภาคอเมริกามาก โดยสถาบันอุดมศึกษาไทย (รัฐ) มีข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจกับประเทศญี่ปุ่นมากที่สุด และอันดับสองคือสหรัฐอเมริกา ซึ่งอยู่ในภูมิภาคอเมริกา ส่วนสถาบันอุดมศึกษาไทย (เอกชน) มีข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจกับสหรัฐอเมริกาซึ่งอยู่ในภูมิภาคอเมริกามากที่สุด และอันดับสองคือสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งอยู่ในภูมิภาคเอเชีย

2. เมื่อพิจารณาจากสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศที่มีข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจกับสถาบัน อุดมศึกษาไทยเป็นจำนวนมาก พบว่า สถาบันอุดมศึกษาไทยทั้งรัฐและเอกชนมีข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจกับสถาบัน อุดมศึกษาในประเทศออสเตรเลียอยู่ในลำดับต้น ได้แก่ University of Canberra ซึ่งมีข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจจำนวนมากที่สุดคือ 14 ฉบับ (รวมสถาบันอุดมศึกษาทั้งรัฐและเอกชน)

3. สถาบันอุดมศึกษาไทยรวม 20 แห่งมีข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจกับสถาบัน อุดมศึกษา / หน่วยงานต่างประเทศ ที่ไม่มีการดำเนินกิจกรรม จำนวนรวม 353 ฉบับ จาก 1,145 ฉบับที่ลงนาม คิดเป็นร้อยละ 30

4. เมื่อพิจารณาจากประเภทของกิจกรรมตามข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจ พบว่า สถาบันอุดมศึกษาไทยทั้งรัฐและเอกชนมีกิจกรรมประเภทการแลกเปลี่ยนนักศึกษา / บุคลากร เป็นจำนวนมากที่สุด ส่วนกิจกรรมประเภทการทำวิจัยร่วม การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการจัดทำหลักสูตร ปริญญาโท / เอกร่วมกันจำนวนรวมน้อยกว่า

5. ปัญหา / อุปสรรคความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษา / หน่วยงานต่างประเทศ จัดกลุ่มตามลักษณะของปัญหา ได้แก่ ปัญหาด้านการบริหารจัดการ ปัญหาด้านการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ปัญหาด้านอาจารย์ / บุคลากร ปัญหาที่มีผลกระทบจากสภาพการณ์ภายนอก

6. เมื่อพิจารณาจากประเทศที่สถาบันอุดมศึกษาไทยมีข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจจำนวนมากที่สุด 5 อันดับแรกของช่วงเวลาเปรียบเทียบทั้งสองช่วง พบว่า ยังคงเป็นประเทศเดิมทั้งห้าประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีน และสหราชอาณาจักร แต่มีอัตราที่เพิ่มขึ้นและลดลงต่างกันไป คือ พ.ศ. 2547 สถาบันอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักร มีจำนวนข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจกับสถาบันอุดมศึกษาไทยน้อยลง ส่วนสถาบันอุดมศึกษาในญี่ปุ่นและสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งอยู่ในภูมิภาคเอเชียทั้งสองประเทศมีจำนวนข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจกับสถาบันอุดมศึกษาไทยมากขึ้น โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาในญี่ปุ่นมีจำนวนข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจเพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัว จากเดิมในปี พ.ศ. 2542 มีข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจ จำนวน 122 ฉบับ เมื่อถึงปี พ.ศ. 2547 มี ข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจ

จำนวน 254 ฉบับ ซึ่งให้เห็นว่า สถาบันอุดมศึกษาไทยเริ่มให้ความสำคัญกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเดียวกันมากขึ้น ได้แก่ ญี่ปุ่นและสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่ก็ยังคงให้ความสำคัญกับประเทศในภูมิภาคอื่นๆ คงเดิม ดังจะเห็นได้จากจำนวนข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจที่ลงนามกับสถาบันอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักร แม้จะมีจำนวนที่ลดลงแต่ก็ลดลงไปจากเดิมไม่มากนัก

7. ส่วนสถาบันอุดมศึกษาไทยที่มีข้อตกลงและบันทึกความเข้าใจกับสถาบันอุดมศึกษา/หน่วยงานต่างประเทศ จำนวนมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สถาบันคลังสมองของชาติ (2548: บทคัดย่อ) ได้ดำเนินการศึกษายุทธศาสตร์การสร้างความร่วมมือด้านการอุดมศึกษากับต่างประเทศ จากการประมวลและสังเคราะห์ข้อมูลทั้งแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ทำให้ได้ยุทธศาสตร์การสร้างความร่วมมือด้านการอุดมศึกษากับต่างประเทศในภาพรวมมุ่งสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถของอุดมศึกษาไทยให้เป็นศูนย์กลางอุดมศึกษาของภูมิภาค และได้รับการยอมรับจากนานาชาติ ซึ่งจะทำให้อุทธริการศึกษากลายเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของประเทศคือ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางอุดมศึกษาของกลุ่มประเทศ อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) ภายใน 10 ปี (พ.ศ. 2550 - 2559)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางอุดมศึกษาของอาเซียน ภายใน 20 ปี (พ.ศ. 2550 - 2569)

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ทำให้ประเทศไทยมีรายได้จากธุรกิจอุดมศึกษาไม่ต่ำกว่าปีละ 8,000 ล้านบาท ภายใน 20 ปี (พ.ศ. 2569)

กลยุทธ์ที่สำคัญในการทำให้เป้าหมายตามยุทธศาสตร์ภาพรวมไปสู่ความสำเร็จ ได้แก่ การเพิ่มขีดความสามารถของสถาบันอุดมศึกษาของไทย การสร้างความร่วมมือเพื่อยกระดับอุดมศึกษาไทยสู่มาตรฐานสากล การดำเนินความร่วมมือเชิงรุกในการสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ การปรับกฎระเบียบให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ การสร้างจุดขายของอุดมศึกษาไทยเพื่อโอกาสการระดมความร่วมมือระหว่างประเทศ และการขยายตลาดธุรกิจอุดมศึกษาไทย

สำหรับสุวิมล โพธิ์กลิ่น (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก และ 33 องค์ประกอบย่อย

องค์ประกอบหลักได้แก่ ส่วนประกอบที่สำคัญของเครือข่ายความร่วมมือ ขอบข่ายและภารกิจด้านวิชาการ กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย คุณลักษณะที่ดีของแกนนำ และเทคนิควิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย

2. ผลการประเมินรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก พบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 5 องค์ประกอบหลัก และ 33 องค์ประกอบย่อย ที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบไปใช้ในสถานการณ์จริงอยู่ในระดับมาก มีประโยชน์มากในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา และมีความเหมาะสมมากในการนำไปปฏิบัติ

และราศิยส ราชบุรณะ (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ ในด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และด้านการให้คำปรึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนผู้บริหารและอาจารย์ของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโครงการความร่วมมือทางวิชาการ โดยรวมว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า เกือบทุกด้านมีความเหมาะสมในระดับมาก ยกเว้นด้านการวิจัยมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

การสนทนากลุ่ม

ความหมายของการสนทนากลุ่ม

วีรสิทธิ์ ลิทธิไตรย์ และ โยธิน แสงวดี (2531: 2 - 3) ได้ให้ความหมายของการสนทนากลุ่ม ไว้ว่าเป็นการรวบรวมข้อมูลจากการนั่งสนทนากับผู้ให้ข้อมูล (Key Informants) เป็นกลุ่มซึ่งผู้ร่วมสนทนากลุ่มนี้จะได้มาจากการเลือกสรรตามหลักเกณฑ์ที่นักวิจัยกำหนดไว้ว่าจะเป็นผู้ที่สามารถให้คำตอบตรงประเด็นและสามารถตอบวัตถุประสงค์ที่สนใจศึกษามากที่สุด

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2544: 240 - 241) ได้ให้ความหมายของการสนทนากลุ่มไว้ว่าเป็นวิธีการเก็บข้อมูลและจะนัดหมายผู้ให้ข้อมูลประชุมร่วมกัน ณ ที่แห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อการซักถามเก็บข้อมูลต่าง ๆ ตามที่ต้องการ ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดจะต้องเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องการแสดงความคิดเห็นหรือการซักถามจะเป็นไปในลักษณะของการสนทนา ผู้ให้ข้อมูลทุกคนควรได้รับการกล่าวถึงว่าตนมีความสำคัญและความสามารถในการแสดงความคิดเห็น การให้ความคิดเห็นเป็นไปอย่างอิสระเสรีและไม่กระทบกระเทือนทำให้เสียประโยชน์ใด ๆ

เพ็ญพักตร์ อุทิศ (2547: ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของการสนทนากลุ่มไว้ว่า การสนทนากลุ่มเป็นเทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพวิธีหนึ่ง ซึ่งให้การสนทนากลุ่มสมาชิกที่มีลักษณะ

เหมือนกัน ประมาณ 6 - 12 คน โดยมีผู้ดำเนินการสนทนาเป็นผู้สร้างให้เกิดบรรยากาศของความเป็นกันเองในกลุ่ม จุดประเด็นคำถาม (ซึ่งนักวิจัยอยากหาคำตอบจากกลุ่ม) และคอยกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มผู้ร่วมสนทนาได้มีการพูดคุย ชักถาม และได้ตอบกันอย่างกว้างขวางและเป็นธรรมชาติ โดยทั่วไปอาจใช้เวลาสนทนาประมาณ 45 นาที ถึง 1.30 ชั่วโมง

วานิช มาลัย และอรสา ปานขาว (2548: ออนไลน์) กล่าวว่า การสนทนากลุ่มเป็นรูปแบบการสัมภาษณ์ชนิดหนึ่งที่ใช้สำหรับผู้ที่ถูกสัมภาษณ์กลุ่มเล็ก ๆ มักใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในกรณีที่ต้องการได้ข้อมูล จากการพิจารณาบุคคลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ผู้ที่นำมาใช้ในการทำสนทนากลุ่มจะเป็นบุคคลที่ผู้ศึกษาคาดว่าจะเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษาได้เป็นอย่างดี โดยปกติจะให้ผู้เข้าร่วมสนทนาประมาณ 8 - 12 คน หากใช้จำนวนน้อยกว่า 8 คน จะถือว่ากลุ่มตัวอย่างยังไม่เป็นตัวแทน แต่ถ้าใช้มากกว่า 12 คน จะทำให้เกิดปัญหายากในการดำเนินการ

พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ (2549: 75) กล่าวว่า การสนทนากลุ่มคือการรวบรวมข้อมูลแบบการนั่งสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในลักษณะการจับเข่าคุยกัน ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลนั้นได้จากการคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ผู้สนใจศึกษาได้กำหนดไว้ โดยถือหลักว่าผู้ให้ข้อมูลเหล่านี้เป็นผู้มีความรู้ มีประสบการณ์ และเกี่ยวข้องในประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา และคาดว่าจะจะเป็นกลุ่มบุคคลที่ให้เนื้อหาสาระในการศึกษาได้ละเอียดและดีที่สุด

นอกจากนี้ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (2551: ออนไลน์) ได้กำหนดความหมายของการสนทนากลุ่มไว้ว่า การสนทนากลุ่ม หมายถึง การรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง โดยมีผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) เป็นผู้คอยจุดประเด็นในการสนทนา เพื่อชักจูงให้กลุ่มเกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นหรือแนวทางการสนทนาอย่างกว้างขวาง ละเอียดลึกซึ่ง โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนาในแต่ละกลุ่มประมาณ 6 - 10 คน ซึ่งเลือกมาจากประชากรเป้าหมายที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การสนทนากลุ่ม หมายถึง การรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ได้มาจากการเลือกสรรตามเกณฑ์ของผู้วิจัยที่กำหนดไว้ว่า จะเป็นผู้ที่สามารถให้คำตอบให้ตรงประเด็นหรือตอบวัตถุประสงค์ที่สนใจศึกษาได้มากที่สุด จำนวนประมาณ 6 - 12 คน โดยมีผู้ดำเนินการสนทนาเป็นผู้จุดประเด็น ป้อนคำถาม ชักจูง หรือกระตุ้นให้กลุ่มเกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

จุดมุ่งหมายของการใช้การสนทนากลุ่ม

แนวทางการใช้การสนทนากลุ่มที่นิยมใช้กันมีจุดมุ่งหมายดังนี้ (ภาณี วงษ์เอก. 2541: 401 - 402)

1. เพื่อใช้ในการสร้างสมมติฐานใหม่ ๆ (Generating Hypotheses)

2. เพื่อใช้ในการสำรวจความคิดเห็น ทศนคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ของประชากร (Exploring Opinions, Attitudes and Attributes)
3. เพื่อใช้ในการทดสอบแนวความคิดในเรื่องเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ใหม่ (Testing New Product Items)
4. เพื่อใช้ในการประเมินผลทางด้านธุรกิจ (Evaluating Commercials)
5. เพื่อใช้ในการกำหนดคำถามและเพื่อทดลองใช้แบบสอบถาม (Identifying and Pre-testing Questionnaire Items)
6. เพื่อใช้ค้นหาคำตอบที่ยังคลุมเครือ หรือไม่แน่ชัดของการวิจัย แบบสำรวจเพื่อส่งเสริมให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
7. เพื่อใช้ประโยชน์ในการทำการศึกษานำร่อง (Pilot Study) หรือศึกษาบางเรื่อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำกรณีศึกษา (Case Study) ต่อไป

องค์ประกอบของการสนทนากลุ่ม

องค์ประกอบของการสนทนากลุ่ม มีดังต่อไปนี้ (ฐวิทย์ รัตนพลแสนย์. 2549: 71 - 72)

1. การกำหนดเรื่องที่จะทำการวิจัย
2. กำหนดตัวแปรหรือตัวบ่งชี้ที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการวิจัยเพื่อนำมาสร้างเป็นคู่มือการสนทนา
3. ผู้วิจัยจะนำคู่มือการสนทนาที่กำหนดตัวแปรไว้มาเรียบเรียงหรือจำแนกเป็นข้อย่อยจัดอันดับ ผูกเป็นเรื่องราวการสนทนาให้เป็นขั้นตอนและสละสลวยเป็นลำดับความคิด
4. บุคลากรในการจัดสนทนากลุ่ม มีดังนี้
 - 4.1 พิธีกร เป็นผู้นำและกำกับการสนทนาของกลุ่มให้เป็นไปตามแนวทางหัวข้อการวิจัยโดยให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงและมากที่สุดในเวลาที่กำหนด
 - 4.2 ผู้จดบันทึก เป็นผู้จดบันทึกคำสนทนาโดยย่อของกลุ่มทั้งหมด
 - 4.3 เจ้าหน้าที่บริการทั่วไปเป็นบุคคลที่คอยเอื้ออำนวยและให้ความสะดวกแก่ผู้ที่อยู่ในกลุ่มขณะดำเนินการสนทนา
5. แบบคัดเลือกผู้เข้าร่วมกลุ่ม การจัดกลุ่มพยายามที่จะให้ได้บุคคลซึ่งมีบุคลิกลักษณะและภูมิหลังใกล้เคียงกัน จึงจำเป็นต้องมีการเลือกบุคคลเพื่อเข้าร่วมสนทนากลุ่ม
6. สถานที่ที่จะจัดสนทนากลุ่ม ควรมีการกำหนดและจัดเตรียมสถานที่ที่จะทำการสนทนากลุ่มให้เหมาะสม นั่นคือ สงบเงียบ มีบรรยากาศไม่ร้อน อากาศถ่ายเทได้สะดวก และจะต้องไปมาสะดวก ผู้ที่จะเข้าร่วมกลุ่มสนทนาจะต้องรู้จักดีทุกคน
7. อุปกรณ์บันทึกข้อมูล ต้องจัดเตรียมอุปกรณ์ให้ครบถ้วนทั้งกระดาษจดบันทึก และเครื่องอุปกรณ์ในการบันทึกเสียง

8. อุปกรณ์เสริมการสนทนา เช่น เครื่องดื่ม ของขบเคี้ยว รูปถ่าย เอกสารสิ่งพิมพ์ เป็นต้น สิ่งของเหล่านี้จะช่วยให้บรรยากาศในการสนทนาราบรื่นดีขึ้น

9. การนัดหมายและการคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนา จะต้องนัดหมายและชี้แจงในเรื่องที่จะมีการสนทนากลุ่มให้ผู้ที่ได้รับคัดเลือกได้เข้าใจในเบื้องต้นเสียก่อน เช่น หัวเรื่องที่จะสนทนา วัตถุประสงค์ของการสนทนา ตลอดจนวัน เวลาที่จะมีการสนทนา

10. สิ่งของเพื่อสมนาคุณผู้เข้าร่วมสนทนา เป็นการขอบคุณที่ทุกท่านสละเวลามาร่วมพูดและแลกเปลี่ยนความคิด

ขนาดของกลุ่มที่ร่วมสนทนา

วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ และ โยธิน แสงดี (2531: 2-3) กล่าวว่า การสนทนากลุ่มได้กำหนดหลักเกณฑ์เอาไว้ว่า ผู้ที่จะเข้าร่วมกลุ่มนั้นจะต้องมีลักษณะคล้าย ๆ กันในหลาย ๆ ด้าน (Homogeneous) นอกจากนี้กลุ่มสนทนาควรจะต้องมากกว่า 3 - 4 คน ทั้งนี้เพราะว่ากลุ่มที่นักวิจัยจะทำการสนทนาแบบรวบรวมข้อมูลนี้ ไม่ใช่กลุ่มที่เกิดจากธรรมชาติ แต่เป็นการรวมกลุ่มทำให้เกิดขึ้นแล้ว ทำบรรยากาศในวงสนทนาให้เป็นธรรมชาติ และสร้างสรรค์ให้เกิดการเสวนากันในลักษณะที่เป็นการพูดคุยกัน แสดงความคิดเห็นทั้งสองสอดคล้องและเป็นการโต้แย้ง ดังนั้นถ้าสมาชิกกลุ่มเพียง 3 - 4 คน ก็จะไม่เกิดการโต้แย้งหรือการแสดงความคิดเห็นเท่าที่ควรเพราะเป็นกลุ่มเล็กเกินไปประกอบกับการจัดตั้งกลุ่ม นักวิจัยและสมาชิกกลุ่มยังไม่คุ้นเคยกัน การโต้แย้งหรือการเสนอแนวคิดต่าง ๆ ก็อาจเกิดขึ้นได้น้อย ดังนั้นกลุ่มนักคิดทางวิจัยทางธุรกิจการตลาดและนักวิจัยทางสังคมศาสตร์ที่นำวิธีการสนทนากลุ่มย่อยมาใช้ จึงนำหลักการของนักจิตวิทยาสังคม และนักจิตวิทยาคลินิกที่ใช้ในการทดลองศึกษาการโต้แย้งของคนเป็นกลุ่มว่ากลุ่มคนที่มีขนาดระหว่าง 7 - 8 คนนี้ เป็นกลุ่มที่มีลักษณะการตอบโต้และโต้แย้งกันดีที่สุด เป็นขนาดกลุ่มที่ก่อให้เกิดการสนทนาที่มีลักษณะเปิดกว้างที่จะให้ผู้ร่วมสนทนาทุกคนไม่อาย และแต่ละคนวิพากษ์วิจารณ์ได้ดีที่สุด เป็นกลุ่มคนกำลังเหมาะในการจุดประเด็นซักถามนั่นเอง

ดังนั้นกลุ่มของวงสนทนาจึงประกอบด้วยผู้เข้าร่วมสนทนา 7 - 8 คน ซึ่งนับว่าเป็นขนาดที่กำลังเหมาะที่จะก่อให้เกิดการถกประเด็นปัญหาและการเสวนากลุ่ม ถ้าหากกลุ่มมีขนาดใหญ่กว่านี้เป็น 9 - 12 คน ก็จะมีลักษณะเป็นกลุ่มใหญ่ และในวงสนทนาอาจจะมีการแบ่งกลุ่มย่อยหันหน้าเข้าสนทนากันเอง ซึ่งจะลำบากในการนั่งสนทนาเป็นกลุ่มและยากต่อการสรุปประเด็นปัญหาหรือวิเคราะห์ข้อมูล สอดคล้องกับ พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ (2549: 80) ที่กล่าวว่า ผลการทดลองขนาดของการสนทนากลุ่ม พบว่า กลุ่มคนที่มีขนาด 7 - 8 คน เป็นกลุ่มที่จะทำให้มีการอภิปรายได้กว้างขวาง ถ้าหากกลุ่มมีขนาดใหญ่กว่านี้บรรยากาศของกลุ่มจะไม่เป็นวงสนทนากลุ่มเดียว มีแนวโน้มที่จะแบ่งฝ่ายเป็นการยากในการถามตลอดจนการควบคุมบรรยากาศของการสนทนากลุ่ม วิธีการนั้นอาจคุ้มเกม

สนทนาไม่อยู่และไม่สามารถจะเจาะคำถามได้ละเอียด เนื่องจากว่ากลุ่มใหญ่ถูกแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ๆ แล้วจะไม่สะดวกนักในการถาม การชักใช้เจาะจงของสมาชิกกลุ่มทั้งหมด

ขั้นตอนการดำเนินการสนทนากลุ่ม

ในการดำเนินการสนทนากลุ่ม มีขั้นตอนในการดำเนินการ 2 ขั้นตอนดังต่อไปนี้ (ฐวิทย์ รัตนพลแสนย์. 2549: 75 - 77)

ขั้นที่ 1 การเตรียมการก่อนการสนทนากลุ่ม

1. การกำหนดหัวข้อประเด็นและแนวคำถามที่จะใช้ในการสนทนากลุ่ม ก่อนจะดำเนินการสนทนากลุ่ม จะต้องมีการกำหนดหัวข้อประเด็น และแนวคำถามจากวัตถุประสงค์ออกมาเป็นร่างแนวคำตอบย่อย แล้วนำคำถามย่อยที่ร่างไว้มาเรียบเรียงเป็นข้อคำถาม จัดลำดับและผูกเป็นเรื่องราวเพื่อนำการสนทนาให้เป็นขั้นตอน และจัดลำดับความคิดให้เป็นหมวดหมู่หรือหัวข้อใหญ่

2. การเตรียมบุคลากรในการสนทนากลุ่ม บุคลากรที่เข้าร่วมสนทนาควรมี ดังนี้

2.1 ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) ต้องเป็นผู้ที่ได้ศึกษาแนวคิดและภูมิหลังเกี่ยวกับหัวข้อที่จะสนทนากลุ่ม จนเข้าใจปัญหาและแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา และควรมีประสบการณ์ในการจัดสนทนากลุ่มมาพอสมควร ทำให้สามารถที่จะควบคุมประเด็นการสนทนากลุ่มได้ สามารถกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มอธิบายความรู้สึกในประเด็นที่ชักถามได้ว่ามีความเห็นหรือมีทัศนะอย่างไร พร้อมทั้งสามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับเพื่อเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลนั้นกับข้อมูลอื่นที่ได้รับคำตอบมาก่อน

2.2 ผู้จดบันทึกคำสนทนา (Note-taker) ผู้ที่ทำหน้าที่จดบันทึกคำพูดทุกคำพูดในการสนทนากลุ่มให้ได้มากที่สุด รวมทั้งจดกิริยาท่าทางของสมาชิกผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนาเพื่อเป็นประโยชน์ ในการที่จะนำมาใช้ประกอบการศึกษาถึงบรรยากาศของการจัดกลุ่มสนทนาในแต่ละครั้ง เพื่อเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลจากคำพูดและท่าทางของผู้ร่วมสนทนากลุ่ม นอกจากนี้ผู้จดบันทึกคำสนทนาต้องทำหน้าที่ช่วยผู้ดำเนินการสนทนา โดยเป็นผู้คอยเตือนผู้ดำเนินการสนทนาให้ถามบางคำถามที่ละเอียดหรือลืมหืมถามหรือถามข้ามไป โดยก่อนเริ่มการจัดกลุ่มสนทนา ผู้จดบันทึกคำสนทนากลุ่มจะเขียนแผนผังการนั่งสนทนากลุ่มให้ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มและผู้จดบันทึกคำสนทนากลุ่มได้ทราบว่า สมาชิกกลุ่มคนใดนั่งตรงไหนและผู้ร่วมสนทนากลุ่มที่นั่งในตำแหน่งต่าง ๆ นั้นชื่ออะไร เพื่อช่วยให้การดำเนินการจัดกลุ่มสนทนาเป็นไปด้วยบรรยากาศที่ดีและผู้จดบันทึกคำสนทนากลุ่มก็จะสามารถจดบันทึกคำสนทนากลุ่มได้ง่ายขึ้น

2.3 เจ้าหน้าที่บริการทั่วไป (Provider) เป็นบุคคลที่คอยถืออำนาจและให้ความสะดวกแก่ผู้ที่อยู่ในกลุ่มสนทนา โดยการบริการน้ำดื่ม อาหารว่าง บันทึกเทป เปลี่ยนเทป

3. การเตรียมอุปกรณ์ในการรวบรวมข้อมูลในการจัดสนทนากลุ่ม อุปกรณ์ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เทปบันทึกเสียงเพราะในการจัดสนทนากลุ่มนั้นตลอดเวลาของการสนทนา จะมี

การถกปัญหา มีการโต้แย้งเป็นกระแสดความคิดเห็นที่สวนกันไปมาหลายเสียงหลายความคิดเห็น บางครั้งมีการพูดพร้อมกันหลายคน หรือมีการถกเถียงโต้ตอบกันรวดเร็ว ซึ่งผู้จัดบันทึกคำสนทนาจะบันทึกไม่ทัน จึงต้องมีการบันทึกเสียงเอาไว้ นอกจากนี้เทปบันทึกข้อมูลแล้ว ควรจัด เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการจัดกลุ่มสนทนา เช่น ดินสอ ปากกา ยางลบ กระดาษ เป็นต้น

3.1 สถานที่จัดสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยเลือกสถานที่จัดสนทนากลุ่มที่สะดวกสำหรับสมาชิกทุกคนมากที่สุด และเป็นพื้นที่ที่สมาชิกคุ้นเคย บรรยากาศเงียบ อากาศถ่ายเทได้ดี ไม่มีเสียงรบกวน และสามารถกันผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องให้ออกไปจากพื้นที่ที่ใช้ในการจัดกลุ่มสนทนาได้

3.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยใช้เวลาในการจัดสนทนากลุ่มประมาณ 2 ชั่วโมง

ขั้นที่ 2 ขั้นตอนในการสนทนากลุ่ม

ในการจัดสนทนากลุ่มควรมีขั้นตอนดังนี้

1. เลือกบุคคลที่จะเข้าร่วมสนทนากลุ่ม ด้วยแบบฟอร์มที่เตรียมไว้ตามขนาดของกลุ่มที่ต้องการโดยทั่ว ๆ ไป ควรจะประมาณ 6 - 12 คน เพราะหัวข้อบางหัวข้อที่ยากหรือไม่น่าสนใจสำหรับผู้สนทนาในกลุ่ม จะทำให้ผู้ไม่สามารถจุดประเด็นที่เร้าให้เกิดการสนทนาได้อย่างมีรสชาติและปฏิริยาโต้ตอบกันในระหว่างผู้สนทนาเองก็จะแสดงออกไม่เต็มที่ ถ้าหากเกิน 12 คนแล้ว ผู้เข้าร่วมสนทนาทุกคนก็จะมีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตนเอง และเป็นการยากแก่ผู้ดำเนินการสนทนาในการที่จะชักนำให้กลุ่มนั้นหันเหเข้ามาสู่ประเด็นที่ต้องการ เมื่อได้บุคคลที่เข้าข่ายแล้ว ผู้ดำเนินการสนทนา ผู้จัดบันทึก (ผู้ช่วย) จะเป็นผู้พาเข้าร่วมสนทนากลุ่มพร้อมกัน ณ สถานที่ที่จัดให้มีการสนทนากลุ่ม

2. ผู้ดำเนินการสนทนาแนะนำคณะผู้วิจัยอีกครั้ง และบอกจุดมุ่งหมายในการสนทนาด้วย พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นกันเอง โดยเชิญให้รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม และขอความยินยอมจากกลุ่มสนทนาโดยขอบันทึกเสียงการสนทนา ควรชี้แจงให้ทราบจุดมุ่งหมายในการบันทึกเสียงและการจัดบันทึก และเปิดโอกาสให้ซักถามคณะผู้วิจัยก่อน เพื่อสร้างความไว้วางใจ

3. เริ่มการสนทนาโดยยึดแนวทางการสนทนาที่มีอยู่เป็นหลัก แต่ดูความเหมาะสมสามารถยืดหยุ่นได้แล้วแต่สถานการณ์กลุ่มพาไป อย่างไรก็ตามต้องคำนึงว่าครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการแล้วหรือยัง ผู้ดำเนินการสนทนาควรประมาณระยะเวลาที่จะใช้ในแต่ละประเด็นเอาไว้ด้วย เพื่อไม่ให้เสียเวลามากไปกับบางหัวข้อ แต่ทั้งนี้ผู้ดำเนินการในแนวทางการสนทนาแล้วจบการสนทนาด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสนทนาซักถามข้อข้องใจอีกครั้ง เพื่อเป็นการตอบข้อสงสัยในเรื่องที่สนทนามาทั้งหมด

การประมวลผลและวิเคราะห์ผล

ข้อมูลดิบที่ได้จากการสนทนากลุ่ม จะถูกบันทึกรายงานการสนทนาด้วยเทปบันทึกเสียง และรายงานสรุปผลการสนทนา การถอดเทปจะถอดเป็นลายลักษณ์อักษรทุกคำพูด แล้วจัดทำเป็นบทสนทนาประกอบข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกรายงานการสนทนา แล้ววิเคราะห์สาระจากบทสนทนานั้น เมื่อผู้วิเคราะห์มีความคิดเห็นในการแปลผลไม่ตรงกัน ก็จะกลับไปฟังรายละเอียดจากเทปเพื่อความกระจ่างใหม่ (วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์; และ โยธิน แสงวงศ์. 2531: 13 - 14)

ความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของข้อมูล

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เกี่ยวกับรูปแบบความร่วมมือทางวิชาการ ระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสนทนากลุ่ม โดยคำนึงถึงความถูกต้องและความเชื่อถือได้ของการสนทนากลุ่ม การสนทนากลุ่มนับเป็นวิธีใหม่ของการเก็บข้อมูลในการศึกษาเชิงคุณภาพที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวิจัยประเมินทัศนคติของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

เบญจา ยอดดำเนิน - แอ็ดดิกซ์ และ คนอื่น ๆ (2541: 84) กล่าวว่า การสนทนากลุ่มจะช่วยให้เกิดความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูล และต้องคำนึงถึงหลัก 4 ประการ ดังนี้คือ

ประการที่ 1 ในการศึกษาควรเลือกบุคคลที่มีลักษณะพื้นฐานที่คล้ายคลึงกัน (Homogeneous Group) ซึ่งเป็นวิธีการในการศึกษาข้อมูลตามระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพที่พลวัตของกลุ่ม (Group Dynamic) จะเป็นสิ่งกระตุ้นให้แต่ละคนในกลุ่มแสดงความคิดเห็นและทัศนะของตนออกมาอย่างเปิดเผยและจริงใจ โดยการสนทนากลุ่มแต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกกลุ่ม กลุ่มละ 8 คน ซึ่งผู้วิจัยจะจงเลือกมาร่วมเข้ากลุ่ม จะต้องมีความรู้ลักษณะพื้นฐานที่คล้ายคลึงกันเพื่อผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนามีความรู้สึกสบายใจที่จะแสดงความคิดเห็นตามทัศนะของตนในกลุ่ม ลักษณะของแนวคำถามที่ถามถึงความรู้สึก ฐานความคิด การตัดสินใจ การใช้เหตุผล แรงจูงใจหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนความประทับใจในขณะสนทนากัน โดยความคิดเห็นของคน ๆ หนึ่งในกลุ่มอาจจะไปกระตุ้นให้คนอื่น ๆ ในกลุ่มพูดและแสดงความคิดเห็นของตนเองออกมา

ประการที่ 2 ผู้ดำเนินการสนทนา คือ ผู้ดำเนินการสนทนาต้องมีความสามารถในการถามคำถาม และกำกับการสนทนาให้เป็นไปตามแนวทางของหัวข้อที่จะศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนตรงกับประเด็นที่จะศึกษาและละเอียดที่สุดในเวลาที่กำหนด สามารถที่ควบคุมประเด็นการสนทนากลุ่มได้ สามารถชักจูงให้สมาชิกกลุ่มอธิบายความรู้สึกในประเด็นที่ซักถามได้ว่ามีความคิดเห็นหรือมีทัศนคติอย่างไร พร้อมทั้งสามารถคิดวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ เพื่อเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลนั้นกับข้อมูลอื่นที่ได้รับคำตอบมาก่อน ผู้ดำเนินการสนทนาจะเป็นผู้แยกประเด็นคำถามให้เป็นรายละเอียดที่จะซักถามและสร้างความต่อเนื่องในการสนทนากลุ่ม รวมทั้งสร้างบรรยากาศสนทนากลุ่มให้เป็นกันเอง ไม่ตึงเครียด เพื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มรู้สึกเป็นอิสระที่จะแสดงความคิดเห็น

และร่วมในการสนทนากลุ่มอย่างเต็มที่ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเข้าใจและสามารถตอบคำถามได้ตรงประเด็น

ประการที่ 3 สถานที่และบรรยากาศสำหรับการสนทนากลุ่ม ควรเป็นสถานที่ที่สะดวกสำหรับสมาชิกทุกคนมากที่สุดและเป็นพื้นที่ที่สมาชิกกลุ่มคุ้นเคย บรรยากาศเงียบเป็นอิสระ ปราศจากการรบกวนจากภายนอก

ประการที่ 4 ความเป็นกลางของผู้เก็บข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล ผู้ที่จะทำหน้าที่ประเมินและวิเคราะห์ข้อมูลได้ดีที่สุดนั้น ควรเป็นผู้ดำเนินการสนทนาหรือผู้ที่อยู่ร่วมในการสนทนาอย่างใกล้ชิด มิฉะนั้นแล้วอาจได้ข้อสรุปที่ขาดความถูกต้องแม่นยำ เพราะขาดความเข้าใจในเนื้อเรื่องและบรรยากาศในขณะการสนทนา

ข้อดีของการสนทนากลุ่ม

การสนทนากลุ่มมีข้อดีดังนี้ (วีรสิทธิ์ ลิทธิไตรย์; และ โยธิน แสงวดี. 2531: 10 – 11; ภาณี วงษ์เอก. 2541: 407)

1. เนื่องจากจากผู้ที่จะเป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม จะต้องเป็นผู้วิจัยเองหรือเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมมาอย่างดี ดังนั้น การที่ผู้ร่วมสนทนาเข้าใจผิดในประเด็นที่สนทนา ตัวผู้ดำเนินการสนทนาก็สามารถจะแก้ไขได้ทันที เพราะเป็นผู้ที่รู้ถึงวัตถุประสงค์ และสมมติฐานในการวิจัยเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดี

2. ในการสนทนากลุ่มแตกต่างจากวิธีอื่น ๆ คือ มีผู้ร่วมสนทนาประมาณ 6 - 12 คน และบุคคลเหล่านี้จะมีสถานภาพต่าง ๆ ที่คล้ายคลึงกัน ดังนั้นจะไม่ค่อยมีความรู้สึกขัดใจหรือมีความยำเกรง อันเนื่องมาจากความคิดที่ว่าผู้วิจัยมีการศึกษาดีกว่า และมีสถานภาพทางเศรษฐกิจสูงกว่า เพราะเป็นการเผชิญหน้ากันในลักษณะของกลุ่มมากกว่าตัวต่อตัวเหมือนวิธีสัมภาษณ์รายบุคคล หรือการสัมภาษณ์ระดับลึก

3. ลักษณะของการเปิดโอกาสให้มีปฏิริยาโต้ตอบกันในการสนทนากลุ่มนั้น ทำให้มีการถกเถียงกันในเนื้อหาสาระอย่างกว้างขวาง ดังนั้นจึงทำให้ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ได้ อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้นเท่ากับการกลั่นกรองความผิดพลาดอันเนื่องมาจากการตีความหมายผิด ทั้งนี้ถ้าหากในประเด็นต่าง ๆ ยังไม่ชัดเจนเพียงพอ ผู้วิจัยสามารถจะซักถามต่อเพื่อหาคำอธิบายหรือสามารถจะเก็บความเอจจากการวิพากษ์วิจารณ์ที่เกิดขึ้นภายในกลุ่มมาวิเคราะห์ได้

4. บรรยากาศในการสนทนากลุ่มจะช่วยลดความกลัวว่า ความคิดเห็นของแต่ละคนจะเป็นเป้าหมายในการถูกบันทึกเอาไว้ ทั้งนี้เพราะเป็นการแสดงความเห็นในลักษณะกลุ่มมากกว่า

5. การสนทนากลุ่มทำให้ได้รายละเอียดลึกซึ้ง สามารถตอบคำถามประเภททำไมและอย่างไร ซึ่งการวิจัยเชิงปริมาณตอบไม่ได้

6. ผลการสนทนากลุ่มของกลุ่มเล็กอาจใช้เป็นตัวแทนของกลุ่มใหญ่ได้

7. ประหยัดงบประมาณ และเวลามากกว่าการวิจัยเชิงปริมาณ

ข้อจำกัดของการจัดสนทนากลุ่ม

การจัดสนทนากลุ่มมีข้อจำกัดดังนี้ คือ (วีรสิทธิ์ สิริพิตรัย; และ โยธิน แสงดี. 2531: 11 - 13; ภาณี วงษ์เอก. 2541: 408)

1. การจัดกลุ่มสนทนาแต่ละครั้ง จะต้องระวังมิให้เกิดการผูกขาดการสนทนากลุ่มขึ้น โดยบุคคลใดบุคคลหนึ่งในกลุ่ม และครอบงำผู้ร่วมสนทนาให้เท่า ๆ กันทุกคน
2. พฤติกรรมหรือความคิดเห็นบางอย่าง ซึ่งเป็นส่วนที่ไม่ยอมรับของชุมชนอาจจะไม่ได้รับการเปิดเผยในการจัดสนทนากลุ่ม ถ้าหากไปสัมผัสภาษณ์ตัวต่อตัวจะได้รับการเปิดเผยมากกว่า
3. ถ้าการกำหนดประเด็นต่าง ๆ ยังคลุมเครือไม่ชัดเจน ก็ยากต่อการกำหนดตัวแปรหรือปัจจัยและการสร้างแนวคำถาม การสนทนากลุ่มก็จะสะเปะสะปะ และได้คำตอบไม่สอดคล้องกับสิ่งที่อยากจะรู้จริง ๆ
4. การสนทนากลุ่มจะให้ผลดีมากในการศึกษาหลาย ๆ เรื่อง แต่มีข้อทุกเรื่อง ดังนั้น ผู้วิจัยจะต้องพิจารณาว่าเรื่องใดเหมาะสมและควรจะใช้การสนทนากลุ่ม

สรุปได้ว่า การสนทนากลุ่มเป็นเทคนิควิธีการวิจัยที่เป็นการให้ความสนใจพิเศษ เพื่อก่อให้เกิดสัมพันธภาพ สร้างความสัมพันธ์ และการสร้างพลวัตรในกลุ่ม ข้อพิจารณาในการปฏิบัติและระยะเวลาที่ใช้ในการจัดสนทนากลุ่มอาจเป็นตัวขัดขวางความพยายามที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีนี้ แต่อย่างไรก็ตามในการสนทนากลุ่มต้องการผู้มรประสบการณ์และความชำนาญ กระบวนการของการวิจัยต้องอาศัยความร่วมมือมากกว่าการศึกษารูปแบบอื่น ๆ และการจัดการสนทนากลุ่มยังเป็นกระบวนการในการสร้างเสริมกำลังใจให้แก่ผู้ร่วมสนทนาด้วย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือทางวิชาการ ซึ่งได้แก่นแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ นโยบายที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาหน่วยงาน หรือองค์กรต่างประเทศ ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษา หน่วยงาน หรือองค์กรต่างประเทศ ปัญหา อุปสรรคและปัจจัยที่ทำให้ความร่วมมือประสบผลสำเร็จ งานวิจัยเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการ พบว่า รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพควรให้ความสำคัญในเรื่องกิจกรรมความร่วมมือ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการประสานการศึกษา ด้านการพัฒนานักศึกษา ด้านการพัฒนาอาจารย์ และด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิด ข้อมูลต่าง ๆ ดังกล่าว มาใช้ในศึกษาวิจัยพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีใช้

เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดและดำเนินงานด้านความร่วมมือทางวิชาการให้มี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการในการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

รายละเอียดการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

การศึกษาในขั้นตอนนี้เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ โดยศึกษาหลักการ แนวคิด และโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือทางวิชาการจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีการดำเนินการดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในขั้นตอนนี้ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ซึ่งกำหนดคุณสมบัติดังนี้

1.1 เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์การทำงานด้านความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ และ / หรือ

1.2 เป็นผู้บริหารที่รับผิดชอบงานด้านความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ และ / หรือ

1.3 เป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ

การได้มาซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คนในขั้นตอนนี้ ได้มาจากการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษา

ต่างประเทศโดยตรง ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด ซึ่งเป็นการคัดเลือกอย่างเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยนำประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ (ภาคผนวก ค) ซึ่งเป็นข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

2.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ

2.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยกับสถาบันอุดมศึกษา หน่วยงาน องค์การระหว่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย

2.2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตร ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและภาษาที่ใช้

2.2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 ขออนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (ภาคผนวก ข)

3.2 ผู้วิจัยส่งแบบสัมภาษณ์พร้อมด้วยหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง พร้อมทั้งนัดหมายวันสัมภาษณ์ตามวัน เวลา และสถานที่ตามที่คุณให้สัมภาษณ์สะดวก

4. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

การสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มากำหนดเป็นประเด็นการตั้งคำถามในแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เพื่อทราบถึงสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ และใช้เป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

การศึกษาในขั้นตอนนี้ เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศโดยการสนทนากลุ่ม ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในขั้นตอนนี้ เป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ซึ่งกำหนดคุณสมบัติดังนี้

1.1 เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์การทำงานด้านการสอน หรือการค้นคว้าวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา และ/หรือ

1.2 เป็นผู้บริหารหรือผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารในสถาบันอุดมศึกษา เช่น อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดี ผู้อำนวยการศูนย์/สำนัก หัวหน้าภาค / โปรแกรมวิชา เป็นต้น

การได้มาซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คนในขั้นตอนนี้ได้มาจากการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญร่วมกับคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท โดยผู้วิจัยเสนอรายชื่อพร้อมทั้งประวัติส่วนตัวและประวัติการทำงานของผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทร่วมพิจารณาคัดเลือก ซึ่งเป็นการคัดเลือกอย่างเฉพาะเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ ได้แก่ ประเด็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เพื่อใช้ในการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ

2.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ

2.2.1 นำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในขั้นตอนที่ 1 มากำหนดเป็นประเด็นในการสนทนากลุ่ม

2.2.2 ติดต่อประสานงานผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะด้วยการสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการในการสนทนากลุ่ม

2.2.3 ดำเนินการสนทนากลุ่ม ในวันที่ 14 สิงหาคม 2552 เวลา 14.00–17.00 น. ณ ห้องประชุมคณะครุศาสตร์ อาคาร 2 ชั้น 13 มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ซึ่งวิธีการดำเนินการเป็นไปตามหลักการสนทนากลุ่ม คือ

- 1) จัดการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยกำหนดบทบาทตนเองเป็นผู้นำการสนทนา
- 2) ผู้วิจัยแนะนำตนเองและแนะนำผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่มเป็นรายบุคคล รวมทั้งใช้เทคนิคการสร้างความคุ้นเคยก่อนการสนทนา
- 3) ชี้แจงเหตุผลในการสนทนากลุ่ม และขออนุญาตบันทึกเทปคำสนทนา
- 4) นำเสนอข้อมูลสารสนเทศ และประเด็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เพื่อหากรอบแนวคิดร่างรูปแบบดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ
- 5) เริ่มการสนทนาตามเนื้อหาและข้อคำถาม จัดบันทึกลงในแบบบันทึกและบันทึกเสียงการสนทนากลุ่ม

2.2.4 ประมวลสาระจากการดำเนินการสนทนากลุ่มมาใช้เป็นแนวทางในการร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

2.2.5 ได้ร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ จากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม

2.2.6 เสนอร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตรพิจารณา

3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 ขออนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสนทนากลุ่ม (ภาคผนวก ข)

3.2 ผู้วิจัยส่งข้อมูลสารสนเทศและประเด็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ พร้อมด้วยหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อขอความร่วมมือในการในการแสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะด้วยการสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนด

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม เพื่อร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ และใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ของร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ

การศึกษาในขั้นตอนนี้ เพื่อการตรวจสอบความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบัน อุดมศึกษาในต่างประเทศ จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารและอาจารย์ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี โดยมีวิธีการดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในขั้นตอนนี้เป็นผู้บริหาร และอาจารย์ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี จำนวน 189 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านประสานการศึกษา ด้านการพัฒนานักศึกษา ด้านการพัฒนาอาจารย์ ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา และข้อคำถามปลายเปิด

2.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ

2.2.1 นำร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศจากขั้นตอนที่ 2 มาสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ
ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ
ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ
ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ
ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ
ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยมีดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสม /
ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสม /
ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสม /
ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสม /
ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสม /
ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

2.2.2 นำแบบสอบถามร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่พัฒนาขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตรตรวจสอบความครอบคลุม ความตรงเชิงเนื้อหาและความชัดเจนของภาษา

2.2.3 ปรับปรุงแบบสอบถามร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการให้มีความสมบูรณ์ถูกต้อง

2.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ จำนวน 5 คน (ภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบความครอบคลุม ความถูกต้องของเนื้อหา และภาษาที่ใช้ (Content Validity) และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Item Objective Congruence) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.2.5 นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อพิจารณา เมื่อผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและอาจารย์ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 50 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้เทคนิคร้อยละ 27 ของกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ และใช้การทดสอบที (t - test) (Ferguson. 1981: 178) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าที (t) ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป หรือมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นข้อคำถาม

2.2.6 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha - Coefficient) (Cronbach. 1984: 61)

2.2.7 เมื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเรียบร้อยแล้ว นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท ก่อนนำไปใช้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยขออนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ / ความร่วมมือถึงผู้บริหาร และอาจารย์ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (ภาคผนวก ข)

3.2 ผู้วิจัยส่ง - รับคืนแบบสอบถามพร้อมด้วยหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 189 คน ด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง

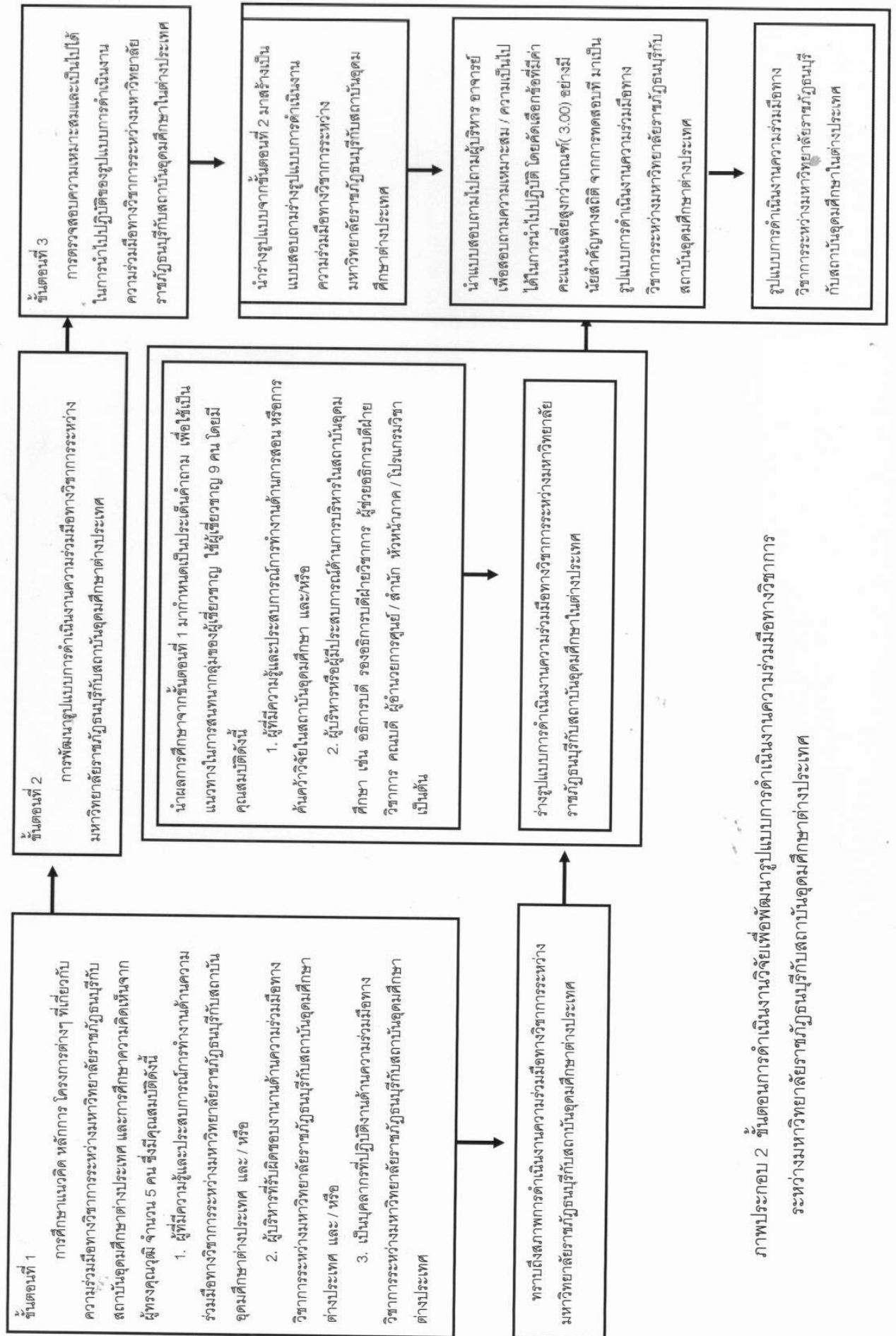
4.1.2 ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้การทดสอบที (t - test)

4.1.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค

4.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีต่อความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ กับเกณฑ์ (3.00) โดยใช้การทดสอบที (t - test for one sample)

ขั้นตอนการวิจัย

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ และพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการในการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ จากการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

ข้อมูลสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่ผู้วิจัยได้รวบรวมจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือทางวิชาการเพื่อกำหนดเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน (ภาคผนวก ก) ซึ่งเป็นผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ แล้วนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ค)

1. นโยบายของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

นโยบายของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศต้องเน้นเชิงรุก มุ่งพัฒนามหาวิทยาลัยไปสู่ความเป็นนานาชาติ และผลักดันให้มหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศทั้งในเอเชีย ยุโรป อเมริกา และออสเตรเลีย เพื่อเป็นการขยายวิสัยทัศน์ในการพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

2. กระบวนการหรือวิธีการดำเนินงานในการจัดให้มีข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

กระบวนการหรือวิธีดำเนินการในการจัดให้มีข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศมีหลายแนวทางได้แก่ ผ่านทางเวทีนานาชาติ, ผ่านทางสถานทูต, ผ่านทางตัวแทนการศึกษาของประเทศต่างๆ นอกจากนี้ในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ยังอาศัยช่องทางอื่นๆ ในการติดต่อ เช่น ความสัมพันธ์ส่วนตัว, ศิษย์เก่าที่ไปศึกษายังสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ, สื่อ, โฆษณา, เครือข่ายการประสานงาน เป็นต้น

3. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

การดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ พบปัญหาและอุปสรรคสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาในเรื่องของระบบราชการ ขาดความเป็นอิสระ กระบวนการหรือขั้นตอนในการดำเนินการซับซ้อน

2. ปัญหาในเรื่องของงบประมาณ งบประมาณมีจำนวนจำกัด กฎระเบียบในการเบิก - จ่ายมีความยุ่งยาก

3. ปัญหาในเรื่องภาพลักษณ์ของงานวิเทศสัมพันธ์ บุคลากรอื่นๆ ในมหาวิทยาลัยไม่เห็นความสำคัญของงานวิเทศสัมพันธ์

4. ปัญหาการขาดกำลังคนในการดำเนินงาน

5. ปัญหาในเรื่องของการขาดแรงจูงใจในการทำงาน

6. ปัญหาในเรื่องของตัวบุคคล ได้แก่ นักศึกษาขาดความมั่นใจในภาษาต่างประเทศ ขาดทุนทรัพย์ คุณสมบัติในแง่ของวิชาการอ่อนด้อย, อาจารย์ขาดความมั่นใจในภาษาต่างประเทศ ขาดแรงจูงใจ

7. ปัญหาในเรื่องของภาษา ภาษาที่ใช้ในบางประเทศที่มหาวิทยาลัยติดต่อประสานงานในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการติดต่อสื่อสาร ทำให้เกิดอุปสรรคในการประสานงาน

4. การจัดกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการประสานการศึกษา ด้านการพัฒนานักศึกษา ด้านการพัฒนาอาจารย์ และด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา

กิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการ สามารถสรุปได้ดังนี้

4.1 ด้านการประสานการศึกษา ได้แก่

4.1.1 ลักษณะความร่วมมือส่วนใหญ่เป็นการเยี่ยมเยือน การศึกษาดูงาน การเข้าร่วมสัมมนานานาชาติ การมอบปริญญาิตติมศักดิ์แก่ผู้นำของแต่ละประเทศ

4.1.2 การสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในรูปแบบของ MOU ส่วนใหญ่เป็นการทำความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศจีนและเวียดนาม

4.1.3 การดำเนินกิจกรรมด้านการประสานการศึกษายังประสบปัญหาหรืออุปสรรคหลายประการ เช่น งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีจำกัด การขาดกำลังคนในการดำเนินงาน ปัญหาในเรื่องของระบบราชการที่ขาดความเป็นอิสระ กระบวนการมีความซับซ้อน เป็นต้น

4.2 ด้านการพัฒนานักศึกษา ได้แก่

4.2.1 ลักษณะความร่วมมือส่วนใหญ่เป็นการแลกเปลี่ยนนักศึกษา การเผยแพร่วัฒนธรรมไทยด้านศิลปการแสดง

4.2.2 การรับนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในประเทศไทย

4.2.3 ปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนานักศึกษา เช่น นักศึกษาขาดทักษะทางภาษา ขาดเงินทุนการศึกษา ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือวัฒนธรรมต่างแดนได้ เป็นต้น

4.3 ด้านการพัฒนาอาจารย์ ได้แก่

4.3.1 การดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาอาจารย์ส่วนใหญ่จะเป็นการเยี่ยมเยือน การศึกษาดูงาน การนำคณะอาจารย์และนักศึกษาไปแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม

4.3.2 การศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ณ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่มีความร่วมมือ การทำวิจัยร่วม รวมทั้งการแลกเปลี่ยนอาจารย์มีความร่วมมือน้อยมาก ส่วนใหญ่จะเป็นการรับอาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาจากประเทศจีนมาสอนภาษาจีนให้นักศึกษาไทยมากกว่าการส่งอาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีไปสอนภาษาไทยให้นักศึกษาจีน

4.3.3 ปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาอาจารย์ เช่น อาจารย์มีภาระกิจงานสอนมากทำให้ไม่สามารถเดินทางไปปฏิบัติงานตามโครงการแลกเปลี่ยนได้ ขาดทักษะทางภาษา เป็นต้น

4.4 ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา ได้แก่

4.4.1 การแลกเปลี่ยนความร่วมมือทางวิชาการ การทำ MOU ส่วนใหญ่ทำกับสถาบันอุดมศึกษาของจีนและเวียดนาม

4.4.2 การเปิดหลักสูตร double degree โดยได้รับปริญญาจาก 2 สถาบัน

4.4.3 การเปิดหลักสูตรภาษาไทยเพื่อชาวต่างชาติ

จากการดำเนินการจัดกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ พบว่า มหาวิทยาลัยยังขาดการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการที่ครอบคลุมภารกิจไม่ครบทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และด้านกิจกรรมทางวัฒนธรรม โดยส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นที่การแลกเปลี่ยนนักศึกษาและการแสดงกิจกรรมทางวัฒนธรรม ขาดการดำเนินการทางด้านวิชาการ การเรียนการสอน และการวิจัย และสำคัญที่สุดคือมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีขาดระบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่ชัดเจน

5. ประโยชน์ที่ได้รับจากความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

ประโยชน์ที่ได้รับจากความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบัน อุดมศึกษาต่างประเทศ ได้แก่

1. การเผยแพร่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีให้เป็นที่รู้จักและยอมรับในระดับสากลโดยเฉพาะในด้านการสอน
 2. อาจารย์ได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ งานวิจัย
 3. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนกับนักศึกษาต่างประเทศในด้านวิชาการ ศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ
 4. เปิดโอกาสให้นักศึกษาต่างประเทศเข้ามาศึกษากับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับมหาวิทยาลัยและประเทศชาติ
 5. นักศึกษาและอาจารย์ได้เพิ่มโอกาสในการพัฒนาภาษาอังกฤษ หรือภาษาต่างประเทศอื่นๆ
 6. อาจารย์ นักศึกษา และมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เป็นที่ยอมรับในต่างประเทศ
 7. ในด้านของวิสัยทัศน์ เป็นการเปิดโลกกว้าง การก้าวสู่ความมีชื่อเสียง การรู้จักของคนทั่วไป การก้าวสู่เวทีระดับโลก
6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

- 6.1 ควรมุ่งสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศทางแถบยุโรป อเมริกา ออสเตรเลียให้มากขึ้น
- 6.2 ควรสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างพอเพียง
- 6.3 ควรสนับสนุนด้านการพัฒนาภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ
- 6.4 ควรต้องพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ รวมทั้งอุปกรณ์ในการเรียนการสอนให้ทันสมัย ตลอดจนสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยให้ทันสมัย น่าอยู่
- 6.5 ต้องมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจากฝ่ายรับความช่วยเหลือจากสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศเป็นฝ่ายรุก และมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือทางวิชาการให้มากขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ

ระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี รองคณบดี อาจารย์ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ จำนวน 9 คน (ภาคผนวก ก) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นคำถามได้ดังนี้

1. ด้านการประสานการศึกษา

ลักษณะของกิจกรรมที่เป็นประเด็นหลักในการดำเนินความร่วมมือทางวิชาการด้านการประสานการศึกษาควรประกอบด้วย ความพร้อมของสถาบันในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ การแลกเปลี่ยน การเยือน การศึกษาดูงาน หรือการหารือเกี่ยวกับของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาของไทยและต่างประเทศในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการร่วมกัน, การเจรจาเพื่อกำหนดแนวทางหรือข้อตกลงในการพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการ, รายละเอียดต่างๆ ในข้อตกลงของความร่วมมือทางวิชาการ เช่น ค่าใช้จ่าย , ทุน, สาขาวิชา โดยพิจารณาความร่วมมือ เงื่อนไข หรือระยะเวลาในการดำเนินการ, กิจกรรมต่างๆ ในการดำเนินการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบัน การมอบปริญญาิตติมศักดิ์, การร่วมก่อตั้งศูนย์ศึกษา หรือการเป็นตัวแทนของสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ, การจัดพิมพ์/เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ, การเข้าร่วมประชุมสัมมนาความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสากล เช่น การนำเสนอผลงานทางวิชาการหรือผลงานวิจัยระดับนานาชาติ เป็นต้น การสร้างเครือข่ายระหว่างสถาบันอุดมศึกษา และการเป็นศูนย์ภูมิภาค

2. ด้านการพัฒนานักศึกษา

ลักษณะของกิจกรรมที่เป็นประเด็นหลักในการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ด้านการพัฒนานักศึกษาควรประกอบด้วย การแลกเปลี่ยนนักศึกษาในระดับปริญญาตรี หรือบัณฑิตศึกษา, การให้ทุนการศึกษา, ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม, การศึกษาต่อ, การฝึกงาน หรือฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น, การจัดโครงการพิเศษ เช่น การฝึกอบรมภาษาต่างประเทศ, การแลกเปลี่ยนการแสดงผลทางวัฒนธรรม เป็นต้น

3. ด้านการพัฒนาอาจารย์

ลักษณะของกิจกรรมที่เป็นประเด็นหลักในการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ด้านการพัฒนาอาจารย์ ควรประกอบด้วย การศึกษาต่อ, การรับการฝึกอบรมในเรื่องต่างๆทั้งทาง ด้านวิชาการ วิชาชีพ การบริหารและเรื่องอื่นๆ, การเข้าร่วมประชุมปฏิบัติการ การประชุมสัมมนาทางวิชาการ การสัมมนา, การแลกเปลี่ยนอาจารย์ หรือบุคลากร หรือนักวิจัย, การให้ทุนการศึกษา, การให้ทุนฝึกอบรม, ความร่วมมือในการทำวิจัย, การศึกษาดูงานโดยเน้นการสรุปว่าได้อะไรจากการศึกษาดูงาน นำมาใช้อะไร พบอุปสรรคอะไรบ้าง

4. ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา

ลักษณะของกิจกรรมที่เป็นประเด็นหลักในการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษาควรประกอบด้วย ความร่วมมือในการเปิดหลักสูตรร่วมกัน เช่น การพัฒนาหลักสูตรเดิม, การเปิดหลักสูตรใหม่ร่วมกัน เป็นต้น, การเทียบโอนหน่วยกิต, การแลกเปลี่ยนสารสนเทศหรือวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี นวัตกรรมในการเรียนการสอน, การแลกเปลี่ยนอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอนระหว่างสถาบัน เช่น เชิญอาจารย์จากต่างประเทศมาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร, การเชิญมาเป็นวิทยากร เป็นต้น, การให้ปริญญาร่วมกันทั้ง 2 สถาบัน เช่น การเปิดหลักสูตร double degree เป็นต้น, การเปิดสอนหลักสูตรนานาชาติ, หลักสูตรที่สอนชาวต่างชาติต้องมีการสอดแทรกจริยธรรมและวัฒนธรรมไทยในรายวิชา สอนวิชาชีพ เพื่อการยังชีพ, ในการจัดการศึกษานั้นควรใช้สื่อการสอนที่เข้าใจง่าย เช่น การ์ตูน, เพลง เป็นต้น โดยมุ่งการปฏิบัติได้จริง

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์การสนทนากลุ่มนำมาร่างเป็นรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

ขั้นตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ของร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่กำหนดขึ้นว่ามีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติมากน้อยเพียงใด ด้วยการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี จำนวน 189 คน โดยใช้แบบสอบถามที่จัดส่งไปด้วยตนเองจำนวน 189 ฉบับ ได้รับกลับคืนและมีความสมบูรณ์จำนวน 153 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.94

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ดังแสดงในตาราง 1 (n = 153)

ตาราง 1 สถานภาพของผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี (n = 153)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	50	32.68
หญิง	103	67.32
รวม	153	100
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	0	0.00
ปริญญาโท	131	85.60
ปริญญาเอก	22	14.40
อื่น ๆ โปรดระบุ.....	0	0.00
รวม	153	100
ตำแหน่งทางวิชาการ		
ศาสตราจารย์	0	0.00
รองศาสตราจารย์	3	2.00
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	30	19.60
อาจารย์	120	78.40
รวม	153	100

ตาราง 1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
คณะที่สังกัด		
คณะครุศาสตร์	27	17.65
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	49	32.03
คณะวิทยาการจัดการ	42	27.45
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	35	22.87
รวม	153	100
ตำแหน่งทางการบริหาร		
มี	12	7.84
ไม่มี	141	92.16
รวม	153	100

จากตาราง 1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารและอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 103 คน (ร้อยละ 67.32) วุฒิการศึกษาสูงสุดปริญญาโท จำนวน 131 คน (ร้อยละ 85.60) มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ จำนวน 120 คน (ร้อยละ 78.40) คณะที่สังกัดส่วนใหญ่สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 49 คน (ร้อยละ 32.03) และส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ไม่มีตำแหน่งทางการบริหาร จำนวน 141 คน (ร้อยละ 92.16)

ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยรวมและในแต่ละด้าน และเป็นรายชื่อ รวมทั้งการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ กับเกณฑ์ที่กำหนด(3.00) ดังแสดงในตาราง 2 - ตาราง 6

ตาราง 2 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ โดยรวมและในแต่ละด้านกับเกณฑ์ที่กำหนด (3.00)

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ผู้บริหารและ อาจารย์ (n =153)		ระดับ ความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้	t
	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการประสานการศึกษา	3.70	0.73	มาก	11.86*
ด้านการพัฒนานักศึกษา	3.65	0.92	มาก	8.73*
ด้านการพัฒนาอาจารย์	3.63	0.92	มาก	8.47*
ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา	3.64	0.84	มาก	9.42*
รวม	3.64	0.79	มาก	10.02*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 แสดงว่าผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีมีความคิดเห็นต่อร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศโดยรวมว่ามีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้การนำไปปฏิบัติได้ในระดับมาก และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการประสานการศึกษามีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้การนำไปปฏิบัติได้ในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$, $S.D.=0.73$) ด้านการพัฒนานักศึกษามีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้การนำไปปฏิบัติได้ในระดับมาก ($\bar{X}=3.65$, $S.D.=0.92$) ด้านการพัฒนาอาจารย์มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้การนำไปปฏิบัติได้ในระดับมาก ($\bar{X}=3.63$, $S.D.=0.92$) ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษามีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้การนำไปปฏิบัติได้ในระดับมาก ($\bar{X}=3.64$, $S.D.=0.84$) และเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด (3.00) พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ 3.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ด้านการประสานการศึกษา เป็นรายข้อกับเกณฑ์ที่กำหนด (3.00)

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ผู้บริหารและ อาจารย์ (n =153)		ระดับ ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้	t
	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการประสานการศึกษา				
1. การกำหนดแผนปฏิบัติงานในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศจะต้องมีนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ แผนงาน และแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน.....	3.99	0.89	มาก	13.628*
2. มีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานในการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในแผนงานเป็นรายปี.....	3.77	0.98	มาก	9.701*
3. มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่ชัดเจนและมีความเหมาะสม เช่น มีความโดดเด่นทางด้านการวิจัย , การเรียนการสอน หรือสถาบันที่เปิดหลักสูตรเดียวกันกับ มรภ.ธนบุรี เป็นต้น เพื่อการสร้างความร่วมมือทางวิชาการร่วมกัน.....	3.73	1.02	มาก	8.825*
4. มีการจัดตั้งหน่วยงานวิเทศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบการดำเนินงานโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ.....	4.07	0.81	มาก	16.138*
5. มีการแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบการดำเนินงานการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ.....	3.95	0.83	มาก	14.223*

ตาราง 3 (ต่อ)

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ผู้บริหารและ อาจารย์ (n =153)		ระดับ ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้	t
	$\bar{X}$	S.D.		
6. ควรมีการกำหนดประเด็นสำคัญในข้อตกลงหรือ บันทึกความร่วมมือทางวิชาการ MOU ร่วมกันระหว่าง มรภ.ธนบุรี กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เช่น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสร้างความร่วมมือ,ทุน ที่ใช้จ่ายในการศึกษา /ทำวิจัย /ฝึกอบรม /ศึกษาดูงาน ,สาขาวิชาที่จะสร้างความร่วมมือ, ระยะเวลาในการ ดำเนินงานความร่วมมือ, กิจกรรมต่าง ๆ ในการ ดำเนินงานความร่วมมือ เป็นต้น.....	4.02	0.91	มาก	13.801*
7. มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับค่าใช้จ่ายในการ สร้าง /ประสานความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบัน อุดมศึกษาต่างประเทศอย่างเหมาะสมและเพียงพอ....	3.80	1.02	มาก	9.652*
8. มีการประชาสัมพันธ์โครงการความร่วมมือทาง วิชาการด้านการประสานการศึกษาร่วมกับสถาบัน ศึกษาต่างประเทศโดยผ่านทางเว็บไซต์ของ มหาวิทยาลัย ,บอร์ดประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย , การประชาสัมพันธ์ของคณะต่าง ๆ , การกระจายเสียง ตามสาย และสารประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย...	3.60	1.09	มาก	6.822*
9. มีการส่งผู้บริหาร /อาจารย์ /นักศึกษา เข้าร่วมการ ประชุมสัมมนาทางวิชาการในระดับนานาชาติที่ สถาบัน อุดมศึกษาต่างประเทศที่อยู่ในโครงการความ ร่วมมือเป็นผู้จัด เช่น การพัฒนาเทคโนโลยีและ นวัตกรรมทางการศึกษา, การวิจัย, การเรียนการสอน , การแสดงผลงานทางวิชาการ เป็นต้น.....	3.74	1.11	มาก	8.269*

ตาราง 3 (ต่อ)

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ผู้บริหารและ อาจารย์ (n =153)		ระดับ ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้	t
	$\bar{X}$	S.D.		
10. การทำข้อตกลงความร่วมมือกันระหว่าง มรภ.ธนบุรีกับอุดมศึกษาต่างประเทศในการมอบปริญญา กิตติมศักดิ์แก่ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ ทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์หรือผู้บริหารของสถาบันที่มี ผลงานโดดเด่นเป็นที่ยอมรับในระดับสากล.....	3.52	0.95	มาก	6.784*
11. การพัฒนาศูนย์ภาษาของ มรภ.ธนบุรี ที่ทำหน้าที่ สนับสนุนการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ โดยจัดการฝึกอบรม ภาษาต่างๆ ให้กับนักศึกษาและอาจารย์ที่เข้าร่วม โครงการความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ.....	3.71	0.98	มาก	8.916*
12. มรภ.ธนบุรี มีการทำข้อตกลงความร่วมมือในการ จัดตั้งศูนย์ศึกษาร่วมกันกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศ เช่น มรภ.ธนบุรี ได้รับการแต่งตั้งให้เป็น สถาบันทดสอบนานาชาติของรัฐบาลได้วัน ในการ คัดเลือกนักศึกษา/บุคลากรทั่วไปที่มีคุณสมบัติ เหมาะสมเข้ารับทุนของได้วัน เป็นต้น.....	3.36	0.96	ปานกลาง	4.613*
13. การสร้างความร่วมมือในการวิจัยร่วมกันกับสถาบัน อุดมศึกษาต่างประเทศ เช่น วิทยาลัยครูคุณหมิง, มหาวิทยาลัยดัลลาส เป็นต้น.....	3.63	0.99	มาก	7.767*
14. การจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบร่วมกันระหว่าง มรภ.ธนบุรี กับสถาบันในโครงการความร่วมมือในการ พิมพ์และเผยแพร่ผลงานที่ศึกษา/วิจัย.....	3.22	1.00	ปานกลาง	2.745*

ตาราง 3 (ต่อ)

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ผู้บริหารและ อาจารย์ (n =153)		ระดับ ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้	<i>t</i>
	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>		
15. มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน โครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง มรภ.ธนบุรี กับสถาบัน อุดมศึกษาต่างประเทศ เมื่อสิ้นสุด โครงการตามข้อตกลงหรือบันทึกความร่วมมือทาง วิชาการร่วมกัน.....	3.52	0.92	มาก	6.954*
16. มีการนำผลการติดตามและประเมินผลไปใช้ใน การพัฒนากการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับ สถาบัน อุดมศึกษาต่างประเทศในอนาคต.....	3.58	0.89	มาก	8.057*
รวม	3.70	0.73	มาก	11.86*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 แสดงว่า ผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีมีความคิดเห็น
ว่าร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับ
สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ด้านการประสานการศึกษา มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้การ
นำไปปฏิบัติสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (3.00) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ

ตาราง 4 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ด้านการพัฒนา นักศึกษาเป็นรายข้อกับเกณฑ์ที่กำหนด (3.00)

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ผู้บริหารและ อาจารย์ (n =153)		ระดับ ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้	t
	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการพัฒนานักศึกษา				
17. การกำหนดแผนปฏิบัติงานในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนานักศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ โดยกำหนดกิจกรรมดำเนินงานในปฏิทินปฏิบัติงานเป็นรายปี.....	3.59	1.09	มาก	6.667*
18. มีการประชาสัมพันธ์โครงการความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนานักศึกษาร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศให้นักศึกษารับทราบ โดยผ่านทางเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย,บอร์ดประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย , บอร์ดประชาสัมพันธ์ของคณะต่างๆ , การกระจายเสียงตามสาย และสารประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย.....	3.76	1.12	มาก	8.387*
19. การกำหนดหลักเกณฑ์และกระบวนการการคัดเลือกนักศึกษาที่มีคุณสมบัติเหมาะสมไปศึกษาต่อ/ศึกษาดูงาน/ฝึกงาน/ฝึกอบรม ร่วมกับระหว่าง มรภ.ธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่มีความร่วมมือตามระยะเวลาของหลักสูตรที่กำหนด...	3.76	1.19	มาก	7.981*
20. การกำหนดค่าใช้จ่ายในการศึกษาของนักศึกษาแลกเปลี่ยนร่วมกันระหว่าง มรภ.ธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่มีความร่วมมือ เช่น ค่าเล่าเรียน ,ค่าที่พัก เป็นต้น.....	3.73	1.09	มาก	8.236*

ตาราง 4 (ต่อ)

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ผู้บริหารและ อาจารย์ (n =153)		ระดับ ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้	t
	$\bar{X}$	S.D.		
21. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระดับปริญญาตรี เพื่อศึกษาต่อระหว่าง มรภ.ธนบุรี กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เช่น หลักสูตร 2 + 2 Joint Program โดยนักศึกษาจะต้องศึกษาที่สถาบันตนเอง 2 ปี และไปศึกษาต่อที่สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่มีความร่วมมืออีก 2 ปี เป็นต้น.....	3.72	10.5	มาก	8.436*
22. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระดับปริญญาตรี เพื่อศึกษาดูงานในสาขาวิชาที่เปิดหลักสูตรเดียวกันหรือสัมพันธ์กันระหว่าง มรภ.ธนบุรี ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ.....	3.58	1.14	มาก	6.243*
23. มีกิจกรรมความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระดับปริญญาตรี เพื่อฝึกงานด้านประสบการณ์วิชาชีพในสาขาวิชาที่เปิดหลักสูตรเดียวกันหรือสัมพันธ์กันระหว่าง มรภ.ธนบุรีร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เช่น การแลกเปลี่ยนนักศึกษาฝึกงานด้านโรงแรมกับ National Kaoshiung Hospitality College เป็นต้น.....	3.54	1.19	มาก	5.535*
24. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อศึกษาดูงานในสาขาวิชาที่เปิดหลักสูตรเดียวกันหรือสัมพันธ์กันระหว่าง มรภ.ธนบุรี ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ.....	3.53	0.99	มาก	6.634*
25. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในการฝึกงานด้านประสบการณ์วิชาชีพระหว่าง มรภ.ธนบุรีร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ.....	3.58	0.96	มาก	7.518*

ตาราง 4 (ต่อ)

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ผู้บริหารและ อาจารย์ (n =153)		ระดับ ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้	t
	$\bar{X}$	S.D.		
26. ความร่วมมือในการให้โควต้าแก่นักศึกษาแลกเปลี่ยน ในการศึกษาต่อ/การทำการวิจัย/การฝึกงานระหว่าง มรภ. ธนบุรีร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศโดยต้องมี คุณสมบัติตามเกณฑ์ที่สถาบันที่ให้โควตากำหนด.....	3.75	0.98	มาก	9.370*
27. ความร่วมมือในการให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษา ทุนแลกเปลี่ยนที่ได้รับโควตาในการศึกษาต่อ/การทำการ วิจัย/การฝึกงานระหว่างมรภ.ธนบุรีร่วมกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ.....	3.62	1.21	มาก	6.326*
28. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนการแสดงผลทาง ศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ ระหว่าง มรภ.ธนบุรี ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เช่น การแสดง ศิลปะประจำชาติ ,อาหารประจำชาติ เป็นต้น.....	3.67	0.97	มาก	8.565*
29. ความร่วมมือในการฝึกอบรมภาษาต่างประเทศ ให้กับนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน นักศึกษาระหว่างมรภ.ธนบุรีร่วมกับสถาบัน อุดมศึกษาต่างประเทศ เช่น นักศึกษาเข้ารับการ อบรมด้านภาษาก่อนเปิดเรียน ณ สถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศที่มีความร่วมมือ เป็นต้น	3.67	1.08	มาก	7.702*
30. มีการอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาต่างชาติ ภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบัน อุดมศึกษาต่างประเทศ เช่น การจัดหาที่พัก ,การจัด รายวิชาให้ลงเรียน,การดำเนินการลงทะเบียน เป็นต้น	3.65	1.05	มาก	7.721*
รวม	3.65	0.92	มาก	8.73*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 แสดงว่า ผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีมีความคิดเห็นว่าร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ด้านการพัฒนานักศึกษา มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้การนำไปปฏิบัติสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (3.00) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ

ตาราง 5 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ด้านการพัฒนาอาจารย์เป็นรายข้อกับเกณฑ์ที่กำหนด (3.00)

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ผู้บริหารและ อาจารย์ (n =153)		ระดับ ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้	t
	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการพัฒนาอาจารย์				
31. การกำหนดแผนปฏิบัติงานในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาอาจารย์กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ โดยกำหนดกิจกรรมการดำเนินงานในปฏิทินปฏิบัติงานเป็นรายปี.....	3.62	1.05	มาก	7.349*
32. มีการประชาสัมพันธ์โครงการความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาอาจารย์ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศให้อาจารย์รับทราบโดยผ่านทางเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย ,บอร์ดประชาสัมพันธ์ของทุกคณะ และสารประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย.....	3.69	1.03	มาก	8.287*
33. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนอาจารย์ในการทำ การวิจัยระหว่าง มรภ.ธนบุรีร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศที่เข้าร่วมโครงการในสาขาวิชาเดียวกัน/ หัวข้อเรื่องที่มีความสนใจร่วมกัน เช่น โครงการ Joint Ethnic Culture Research ร่วมกับมหาวิทยาลัยต่าง เป็นต้น.....	3.64	1.10	มาก	7.177*

ตาราง 5 (ต่อ)

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ผู้บริหารและ อาจารย์ (n =153)		ระดับ ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้	t
	$\bar{X}$	S.D.		
34. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนอาจารย์ผู้สอนใน สาขาวิชาที่เปิดหลักสูตรเดียวกันหรือสัมพันธ์กัน ระหว่าง มรภ.ธนบุรีร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศ เช่น การแลกเปลี่ยนอาจารย์ผู้สอน ภาษาไทย ภาษาจีน ศิลปกรรมร่วมกับสถาบัน อุดมศึกษาประเทศจีน เป็นต้น.....	3.63	1.15	มาก	6.770*
35. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนอาจารย์ใน การศึกษาดูงานระหว่าง มรภ.ธนบุรีร่วมกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ.....	3.65	1.07	มาก	7.460*
36. ความร่วมมือในการส่งอาจารย์เข้าร่วมประชุม/ อบรม/สัมมนาในระดับชาติ/นานาชาติระหว่าง มรภ. ธนบุรี ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่ สถาบัน แต่ละแห่งเป็นผู้จัด.....	3.61	0.95	มาก	7.877*
37. การจัดสรรทุนให้อาจารย์ในการทำการวิจัย ณ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่มีความร่วมมือ โดยให้ทุนในโครงการวิจัยของ มรภ.ธนบุรี.....	3.67	1.08	มาก	7.746*
38. การจัดสรรทุนให้อาจารย์ในการศึกษาต่อใน สถาบัน อุดมศึกษาต่างประเทศที่มีความร่วมมือทาง วิชาการโดยให้ทุนในโครงการการพัฒนาอาจารย์.....	3.59	1.02	มาก	7.196*
39. มีการเชิญวิทยากร/ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบัน อุดมศึกษาต่างประเทศที่อยู่ในโครงการความร่วมมือ มาบรรยายให้ความรู้/ประสบการณ์ทางวิชาการแก่ อาจารย์ของมหาวิทยาลัย.....	3.62	0.99	มาก	7.731*

ตาราง 5 (ต่อ)

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ผู้บริหารและ อาจารย์ (n =153)		ระดับ ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้	t
	$\bar{X}$	S.D.		
40. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนอาจารย์ในการ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในสาขาวิชาที่เปิดหลักสูตร เดียวกันหรือสัมพันธ์กันหรือมีความเชี่ยวชาญในเรื่อง นั้นระหว่าง มรภ.ธนบุรี ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศ.....	3.55	0.97	มาก	6.980*
41. ความร่วมมือในการทำวิจัยร่วมกันระหว่างอาจารย์ ของ มรภ.ธนบุรีร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ในหัวข้อเรื่องที่สนใจเหมือนกันหรือมีความถนัดเชี่ยวชาญใน เรื่องเดียวกัน.....	3.62	1.09	มาก	7.057*
42. การส่งอาจารย์ไปฝึกอบรมทางด้านการวิจัย/การ เรียนการสอน ณ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่มี ความร่วมมือทางวิชาการกับ มรภ.ธนบุรี.....	3.68	1.04	มาก	8.112*
43. ความร่วมมือในการจัดฝึกอบรมด้านภาษาให้กับ อาจารย์ที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์ ระหว่าง มรภ.ธนบุรีร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศ เช่น มรภ.ธนบุรีจัดสอนภาษาไทยให้กับ อาจารย์ชาวต่างชาติ ,สถาบันอุดมศึกษาระหว่าง ประเทศจัดอบรมภาษาต่างประเทศให้กับอาจารย์ ชาวไทย เป็นต้น.....	3.67	1.16	มาก	7.118*
44. มีการอำนวยความสะดวกแก่อาจารย์ต่างชาติ ภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เช่น การจัดหาที่พัก , การดำเนินการในเรื่องวีซ่า เป็นต้น.....	3.54	1.19	มาก	5.629*
รวม	3.63	0.92	มาก	8.47*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 แสดงว่า ผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีมีความคิดเห็นว่าร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ด้านการพัฒนาอาจารย์ มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้การนำไปปฏิบัติสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (3.00) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ

ตาราง 6 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษาเป็นรายข้อกับเกณฑ์ที่กำหนด (3.00)

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ผู้บริหารและ อาจารย์ (n =153)		ระดับ ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้	t
	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา				
45. การกำหนดแผนปฏิบัติงานในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการ ศึกษา กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ โดยกำหนดกิจกรรมการดำเนินงานในปฏิบัติปฏิบัติงานเป็นรายปี.....	3.55	1.15	มาก	5.922*
46. ความร่วมมือในการจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่มีความพร้อมไปสู่การให้บริการการเรียนการสอนในระดับสากลระหว่าง มรภ.ธนบุรีร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เช่น สาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ,สาขาวิชาภาษาไทย เป็นต้น.....	3.71	1.10	มาก	7.980*
47. ความร่วมมือในการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรที่เปิดสอนร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่อยู่ในโครงการความร่วมมือที่เปิดสอนในหลักสูตรเดียวกันกับ มรภ.ธนบุรี.....	3.52	0.92	มาก	7.043*

ตาราง 6 (ต่อ)

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ผู้บริหารและ อาจารย์ (n =153)		ระดับ ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้	t
	$\bar{X}$	S.D.		
48. ความร่วมมือในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม เช่น หลักสูตรการสอนภาษาไทยให้กับชาวต่างชาติ เป็น ต้น ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่อยู่ใน โครงการความร่วมมือ.....	3.56	0.92	มาก	7.587*
49. ความร่วมมือในการเปิดหลักสูตรร่วมกับสถาบัน อุดม ศึกษาต่างประเทศที่อยู่ในโครงการความร่วมมือ ในระดับปริญญาตรีที่มีข้อตกลงร่วมกันกับ มรภ. ธนบุรี เช่น หลักสูตร 2 + 2 Thai Language Joint Program, 2+2 chinese Language Joint Program เป็นต้น.....	3.56	0.89	มาก	7.741*
50. ความร่วมมือในการเปิดหลักสูตรร่วมกับสถาบัน อุดม ศึกษาต่างประเทศที่อยู่ในโครงการร่วมมือในระดับ บัณฑิต ศึกษาโดยพิจารณาจากสาขาวิชาที่มีความ ต้องการหรือสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญ เช่น หลักสูตร DMS ร่วมกับ TUP จากประเทศฟิลิปปินส์ เป็นต้น.....	3.54	0.97	มาก	6.895*
51. การเทียบโอนหน่วยกิตของหลักสูตรที่เปิดสอน ระหว่าง มรภ.ธนบุรีร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศที่อยู่ในโครงการร่วมมือในระดับปริญญา ตรีที่มีข้อตกลงในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการ..	3.59	1.04	มาก	6.982*
52. ความร่วมมือในการผลิตหรือพัฒนาสื่อ/วัสดุ อุปกรณ์/นวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนใน หลักสูตรที่มีความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง มรภ. ธนบุรีร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศใน โครงการร่วมมือ.....	3.54	1.01	มาก	6.624*

ตาราง 6 (ต่อ)

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ผู้บริหารและ อาจารย์ (n =153)		ระดับ ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้	t
	$\bar{X}$	S.D.		
53. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนสารสนเทศ/สื่อ/ วัสดุอุปกรณ์/เทคโนโลยี/นวัตกรรมในการเรียนการสอน ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในโครงการร่วมมือ...	3.58	0.99	มาก	7.176*
54. ความร่วมมือในการเขียนตำรา/ผลงานทาง วิชาการที่ใช้จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรที่มีความ ร่วมมือทางวิชาการระหว่าง มรภ.ธนบุรีร่วมกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในโครงการร่วมมือเป็น ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากล เช่น วิชา Truth of Life หรือความจริงของชีวิต เป็นต้น.....	3.52	0.99	มาก	6.551*
55. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเอกสาร/สิ่งพิมพ์ ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในโครงการ ร่วมมือ เช่น การแลกเปลี่ยนเอกสารทางวิชาการกับ National Taichung University จากประเทศไต้หวัน เป็นต้น.....	3.61	1.07	มาก	7.018*
56. ความร่วมมือในการให้ใช้สถานที่หรือ ห้องปฏิบัติการเพื่อการจัดการศึกษาที่เปิดหลักสูตร ร่วมกันระหว่าง มรภ.ธนบุรีร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศในโครงการร่วมมือ.....	3.58	1.02	มาก	6.948*
57. การเชิญอาจารย์/วิทยากร/ผู้ทรงคุณวุฒิที่มี ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาเดียวกันหรือสัมพันธ์กัน จากสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่อยู่ในโครงการ ความร่วมมือมาร่วมจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร ของ มรภ.ธนบุรี โดยรับผิดชอบในรายวิชาตามข้อตกลง ทั้งเป็น ภาคเรียน หรือเป็นครั้งคราวตามที่ได้รับเชิญ.....	3.64	1.02	มาก	7.741*

ตาราง 6 (ต่อ)

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ผู้บริหารและ อาจารย์ (n =153)		ระดับ ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้	t
	$\bar{X}$	S.D.		
58. ความร่วมมือในการประสาทปริญญาบัตรที่เปิด หลักสูตรร่วมกันระหว่าง มรภ.ธนบุรีกับสถาบันอุดม ศึกษาต่างประเทศในโครงการร่วมมือ.....	3.58	0.88	มาก	8.096*
59. การกำหนดคณะกรรมการในการติดตามประเมิน หลักสูตรและการจัดการศึกษาที่มีความร่วมมือทาง วิชาการร่วมกันระหว่าง มรภ.ธนบุรี กับสถาบันอุดม ศึกษาต่างประเทศในโครงการร่วมมือ.....	3.61	0.99	มาก	7.55*
60. มีเครื่องมือในการประเมินหลักสูตรที่มี ประสิทธิภาพโดยร่วมกันออกแบบและจัดทำเครื่องมือ ร่วมกันระหว่าง มรภ.ธนบุรี กับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศในโครงการร่วมมือ.....	3.58	1.06	มาก	6.819*
61. ความร่วมมือในการรับรองและควบคุมมาตรฐาน หลักสูตรและการจัดการศึกษาร่วมกับสถาบันอุดม ศึกษาต่างประเทศในโครงการร่วมมือโดยผ่านความ เห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยของแต่ละแห่งและ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.....	3.63	1.04	มาก	7.432*
รวม	3.64	0.79	มาก	10.02*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 แสดงว่า ผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีมีความคิดเห็น
ว่าร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับ
สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา มีความเหมาะสม / ความเป็นไป
ได้การนำไปปฏิบัติสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (3.00) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ สาระสำคัญของการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ มีความมุ่งหมายเพื่อ

1. ศึกษาสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ
2. พัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ โดยการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นประเด็นการตั้งคำถามในแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คนและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เพื่อทราบถึงสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ นำผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1 มากำหนดเป็นประเด็นในการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน เพื่อให้ได้ร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ โดยนำร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศจากขั้นตอนที่ 2 มาสร้างเป็นแบบสอบถาม

ความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ โดยสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี จำนวน 153 คน แล้วนำข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (3.00) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการทดสอบที่มาสรุปเป็นรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ แบ่งตามลักษณะกิจกรรม 4 ด้านดังนี้

1.1 ด้านการประสานการศึกษา ได้แก่

1.1.1 ลักษณะความร่วมมือส่วนใหญ่เป็นการเยี่ยมเยือน การศึกษาดูงาน การเข้าร่วมสัมมนานานาชาติ การมอบปริญญาิตติมศักดิ์แก่ผู้นำของต่างประเทศ

1.1.2 การสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในรูปแบบของ MOU ส่วนใหญ่เป็นการทำความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศจีนและเวียดนาม

1.1.3 การดำเนินกิจกรรมด้านการประสานการศึกษายังประสบปัญหาหรืออุปสรรคหลายประการ เช่น งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีจำกัด การขาดกำลังคนในการดำเนินงาน ปัญหาในเรื่องของระบบราชการที่ขาดความเป็นอิสระ กระบวนการมีความซับซ้อน เป็นต้น

1.2 ด้านการพัฒนาการศึกษา ได้แก่

1.2.1 ลักษณะความร่วมมือส่วนใหญ่เป็นการแลกเปลี่ยนนักศึกษา การเผยแพร่วัฒนธรรมไทยด้านศิลปการแสดง

1.2.2 การรับนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในประเทศไทย

1.2.3 ปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนานักศึกษา เช่น นักศึกษาขาดทักษะทางภาษา ขาดเงินทุนการศึกษา ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือวัฒนธรรมต่างแดนได้ เป็นต้น

1.3 ด้านการพัฒนาอาจารย์ ได้แก่

1.3.1 การดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาอาจารย์ส่วนใหญ่จะเป็นการเยี่ยมเยือน การศึกษาดูงาน การนำคณะอาจารย์และนักศึกษาไปแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม

1.3.2 การศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ณ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่มีความร่วมมือ การทำวิจัยร่วม รวมทั้งการแลกเปลี่ยนอาจารย์มีความร่วมมือน้อยมาก ส่วนใหญ่จะเป็นการรับอาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาจากประเทศจีนมาสอนภาษาจีนให้นักศึกษาไทยมากกว่าการส่งอาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีไปสอนภาษาไทยให้นักศึกษาจีน

1.3.3 ปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาอาจารย์ เช่น อาจารย์มีภาระกิจงานสอนมากทำให้ไม่สามารถเดินทางไปปฏิบัติงานตามโครงการแลกเปลี่ยนได้ ขาดทักษะทางภาษา เป็นต้น

1.4 ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา ได้แก่

1.4.1 การแลกเปลี่ยนความร่วมมือทางวิชาการ การทำ MOU ส่วนใหญ่ทำกับสถาบันอุดมศึกษาของจีนและเวียดนาม

1.4.2 การเปิดหลักสูตร double degree โดยได้รับปริญญาจาก 2 สถาบัน

1.4.3 การเปิดหลักสูตรภาษาไทยเพื่อชาวต่างชาติ

นอกจากนี้การดำเนินกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศยังไม่ครอบคลุมภารกิจครบทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และด้านกิจกรรมทางวัฒนธรรม ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นที่การแลกเปลี่ยนนักศึกษา และการแสดงกิจกรรมทางวัฒนธรรม และปัญหาที่สำคัญที่สุดคือการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการยังไม่เป็นระบบที่ชัดเจน

2. รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ที่มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ แบ่งตามลักษณะของกิจกรรมออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการประสานการศึกษา ได้แก่ การกำหนดแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีปฏิทินการปฏิบัติงานเป็นรายปี กำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่ชัดเจนและเหมาะสม มีการจัดตั้งหน่วยงานวิเทศสัมพันธ์ มีการแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบ มีการกำหนดประเด็นสำคัญในข้อตกลง (MOU) การจัดสรรงบประมาณได้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ การประชาสัมพันธ์โครงการ การส่งผู้บริหาร / อาจารย์ / นักศึกษาเข้าร่วมการประชุมสัมมนาทางวิชาการในระดับนานาชาติ การทำข้อตกลงความร่วมมือร่วมกันในการมอบปริญญาเกิตติมศักดิ์ การพัฒนาศูนย์ภาษา การจัดตั้งศูนย์ศึกษา มีการวิจัยร่วมกัน การจัดตั้งหน่วยงานในการพิมพ์และเผยแพร่ผลงาน การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดโครงการ มีการนำผลการติดตามและประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในอนาคต

2.2 ด้านการพัฒนาการศึกษา ได้แก่ การกำหนดแผนปฏิบัติงาน ปฏิทินปฏิบัติงานเป็นรายปี การประชาสัมพันธ์โครงการโดยนักศึกษารับทราบ การกำหนดหลักเกณฑ์และกระบวนการการคัดเลือกนักศึกษาไปศึกษาต่อ / ศึกษาดูงาน / ฝึกงาน / ฝึกอบรบ การกำหนดค่าใช้จ่ายในการศึกษา

ของนักศึกษาแลกเปลี่ยน การแลกเปลี่ยนนักศึกษาระดับปริญญาตรี / ระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อศึกษาต่อ / ศึกษาดูงาน / ฝึกงาน ความร่วมมือในการให้โควตาแก่นักศึกษาแลกเปลี่ยนในการศึกษาต่อ / การทำการวิจัย / การฝึกงาน การให้ทุนการศึกษา การแลกเปลี่ยนการแสดงผลทางศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ การฝึกอบรมภาษา การอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาต่างชาติ เช่น การจัดหาที่พัก, การจัดรายวิชาให้ลงเรียน, การดำเนินการลงทะเบียน เป็นต้น

2.3 ด้านการพัฒนาอาจารย์ ได้แก่ การกำหนดแผนปฏิบัติงาน ปฏิทินปฏิบัติงานเป็นรายปี การประชาสัมพันธ์โครงการให้อาจารย์รับทราบ การแลกเปลี่ยนอาจารย์ในการทำการวิจัย / การศึกษาดูงาน การส่งอาจารย์เข้าร่วมประชุม / อบรม / สัมมนาในระดับชาติ / นานาชาติระหว่าง การจัดสรรทุนให้อาจารย์ในการทำการวิจัย / การศึกษาต่อโดยให้ทุนในโครงการการพัฒนาอาจารย์ มีการเชิญวิทยากร / ผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้ความรู้ / ประสานการณ์ทางวิชาการแก่อาจารย์ของมหาวิทยาลัย การแลกเปลี่ยนอาจารย์ในการเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ความร่วมมือในการทำวิจัยร่วมกัน การส่งอาจารย์ไปฝึกอบรมทางด้านการวิจัย / การเรียนการสอน / ด้านภาษา การอำนวยความสะดวกแก่อาจารย์ต่างชาติ

2.4 ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา ได้แก่ การกำหนดแผนปฏิบัติงาน ปฏิทินปฏิบัติงานเป็นรายปี การจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่มีความพร้อม การพัฒนา / ปรับปรุงหลักสูตรที่เปิดสอนร่วมกัน การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม การเปิดหลักสูตรร่วมกัน การเทียบโอนหน่วยกิต การผลิตหรือพัฒนาสื่อ / วัสดุอุปกรณ์ / นวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน การแลกเปลี่ยนสารสนเทศ / สื่อ / วัสดุอุปกรณ์ / เทคโนโลยี / นวัตกรรมในการเรียนการสอนร่วมกัน การเขียนตำรา / ผลงานทางวิชาการเป็นภาษาสากล การแลกเปลี่ยนเอกสาร / สิ่งพิมพ์ การให้ใช้สถานที่หรือห้องปฏิบัติการเพื่อการจัดการศึกษา การเชิญอาจารย์ / วิทยากร / ผู้ทรงคุณวุฒิมาช่วยจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร การประสานปณิธานที่เปิดหลักสูตรร่วมกัน การกำหนดคณะกรรมการในการติดตามประเมินหลักสูตร และการจัดการศึกษา มีเครื่องมือในการประเมินหลักสูตร การรับรองและควบคุมมาตรฐานหลักสูตร และการจัดการศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยของแต่ละแห่งและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ และการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ พบว่า รูปแบบความร่วมมือทางวิชาการ ฯ ที่มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ แบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการประสานการศึกษา ด้านการพัฒนานักศึกษา

ด้านการพัฒนาอาจารย์ และด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา ผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปรายผลดังต่อไปนี้

ด้านการประสานการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการด้านการประสานการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีว่ามีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรมดังนี้คือ การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ แผนงานและแนวทางในการปฏิบัติ รวมทั้งการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานในแผนงานเป็นรายปี มีการจัดตั้งหน่วยงานและบุคลากรที่รับผิดชอบในการดำเนินการโดยตรง การกำหนดประเด็นสำคัญในข้อตกลงหรือบันทึกความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ร่วมกัน การจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานอย่างเหมาะสมและพอเพียง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการดำเนินการประสานการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล จำเป็นต้องกำหนดแผนงาน นโยบาย จุดมุ่งหมาย ปฏิทินการปฏิบัติงาน แนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน ตลอดจนต้องมีหน่วยงานและบุคลากรที่รับผิดชอบงานโดยตรงจึงจะสามารถดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่สมิต สัจฉกร (2551: ออนไลน์) กล่าวว่า การประสานงานที่ดีจะสัมฤทธิ์ผลได้ต้องยึดถือหลักการสำคัญคือ การจัดให้มีกระบวนการบริหารที่เป็นระบบ การประสานงานที่ดีจะต้องเริ่มต้นด้วยการวางแผนที่ดี กำหนดวัตถุประสงค์และนโยบาย กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติตามกระบวนการทำงาน กำหนดเวลาและสถานที่ ตลอดจนผู้รับผิดชอบเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทราบว่าในวันเวลาใด ใครจะทำอะไรที่ไหนและทำอย่างไร เป็นการสะดวกแก่ทุกฝ่ายในการติดต่อประสานงาน การจัดให้มีระบบของความร่วมมือที่ดี การจัดให้มีระบบการสื่อสารที่ดี การจัดให้มีการประสานวัตถุประสงค์และนโยบาย การประสานงานที่ชัดเจน ซึ่งจะต้องกำหนดรูปแบบและวิธีการในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่า ควรต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่จะสร้างความร่วมมือทางวิชาการร่วมกัน โดยเน้นความร่วมมือทางการวิจัย การเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ เป็นไปอย่างราบรื่น อันนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน ซึ่งผลของการศึกษาสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ พบว่า การดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการยังไม่เป็นระบบที่ชัดเจน อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีได้รับการยกฐานะและปรับเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยไม่นานนัก จึงทำให้มหาวิทยาลัยยังไม่สามารถพัฒนาขีดความสามารถในความร่วมมือทางวิชาการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่ามหาวิทยาลัยจะมีนโยบายสนับสนุนให้มีความร่วมมือกันในวงกว้างทั้งในส่วนของความร่วมมือกันเองของสถาบันในประเทศทั้งภาครัฐและเอกชนกับการแสวงหาความร่วมมือออกไปสู่สถาบันต่างประเทศ และได้กำหนดนโยบายสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ธนบุรีเห็นความสำคัญของความร่วมมือทางวิชาการว่าเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาโดยเฉพาะทางด้านวิชาการระหว่างสถาบันที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาได้มีการพบปะสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ โดยเน้นถึงความต้องการในการลงทุนทางทรัพยากรร่วมกัน ความร่วมมือซึ่งกันและกัน ทั้งทางด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ กิจกรรมทางวัฒนธรรม รวมถึงการแลกเปลี่ยนอาจารย์ นักศึกษา วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มศักยภาพงานวิชาการของแต่ละสถาบันให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น

สำหรับการที่ควรส่งผู้บริหาร / อาจารย์ / นักศึกษาเข้าร่วมการประชุมสัมมนาทางวิชาการในระดับนานาชาติ มีข้อตกลงในการมอบปริญญาิตติมศักดิ์แก่ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ หรือผู้บริหารของสถาบันที่มีผลงานโดดเด่นได้รับการยอมรับในระดับสากล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีต้องการที่จะพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพก้าวทันพัฒนาการของโลก รวมทั้งเป็นการเปิดวิสัยทัศน์ทางวิชาการ เนื่องจากความร่วมมือทางวิชาการเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาโดยเฉพาะทางด้านวิชาการระหว่างสถาบันที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาได้มีการพบปะสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ โดยเน้นถึงความต้องการในการลงทุนทางทรัพยากรร่วมกัน ความร่วมมือซึ่งกันและกัน ทั้งทางด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ กิจกรรมทางวัฒนธรรม รวมถึงการแลกเปลี่ยนอาจารย์ นักศึกษา วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มศักยภาพงานวิชาการของแต่ละสถาบันให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น สอดคล้องกับบูดิโอโน มิสเมล (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543: 6; อ้างอิงจาก Bhudiono Mismail. 1988) ที่ได้กล่าวถึงนโยบายของรัฐบาลอินโดนีเซียเกี่ยวกับความร่วมมือทางด้านการศึกษา สรุปได้ว่า รัฐบาลอินโดนีเซียได้ตระหนักถึงความสำคัญของการให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถอยู่รอดได้ในโลกที่เต็มไปด้วยการแข่งขัน โดยการสนับสนุนให้อาจารย์และนักศึกษาสามารถเข้าถึงโลกของข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ตลอดจนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ควรมีการการจัดตั้งศูนย์ศึกษาร่วมกันกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ การจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบร่วมกันในการพิมพ์และเผยแพร่ผลงานที่ศึกษา / วิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีต้องการที่จะสร้างความร่วมมือในความร่วมมือในการให้บริการแก่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ การวางแผนใช้ทรัพยากร ทั้งทรัพยากรบุคคล สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อให้เกิดความประหยัดและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (ราศียส ราชบุรณะ. 2550: 14; อ้างอิงจาก ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2525) ที่กล่าวว่า ความร่วมมือในการวางแผนใช้และใช้ทรัพยากร อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในระดับประเทศและระดับนานาชาติจะช่วยให้เกิดการประหยัด และการใช้ทรัพยากรอย่างรัดกุมและมีประสิทธิภาพ แต่

จากการศึกษาสภาพความร่วมมือทางวิชาการด้านการประสานการศึกษา พบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรียังอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงสถาบัน ยังขาดความพร้อมในเรื่องของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศให้สมบูรณ์ ทั้งในเรื่องของงบประมาณ บุคลากร สถานที่ และความร่วมมือทางวิชาการส่วนใหญ่เป็นความร่วมมือเบื้องต้น เช่น การเยี่ยมเยือน การศึกษาดูงานกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เป็นต้น นอกจากนี้ก็เป็นการเข้าร่วมสัมมนานานาชาติ การมอบปริญญากิตติมศักดิ์แก่ผู้นำของแต่ละประเทศ การเจรจาในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในรูปแบบของ MOU ส่วนใหญ่เป็นการทำความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศจีนเป็นหลัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับประเทศในแถบเอเชียมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการที่ไม่สูงมาก ประกอบกับมีสภาพทางวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ที่คล้ายคลึงกัน อย่างไรก็ตามการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการด้านการประสานการศึกษายังประสบปัญหาหรืออุปสรรคหลายประการ เช่น งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีจำกัด ประกอบกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการกับบางประเทศโดยเฉพาะประเทศทางแถบอเมริกา ยุโรป ออสเตรเลียมีค่าใช้จ่ายสูง ขาดความคล่องตัว ปัญหาในเรื่องของระบบราชการที่ขาดความเป็นอิสระ กระบวนการมีความซับซ้อน งบประมาณมีจำนวนจำกัด การขาดกำลังคนในการดำเนินงาน การขาดแรงจูงใจในการทำงาน เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการที่ครอบคลุมภารกิจไม่ครบทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และด้านกิจกรรมทางวัฒนธรรม ซึ่งถือว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาสถาบันไปสู่ความเป็นสากล สอดคล้องกับการศึกษาของอาภรณ์ แก่นวงศ์ (2535: 185 - 189) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ พบว่า สถาบันอุดมศึกษาของรัฐเกือบทุกแห่งมีปัญหาเรื่องเงินทุน ซึ่งมีไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินงานความร่วมมือตามข้อตกลง ระเบียบราชการบางอย่างไม่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการ รวมทั้งขาดผู้ประสานงานที่ดี และวราภรณ์ พันธ์ภูมิโพธิ์ (2544: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาความร่วมมือทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กับสถาบันต่างประเทศ พบว่า มีปัญหาในเรื่องงบประมาณของหน่วยงาน บุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน การสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในเรื่องงบประมาณ อุปกรณ์สถานที่ และระเบียบปฏิบัติของทางราชการ

ด้านการพัฒนานักศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนานักศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีว่ามีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ควรประกอบไปด้วยกิจกรรมดังนี้คือ การกำหนดแผนปฏิบัติงานใน

การสร้างความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนานักศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ โดยกำหนดกิจกรรมดำเนินงานในปฏิทินปฏิบัติงานเป็นรายปี มีแผนและแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนานักศึกษาเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เปิดวิสัยทัศน์ทางวิชาการให้เท่าทันต่อพัฒนาการของโลก มีโลกทัศน์กว้างไกล ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษามีโอกาสในการประกอบอาชีพที่ดี มีการสร้างเครือข่าย ซึ่งจะทำให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันมากขึ้น มีการเรียนรู้วัฒนธรรมที่หลากหลาย มีวิธีการคิดแบบใหม่ ๆ ซึ่งนักศึกษาสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาในการทำงานได้เป็นอย่างดี เพื่อให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีความเพียบพร้อมด้วยความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม ที่จะนำไปสู่การพัฒนาตนเองและสังคม สอดคล้องกับโตชิยะ นัยโตะ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543: 6; อ้างอิงจาก Toshiya Naito. 1989) ที่ได้กล่าวถึงความร่วมมือด้านการศึกษาของประเทศญี่ปุ่นกับต่างประเทศว่า มีการรับนักศึกษาจากประเทศต่าง ๆ เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นจำนวนมาก ซึ่งการรับนักศึกษาต่างชาตินี้นอกจากจะช่วยพัฒนามาตรฐานการศึกษาและทรัพยากรมนุษย์แล้ว ยังช่วยส่งเสริมความเข้าใจและมิตรภาพระหว่างกันด้วย

นอกจากนี้รูปแบบความร่วมมือทางวิชาการด้านนี้ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการความร่วมมือให้นักศึกษาได้รับทราบอย่างทั่วถึง มีการกำหนดค่าใช้จ่ายหลักเกณฑ์และกระบวนการการคัดเลือกนักศึกษาในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษาที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเข้าร่วมโครงการความร่วมมือในการแลกเปลี่ยน ทั้งในเรื่องการศึกษาต่อ การศึกษาดูงาน การฝึกงาน การฝึกอบรบ หรือการทำวิจัย มีการให้โควตาแก่นักศึกษาแลกเปลี่ยน มีการให้ทุนการศึกษา เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา มีการแลกเปลี่ยนการแสดงผลงานทางศิลปวัฒนธรรม ประจำชาติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมดังกล่าวเป็นการส่งเสริมและพัฒนาให้นักศึกษาได้เพิ่มพูนความรู้ เปิดวิสัยทัศน์ทางวิชาการ ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และพัฒนาศักยภาพของตนได้เต็มที่ โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนการแสดงผลงานทางศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมที่โดดเด่นในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ด้านการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีที่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาตลอด มีการเตรียมความพร้อมนักศึกษาทางด้านภาษาต่างๆ ก่อนเข้าร่วมโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ตลอดจนมีการอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาต่างชาติภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ (2548: 8 - 16) ที่ได้เสนอลักษณะของกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนานักศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย การให้ทุนแก่นักศึกษา นักศึกษาเดินทางไป / มา ศึกษาต่อ ฝึกอบรบ ดูงาน ทำวิจัย นักศึกษามาฝึกงาน ศึกษาและฝึกอบรบหลักสูตรระยะสั้น

หลักสูตรเฉพาะ ทำวิจัย การเปิดโครงการพิเศษ เช่น ค่ายภาษาจีน การแข่งขันกีฬาร่วมกัน การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและสร้างเครือข่ายทางวิชาการ การศึกษาภาษาอังกฤษภาคฤดูร้อน การอบรมภาษาและวัฒนธรรมไทย เป็นต้น ตลอดจนการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ซึ่งจากการศึกษาสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ด้านการพัฒนานักศึกษา พบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีมุ่งเน้นที่การพัฒนานักศึกษามาก กิจกรรมส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นที่การแลกเปลี่ยนนักศึกษา การเผยแพร่วัฒนธรรมไทยด้านศิลปการแสดง การรับนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในประเทศไทย โดยฝ่ายวิเทศสัมพันธ์จะนำหน้าที่ประสานในเรื่องของวิชาและที่พัก โดยคณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจะทำหน้าที่รับผิดชอบในด้านของวิชาการ การจัดการศึกษา ซึ่งการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนานักศึกษายังประสบกับปัญหาหลายประการคือนักศึกษาขาดทักษะทางภาษา ขาดเงินทุนการศึกษา ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือวัฒนธรรมต่างแดนได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอาภรณ์ แก่นวงศ์ (2535: 185 - 189) ที่พบว่า ปัญหาในเรื่องคุณสมบัตินิสัยนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ เช่น การขาดทักษะทางด้านภาษา หรือความรู้ทางวิชาการ เป็นต้น ดังนั้นการพัฒนานักศึกษาจึงเป็นการจัดดำเนินการที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ เจตคติที่จะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของไทย (สถาบันคลังสมองของชาติ. 2549: 2 - 12) ที่ให้มีการปฏิรูปการศึกษาทุกระดับ สำหรับการปฏิรูประดับอุดมศึกษา มุ่งเน้นการพัฒนาระบบอุดมศึกษาไทยให้เป็นมันสมองของประเทศเพื่อพัฒนาระดับนักศึกษาและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาสู่มาตรฐานสากลให้มีความสามารถเชิงวิชาการเทียบเคียงกับนานาชาติ รวมทั้งการปรับตัวให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกไร้พรมแดนและกระแสด้านการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2549: 118) ดังงานวิจัยจากการศึกษาของเศกสิทธิ์ ปักซี่ (2546: บทคัดย่อ) พบว่า การพัฒนาการศึกษาจากโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาทำให้สถาบันราชภัฏมีโอกาสได้นำความรู้และวิทยาการจากญี่ปุ่นเข้ามาพัฒนาในสถาบัน รวมทั้งมีการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในสถาบันราชภัฏอย่างกว้างขวาง ทำให้เห็นว่านักศึกษาสถาบันราชภัฏมีการพัฒนาการศึกษาในด้านภาษาต่างประเทศมากขึ้นอย่างชัดเจน

ด้านการพัฒนาอาจารย์

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาอาจารย์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีที่มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ควรประกอบไปด้วยกิจกรรมดังนี้คือ การกำหนดแผนปฏิบัติงานในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาอาจารย์กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ โดยกำหนดกิจกรรมการดำเนินงานในปฏิทินปฏิบัติงานเป็นรายปี เพื่อให้มีแผนในการดำเนินงานที่ชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีให้ความสำคัญกับแผนปฏิบัติงาน และปฏิทินในการดำเนินงานมาก เนื่องจากในปัจจุบันการสร้างความร่วมมือทางวิชาการระหว่างประเทศ เป็นการช่วยพัฒนาการศึกษาให้มีความทันสมัย มีความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายด้านต่างประเทศของแผนพัฒนาและปฏิรูปการศึกษา ที่มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก (สถาบันคลังสมองของชาติ. 2549: ii) สำหรับการที่มหาวิทยาลัยควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการความร่วมมือทางวิชาการให้อาจารย์รับทราบอย่างทั่วถึง มีการสร้างความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนอาจารย์ในการศึกษาดูงาน ทำการวิจัย การแลกเปลี่ยนอาจารย์ผู้สอน รวมทั้งการส่งอาจารย์เข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาในระดับนานาชาติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมดังกล่าวจะเป็นการส่งเสริมและพัฒนาให้อาจารย์ได้พัฒนาศักยภาพของตนเองในด้านต่าง ๆ ตามบทบาทหน้าที่ของการเป็นอาจารย์สถาบันอุดมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี รวมทั้งแผนปฏิบัติการในการพัฒนาอาจารย์ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ เทคนิคและประสบการณ์ที่จะทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศจึงเป็นการเปิดโอกาสให้อาจารย์ได้มีการพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ ดังที่ฟิลลิป (Phillips. 1981: 34 - 35) กล่าวว่า การพัฒนาอาจารย์ต้องมุ่งเน้นที่จะพัฒนาครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ การสอน ด้านวิชาชีพ และด้านการวิจัย ซึ่งต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการจัดสรรทุนในการทำการวิจัย การศึกษาต่อของอาจารย์ให้เหมาะสมและพอเพียง โดยมหาวิทยาลัยต้องจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรไว้ล่วงหน้า

นอกจากนี้ควรมีการเชิญวิทยากร / ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่อยู่ในโครงการความร่วมมือมาบรรยายให้ความรู้ / ประสบการณ์ทางวิชาการแก่อาจารย์ของมหาวิทยาลัย การแลกเปลี่ยนอาจารย์ในการเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ความร่วมมือในการทำวิจัยร่วมกัน การจัดฝึกอบรมด้านภาษาให้กับอาจารย์ที่เข้าร่วมโครงการ ตลอดจนการอำนวยความสะดวกแก่อาจารย์ต่างชาติภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีมุ่งเน้นว่ารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาอาจารย์ เป็นการจัดดำเนินงานที่ส่งเสริมให้อาจารย์มีสมรรถภาพในด้านความรู้ ทักษะ เจตคติและเทคนิคต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติภารกิจของการเป็นอาจารย์ที่ดี ดังที่อัจฉรา วัฒนางรงค์ (2539: 324 - 327) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการพัฒนาอาจารย์ว่าเป็นการกระตุ้นและสนับสนุนให้อาจารย์ได้ไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของการเป็นอาจารย์ในสถาบันอื่น ๆ ทั้งในประเทศและระดับนานาชาติ รวมทั้งการติดต่อสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับสมาคมวิชาชีพต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาที่รับผิดชอบ และเพื่อกระตุ้นสนับสนุนการฝึกอบรมอาจารย์ การประชุมปฏิบัติการ การสัมมนา การศึกษาต่อเป็นรายวิชาในระยะสั้น การประชุมทางวิชาการ การได้รับความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารจัดการในสถาบันอุดมศึกษา การแลกเปลี่ยนอาจารย์

ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ การศึกษาดูงานหรือปฏิบัติงาน จะเป็นการปรับระดับมาตรฐานความรู้ความสามารถให้เป็นสากลยิ่งขึ้น อาจารย์สามารถนำความรู้ต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนางานได้ ทั้งนี้จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ด้านการพัฒนาอาจารย์ พบว่า การดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาอาจารย์ส่วนใหญ่จะเป็นการเยี่ยมเยียน การศึกษาดูงาน การนำคณะอาจารย์และนักศึกษาไปแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ถือว่าเป็นกิจกรรมเด่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีที่ดำเนินการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศมาช้านาน ส่วนการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ณ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่มีความร่วมมือมีน้อย รวมทั้งการทำวิจัยร่วม การแลกเปลี่ยนอาจารย์ก็มีน้อยเช่นกัน โดยส่วนใหญ่มักจะเป็นการรับอาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาจากประเทศจีนมาสอนภาษาจีนให้นักศึกษาไทยมากกว่าการส่งอาจารย์ไปสอนภาษาไทยให้กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ นอกจากนี้ปัญหาที่พบในการดำเนินงานด้านการพัฒนาอาจารย์คือ อาจารย์มีภารกิจงานสอนมากทำให้ไม่สามารถเดินทางไปปฏิบัติงานตามโครงการแลกเปลี่ยนได้ อาจารย์บางท่านขาดทักษะทางภาษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเพิ่งจะได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยไม่นานนัก จึงทำให้มีการขาดความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะการขาดแคลนอัตรากำลัง ทำให้อาจารย์แต่ละท่านมีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบมากกว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยโดยทั่วไป บางครั้งจึงไม่สามารถจัดสรรเวลาในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยเฉพาะการพัฒนาทางด้านภาษาอังกฤษให้สามารถสื่อสารแลกเปลี่ยนทางวิชาการกับอาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสุภัทรา วีรพลิน (2536: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชนกับหน่วยงานต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยส่วนใหญ่ขาดทักษะด้านภาษา ดังนั้นการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการในด้านการพัฒนาอาจารย์จึงจำเป็นต้องมีการจัดดำเนินการที่ส่งเสริมให้อาจารย์มีสมรรถภาพในด้านความรู้ ทักษะ เจตคติและเทคนิคต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติภารกิจของการเป็นอาจารย์ที่ดี มีการพัฒนาตนเองให้เท่าเทียมกับการเปลี่ยนแปลงและไม่หยุดนิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่จะต้องร่วมกันสร้างองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่สังคมโดยรวม (ประกอบ คุปรัตน์. 2538: 25 - 26) และสอดคล้องกับการศึกษาของสุริชันธรักษาวงศ์ (2548: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องแผนการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข พบว่า การพัฒนาอาจารย์เป็นการส่งเสริมอาจารย์ได้พัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะ และเจตคติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับภาระหน้าที่และบทบาทของอาจารย์ครบทั้ง 5 ด้านได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านการสอน ด้านวิชาชีพ ด้านการวิจัย และด้านการบริหารจัดการ ที่ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันด้านการพัฒนาอาจารย์มีประสิทธิภาพ อันนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรร่วมกัน

ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีที่มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ควรประกอบไปด้วยกิจกรรมดังนี้คือ การกำหนดกิจกรรมการดำเนินงานในปฏิทินการปฏิบัติงานเป็นรายปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีต่างให้ความสำคัญกับแผนปฏิบัติงาน และปฏิทินในการดำเนินงานมาก ซึ่งในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น จำเป็นต้องกำหนดแผนงาน ปฏิทินการปฏิบัติงาน ตลอดจนแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน นอกจากนี้มหาวิทยาลัยควรมีความร่วมมือในการจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่มีความพร้อมไปสู่การให้บริการการเรียนการสอนในระดับสากล โดยพัฒนา / ปรับปรุงหลักสูตรที่เปิดสอนร่วมกัน หรือหลักสูตรฝึกอบรมให้มีความทันสมัยและสอดคล้องต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมโลก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันการสร้างความร่วมมือทางวิชาการระหว่างประเทศเป็นการช่วยพัฒนาการศึกษาให้มีความทันสมัย มีความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น การดำเนินงานการสร้างความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรมีความชัดเจนต่อเนื่อง เนื่องจากหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา เป็นเป้าหมายและแนวทางดำเนินงานของการจัดการศึกษา เสริมสร้างทักษะ ถ่ายทอดความรู้ วัฒนธรรม และปลูกฝังเจตคติ ค่านิยม และพัฒนาการให้แก่ผู้เรียนในทุก ๆ ด้านทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ดังที่ธีรารัง บัวศรี (2532: 8 - 9) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญ เป็นการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนแต่ละวัยแต่ละระดับ การศึกษามีคุณภาพทัดเทียมกัน ซึ่งหมายถึงการจัดการศึกษามีแนวทางกำหนดไว้ว่าผู้เรียนควรเรียนรู้ในวิชาอะไร มีเนื้อหาสาระมากน้อยแค่ไหน ควรได้รับการฝึกฝนอบรมให้มีทักษะด้านใด และควรมีพัฒนาการในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาอย่างไร ดังนั้นหลักสูตรและการจัดการที่ดี ควรมีความสอดคล้องกับสภาพสังคม ชุมชน และเหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน มีความยืดหยุ่น สามารถนำไปใช้ได้สะดวก และที่สำคัญต้องสอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติและเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรอุดมศึกษา หลักสูตรและการจัดการศึกษาจึงเป็นการจัดดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรและจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาที่มีความร่วมมือทางวิชาการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของทองอินทร์ วงศ์โสธร, ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และวรรณภา โพธิ์น้อย (2540) ได้วิจัยเรื่องความเป็นสากลของการอุดมศึกษาไทย พบว่า สถาบันอุดมศึกษาของไทยเริ่มมีบทบาทในการจัดฝึกอบรมระดับนานาชาติ และการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมโดยการจัดหลักสูตรไทย ศึกษาสำหรับชาวต่างประเทศ และอมรรัตน์ ภิญญอนันตพงษ์ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบความร่วมมือทางวิชาการด้านการเรียนการสอนระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผลการวิจัยทำให้ได้รูปแบบความร่วมมือทางวิชาการด้านการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้ ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้านคือ หลักการของความร่วมมือทางวิชาการ

ด้านการเรียนการสอน โครงสร้างและกลไกของความร่วมมือทางวิชาการด้านการเรียนการสอน ประเภทของกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการด้านการเรียนการสอน (ประกอบด้วย กิจกรรมด้าน หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมด้านอาจารย์ และกิจกรรมด้านอุปกรณ์ ทรัพยากรที่ใช้ สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและอาคารสถานที่) และการจัดและดำเนินกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการด้านการเรียนการสอน ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจึงได้เปิดสอนหลักสูตรการสอน ภาษาไทยให้กับชาวต่างชาติ ซึ่งได้รับความสนใจจากอาจารย์ นักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศที่อยู่ในโครงการความร่วมมือ และชาวต่างชาติทั่วไปเป็นอย่างดี มีการเปิดสอนหลายรุ่น เนื่องจากค่าใช้จ่ายถูกกว่ามหาวิทยาลัยโดยทั่วไป สอดคล้องกับผลการศึกษาสภาพการดำเนินงาน ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ด้าน หลักสูตรและการจัดการศึกษา พบว่า การดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา มีการทำ MOU กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศมากมายโดยเฉพาะสถาบัน อุดมศึกษาจากประเทศจีนมีความร่วมมือทางวิชาการมากกว่าประเทศอื่น มีการเปิดหลักสูตร double degree คือได้รับปริญญาจาก 2 สถาบัน นอกจากนี้มีการเปิดหลักสูตรภาษาไทยเพื่อชาวต่างชาติ โดยรับนักศึกษาจากต่างประเทศเข้ามาเรียนในหลักสูตรนี้โดยตรงซึ่งจะได้รับปริญญาของมหาวิทยาลัย ราชภัฏธนบุรี มีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับนักศึกษามาจากต่างประเทศ และมีโครงการ แลกเปลี่ยนความร่วมมือทางวิชาการ ในลักษณะของการเปิดหลักสูตร dual degree หรือ double degree การเปิดหลักสูตรนานาชาติ เพื่อเป็นการจูงใจให้เกิดการแลกเปลี่ยนนักศึกษาให้มากขึ้น

นอกจากนี้การที่มหาวิทยาลัยควรมีการเทียบโอนหน่วยกิตของหลักสูตรที่เปิดสอนร่วมกันที่มี ข้อตกลงในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการ ความร่วมมือในการผลิตหรือพัฒนาสื่อ / วัสดุอุปกรณ์ / นวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนสารสนเทศ / สื่อ / วัสดุอุปกรณ์ / เทคโนโลยี / นวัตกรรมในการเรียนการสอน การแลกเปลี่ยนเอกสาร / สิ่งพิมพ์ ความร่วมมือในการเขียน ตำรา / ผลงานทางวิชาการ การให้ใช้สถานที่ หรือห้องปฏิบัติการที่ใช้จัดการเรียนการสอนในหลักสูตร ที่มีความร่วมมือทางวิชาการ การเชิญอาจารย์ / วิทยากร / ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญรับผิดชอบ ในรายวิชาที่สอนตามข้อตกลงทั้งเป็นภาคเรียน หรือเป็นครั้งคราวตามที่ได้รับเชิญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดการศึกษาเป็นการลงทุนความร่วมมือกันจะทำให้ค่าใช้จ่ายในการลงทุนต่ำลง การใช้อุปกรณ์ ร่วมกัน ตลอดจนความร่วมมือในการผลิตสื่อการเรียนการสอนร่วมกัน จะช่วยลดการลงทุนและ ประหยัดค่าใช้จ่ายได้มากขึ้น และเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่า ส่วนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ข้อมูลข่าวสาร การร่วมกันวิจัย การร่วมกันพัฒนานวัตกรรม และร่วมมือกันจัดบริการแก่สังคม จะเป็น การเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการร่วมกันให้มีความ ทนสมัย และมีความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของพรสวรรค์ พานิชชีวะ (2536: 40) ที่ว่าความจำเป็นที่ต้องมีความร่วมมือทางด้านวิชาการของสถาบันแต่ละแห่งอาจเป็นเพราะความ

จำเป็นในด้านเศรษฐกิจ ที่จะช่วยลดการลงทุนและประหยัดค่าใช้จ่ายได้มากขึ้น ความจำเป็นในด้านการศึกษา เนื่องจากวิชาการและเทคโนโลยีมีการขยายตัวอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว การที่จะให้สถาบันแต่ละแห่งมีผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญในทุกสาขาวิชาจึงเป็นไปได้ยาก การร่วมมือเพื่อแบ่งงานกันทำตามความถนัดและความพร้อมจึงมีมากขึ้น และความจำเป็นในด้านคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาและการให้บริการแก่สังคม เป็นการรวมพลังซึ่งจะสามารถกระทำการใด ๆ ได้มากกว่าการกระทำโดยลำพัง

สำหรับความร่วมมือทางวิชาการเกี่ยวกับการประสาทปริญญาบัตรร่วมกัน การกำหนดคณะกรรมการในการติดตามประเมินหลักสูตรและการจัดการศึกษาโดยร่วมกันออกแบบและจัดทำเครื่องมือร่วมกัน ตลอดจนความร่วมมือในการรับรองและควบคุมมาตรฐานหลักสูตรและการจัดการศึกษาร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในโครงการร่วมมือโดยผ่านความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยของแต่ละแห่งและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีควรดำเนินการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการดำเนินงานโครงการใดก็ตามจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการประเมินผลเพื่อให้ทราบผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในโครงการ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปสู่การปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และเป็นไปตามมาตรฐานของสภามหาวิทยาลัยและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ทำให้ได้รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดดำเนินการด้านความร่วมมือทางวิชาการในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ไปใช้ดังนี้

1. ด้านการประสานการศึกษา ควรกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ แผนงานและแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจนนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ แผนงานและแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน มีปฏิทินการปฏิบัติงานเป็นรายปี มีหน่วยงานและบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรง จัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม กำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกสถาบัน อุดมศึกษาต่างประเทศที่ชัดเจน มีประเด็นสำคัญในข้อตกลง (MOU) ความร่วมมือ มีการประเมินและติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งควรมุ่งเน้นกิจกรรมในการจัดตั้งศูนย์

การศึกษาร่วมกัน รวมทั้งการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพิมพ์ผลงานที่ศึกษา / วิจัยร่วมกัน เพื่อให้รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการมีความเหมาะสมที่จะนำไปปฏิบัติมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีควรมุ่งสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศทางแถบยุโรป อเมริกา ออสเตรเลียให้มากขึ้น แต่ยังคงไว้ซึ่งความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาในแถบเอเชีย และต้องมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจากฝ่ายรับความช่วยเหลือเป็นฝ่ายรุกและมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือทางวิชาการให้มากขึ้น

2. ด้านการพัฒนานักศึกษา ควรกำหนดกิจกรรมดำเนินงานในปฏิทินปฏิบัติงานเป็นรายปี กำหนดหลักเกณฑ์และกระบวนการการคัดเลือกนักศึกษาที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการแลกเปลี่ยน กำหนดค่าใช้จ่าย ควรสนับสนุนด้านการพัฒนาภาษา ต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษา ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการแลกเปลี่ยนนักศึกษากับนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศ และควรประชาสัมพันธ์โครงการให้นักศึกษารับรู้อย่างทั่วถึง

3. ด้านการพัฒนาอาจารย์ ควรกำหนดกิจกรรมดำเนินงานในปฏิทินปฏิบัติงานเป็นรายปี การแลกเปลี่ยนอาจารย์ในการทำการวิจัย / การสอน / การศึกษาต่อ / การศึกษาดูงาน / การเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ การเข้าร่วมประชุม / อบรม / สัมมนาในระดับชาติ / นานาชาติ การจัดสรรทุนในการศึกษาต่อ / การทำวิจัยเพื่อพัฒนาอาจารย์ ควรสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างพอเพียงในด้านการพัฒนาภาษาต่างประเทศและงานวิจัยของอาจารย์อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อจะได้เสริมสร้างความเชื่อมั่นในการสัมมนาหรือเสนอผลงานในระดับนานาชาติ รวมทั้งประชาสัมพันธ์โครงการให้อาจารย์รับรู้อย่างทั่วถึง

4. ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา ควรกำหนดกำหนดแผนปฏิบัติงาน การจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่มีความพร้อมไปสู่การให้บริการการเรียนการสอนในระดับสากล การพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรที่เปิดสอนร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม การเปิดหลักสูตรร่วมในระดับปริญญาตรี / บัณฑิตศึกษา การเทียบโอนหน่วยกิต การผลิต หรือพัฒนา หรือการแลกเปลี่ยนสื่อ/วัสดุอุปกรณ์/นวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน ความร่วมมือในการเขียนตำรา / ผลงานทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนเอกสาร / สิ่งพิมพ์ การให้ใช้สถานที่ หรือห้องปฏิบัติการเพื่อการจัดการศึกษา การประสาทปริญญาบัตรที่เปิดหลักสูตรร่วม การติดตามประเมินหลักสูตรและการจัดการศึกษา การรับรองและควบคุมมาตรฐานหลักสูตรและการจัดการศึกษาร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศ รวมทั้งควรต้องพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ รวมทั้งอุปกรณ์ในการเรียนการสอน ให้ทันสมัย ตลอดจนสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยให้ทันสมัยน่าอยู่ น่าศึกษาหาความรู้ เพื่อให้เกิดความประทับใจเมื่อนักศึกษาแลกเปลี่ยนมาเรียน หรือมีแขกพิเศษจากสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศมาเยือน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการประเมินผลการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการในแต่ละด้านทุก ๆ ปี การศึกษา หรือตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในโครงการ ทั้งนี้เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง หรือพัฒนาการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการในแต่ละด้านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการของ สถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนา กิจกรรมในการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการแต่ละด้านให้ครอบคลุมภารกิจของ สถาบันอุดมศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมวิเทศสหการ. (2542). *ความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ:

กรมวิเทศสหการ สำนักงานกฤษฎามนตรี.

คณะกรรมการอำนวยการปฏิรูปการศึกษา. (2547). *ข้อเสนอยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา*.

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี่.

คณินิจ อินทร์ทอง. *องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความร่วมมือในการทำงานของพนักงานบริษัทกรุงเทพ*

โทรทัศน์ละวิทยุ จำกัด เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.

(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

ชูจิตต์ เหล่าเจริญสุข. (2548). *การพัฒนาหลักสูตร*. สืบค้นเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2551, จาก

http://valor.yru.ac.th/~chujitt/1intro_ch1.htm

ชูวิทย์ รัตนพลแสนย์. (2549). *การให้คำปรึกษาครอบครัวเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสมรสของคู่สมรส*

ทหารเรือ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ด. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ดำรงสิทธิ์ ปทุมมาศ. (2535). *การศึกษาปัญหาโครงการความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยครูกับ*

วิทยาลัยพลศึกษา ในการผลิตบัณฑิตพลศึกษา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เตือนใจ นิยมางกูร. (2541). *รายงานการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ไทย - ญี่ปุ่น ; ศึกษากรณี*

ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติกับสถาบันวิจัยญี่ปุ่น.

กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ถวัลย์ ฤกษ์งาม. (2548). *การพัฒนารูปแบบการระดมทุนของสถาบันอุดมศึกษา : กรณีศึกษา*

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ทบวงมหาวิทยาลัย. (2531). *รายงานการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง โครงการความร่วมมือกับ*

มหาวิทยาลัยในต่างประเทศ : โอกาสและอุปสรรค. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.

----- (2540, พฤศจิกายน). *ความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันใน*

ต่างประเทศ. : 8 - 9.

----- (2542). *รายงานการประชุมสัมมนาเรื่อง เครือข่ายความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษา*

ในภูมิภาค. กรุงเทพฯ: ส่วนวิเคราะห์โครงการ สำนักงานนโยบายและแผนอุดมศึกษา สำนัก

ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.

- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2543). รายงานการประชุมโต๊ะกลมเรื่อง แนวโน้มและโอกาสในการพัฒนาความร่วมมือระดับภูมิภาค. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์. (2537, พฤศจิกายน). บทบาทของการฝึกอบรมในสถาบันศึกษาไทย. วารสารวิชาการ APHEIT journal. 1(1): 90 - 95.
- ทองอินทร์ วงศ์โสธร; ไพฑูรย์ สีนลารัตน์; และวรรณภา โพธิ์น้อย. (2540). ความเป็นสากลของการอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย. (2541). รายงานการประชุมที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 5/2541 14 พฤษภาคม 2541 เรื่องการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อร่วมจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป. กรุงเทพฯ: สำนักงานที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย
- อำรง บัวศรี. (2532). ทฤษฎีหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- นิตยา สุวรรณศรี. (2545). หลักสูตรสู่การเรียนรู้. อุดรดิตถ์: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์.
- เบญจมา ยอดดำเนิน - แอ็ดดิคส์; และคนอื่นๆ. (2541). การศึกษาเชิงคุณภาพ : เทคนิคการวิจัย. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- แผนบริหารราชการแผ่นดิน. (2550). แผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2548 - 2551. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2550, จาก http://cms.sme.go.th/cms/c/portal/layout?p_l_id=22.142
- พรสวรรค์ พานิชชีวะ. (2536). การศึกษาความร่วมมือทางวิชาการระหว่างโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรมในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. (บริหารอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ. ถ่ายเอกสาร.
- พัฒนา ศรีสุรักษ์. (2550, 28 มิถุนายน). สัมภาษณ์โดย ปนัดดา ยิ้มสกุล, ที่ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ. (2549). ทฤษฎี วิธีวิจัย สถิติ และเทคนิคในการวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- เพ็ญพักตร์ อุทิศ. (2547). การสนทนากลุ่ม. สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2551, จาก http://www.lxrik.ac.th/faculty/communication_arts/truexpert/@person/04/042/case/research04.html
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2542 – 2543, พฤศจิกายน - กุมภาพันธ์). การปฏิรูปงานวิชาการ : แนวทางใหม่ของการปฏิรูปอุดมศึกษา. วารสารครุศาสตร์. 28(2): 80 - 83.

- ภาณี วงษ์เอก. (2541). การศึกษาเชิงคุณภาพ : เทคนิคการวิจัยภาคสนาม. พิมพ์ครั้งที่ 4. นครปฐม: โครงการเผยแพร่ข่าวสารและการศึกษาด้านประชากร สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภิญโญ สาร. (2523). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศ.ส.การพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. (2550). ประวัติมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2550, จาก <http://www.dru.ac.th/history.php>
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ม.ป.ป.). การประเมินโครงการความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการผลิตบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมการศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกับกรมการฝึกหัดครู ปีการศึกษา 2532 - 2536. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มัทนา สานติวัตร. (2538). เอกสารงานวิจัยเรื่องความร่วมมือภาครัฐและภาคเอกชนต่อการอุดมศึกษาของไทยเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- ราศียส ราชบุรณะ. (2550). ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เรวัต ชาตรีวิศิษฐ์. (2539). การบริหารองค์กรยุคใหม่. กรุงเทพฯ: ธรรมนิติ.
- รวางคณา พันธุ์โพธิ์. (2544). สภาพและปัญหาความร่วมมือทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กับสถาบันต่างประเทศ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วรภรณ์ บวรศิริ. (2549). หลักและแนวคิดทางการอุดมศึกษา. ใน เอกสารประกอบการสอนวิชา หลักการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วานิช มาลัย; และอรสา ปานขาว. (2548). วิธีการศึกษาทางนิเทศศึกษา. สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2551, จาก http://www.lxrik.ac.th/faculty/communiton_arts/truexpert/@person/04/042/Case/research04.html
- วิชัย แหวนเพชร. (2530). เทคนิคและวิธีการสอนอุตสาหกรรมศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูพระนคร.
- วิฑูรย์ สิมะโชติ. (2539). การปฏิรูปราชการและการจัดการภาครัฐ. กรุงเทพฯ: โนเบลมีเดีย.
- วิลาวรรณ รพีพิศาล. (2550). หลักการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: วิจิตรทัศนกิจ.
- วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์; และโยธิน แสงวงดี. (2531). การสนทนากลุ่ม : เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพจากการวิจัยเกี่ยวกับผู้สูงอายุและการเปลี่ยนแปลงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ: เอกสารวิชาการชมรมวิจัยเชิงคุณภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เศกสิทธิ์ ปักซี่. (2546). *ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างไทยกับญี่ปุ่น : กรณีศึกษาสถาบันราชภัฏ กับมหาวิทยาลัยญี่ปุ่น 5 แห่ง*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ญี่ปุ่นศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สถาบันคลังสมองของชาติ. (2549). *ยุทธศาสตร์ความร่วมมือด้านอุดมศึกษากับต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: สถาบันคลังสมองของชาติ.
- สมิต ลัษณกร. (2551). *ทักษะการประสานงาน*. สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2551, จาก http://www.tpa.or.th/writer/read_this_book_topic.php?passTo=aed1da5c127a1f81eac9398d9e0c80eb&pageid=7&bookID=394&read=true&count=true
- สุชาดา สุธรรมรักษ์. (2545). *รายงานการวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : การวิเคราะห์โมเดลลิสเรลที่มีตัวแปรแฝง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2544). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: เพ็ญฟ้าพรินติ้ง.
- สุพรรณิ ศรีวิริยกุล; และคนอื่นๆ. (2551). *เทคนิคการประสานงาน*. สืบค้นเมื่อ 3 ตุลาคม 2551, จาก <http://fphc.anamai.moph.go.th/MHPM>
- สุรัชย์ จันทรสุข. (2538). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันการศึกษา กับสถานประกอบการด้านอุตสาหกรรม*. วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. (บริหารอาชีพและเทคนิคศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรี ชันธวัชวงศ์. (2548). *แผนการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2549). *การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- สุภัตรา วีรพลิน. (2536). *การศึกษาความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชนกับหน่วยงานต่างประเทศ*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2551). *เครื่องมือวิจัยท้องถิ่น*. สืบค้นเมื่อ 3 ตุลาคม 2551, จาก http://www.vijai.org/tool_vijai/02/02.asp

- สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ. (2548). *ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษา / หน่วยงานต่างประเทศ ในปี พ.ศ. 2546 – 2547*. กรุงเทพฯ: สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). *บทบาทไทยในความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *บทสรุปวิฤฤติอุดมศึกษาของไทย*. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2552, จาก <http://www.onec.go.th/Act/6.10/summary.htm>
- อมรรัตน์ ภิณฺญอนันตพงษ์. (2546). *การพัฒนารูปแบบความร่วมมือทางวิชาการด้านการเรียนการสอนระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรรณณ คุณสนอง; ปิยนุช พงษ์พรต; และนุชนาฏ ยูธันเงาะ. (2543, พฤษภาคม). ความต้องการในการพัฒนาทักษะทางวิชาการของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. *สออ. ประเทศไทย*. 3(1): 90 – 107.
- อัฉรา วัฒนารงค์. (2539). *การพัฒนาอาจารย์*. ใน *สารานุกรมศึกษาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาภรณ์ แก่นวงศ์. (2535). *การศึกษาความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อิสเรศ พิพัฒน์มงคลพร. (2542). *รูปแบบการพัฒนาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Baum, F.E. (1993). *Healthy Cites and Changes : Social Movement and Bureaucratic Tool*. *Health Promotion International*. 8: 31 - 40.
- Coombs, Phillip H. (1981). *New Strategic for Improving Rural Family Life Essex*. Connecticut : International Council for Education Development.
- Cronbach, L.J. (1984). *Essentials of Psychological Testing*. 3rd ed. New York : Harper and Row.
- Dubrion Michael ; and Ireland G.D. (1993). *Management and Organization*. 2nd ed. Ohio : South Western Publishing Company.

Ferguson, George A. (1981). *Statistic Analysis in Psychology and Education*. 5th ed.
Tokyo: McGraw – Hill.

Phillips, John A. (1981). *Staff and Faculty Development in the University of Malaya ; Staff
and Faculty Development in Southeast Asian University*. Singapore: Koon Wah.

Swierezek, Frederic William. (1988). *A Review of International Academic Affiliations and
Exchange Agreements in Thailand*. Bangkok: n.p. Photocopied.

บรรณานุกรม

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ
ที่ให้สัมภาษณ์เพื่องานวิจัย เรื่อง สภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลักษณะ บรรพภาณุจน์
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิภา พงศ์วิรัตน์
คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ มาตังคะ
อดีตผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
ที่ปรึกษาฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
4. อาจารย์นาถวฤทธิ์ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา
ผู้อำนวยการกองวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
5. อาจารย์ ดร.วิสิทธิ์ สุขป้อม
ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย เทียนน้อย
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
กรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.เอื้อมพร เจริญทรัพย์
รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สุนทวัธน์
รองคณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จิมะสังคนันท์
คณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาณี อินทร์จันทร์
รองคณบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูชาติ พ่วงสมจิตร
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสนา เพิ่มพูล
รองผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
8. อาจารย์ ดร.ณรงค์เดช รัตนานนท์เสถียร
รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
9. อาจารย์ ดร.ธงชัย เหมื่อนชู
รองคณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. อาจารย์ ดร.สุวพร ตั้งสมวรวงษ์
ประธานหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. รองศาสตราจารย์วิภาภรณ์ บุญยงค์
คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
3. อาจารย์ ดร.วสันต์ ทองไทย
หัวหน้าสาขาการวิจัยและการประเมินผล คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. อาจารย์ ดร.พิกุล เอกวรวงกุล
อาจารย์ประจำสาขาการวิจัยและการประเมินผล คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. รองศาสตราจารย์โสภณัท นุชนาถ
อธิตรรองคณบดี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ และหนังสือขออนุญาตในการเก็บข้อมูล

ที่ ศธ 0519.12/3224

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๑ เมษายน 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการศึกษา

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

เนื่องด้วย นางสาวปนัดดา ชัมสกุล นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนาณรงค์ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุดชู และ อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหาร / อาจารย์ และ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ตอบแบบสัมภาษณ์สภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปนัดดา ชัมสกุล ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ตันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 089-8313-655

ที่ ศธ 0519.12/1๐๖.๖๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุโขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3๐ ตุลาคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

เนื่องด้วย นางสาวปณิดา ยิ้มสกุล นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัมมรา วัฒนาณรงค์ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลกุ และ อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้อาจารย์ผู้สอน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2552

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปณิดา ยิ้มสกุล ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ตันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 089-8313-655

ที่ ศธ 0519.12/10630

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุโขทัย 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๕ ตุลาคม 2552

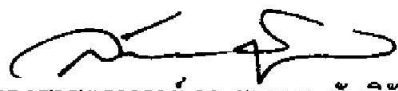
เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน รองศาสตราจารย์โสภณ นุชนาถ

เนื่องด้วย นางสาวปนัดดา ชัมสกุล นิติระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนามรงค์ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลกู และ อาจารย์ ดร.ราชนันท์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบสอบถามร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวปนัดดา ชัมสกุล และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติศาสตร์ โทรศัพท์ 089-8313-655

ที่ ศธ 0519.12/๑๕๖๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุโขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๕ ตุลาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

เนื่องด้วย นางสาวปนัดดา ยิ้มสกุล นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัมพร วัฒนาณรงค์ อาจารย์ ดร.จรรุวรรณ สกุลกู และ อาจารย์ ดร.ราชนันท์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบสอบถามร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวปนัดดา ยิ้มสกุล และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 089-8313-655

ที่ ศธ 0519.12/1๕๖๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๖ ตุลาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปนัดดา อัมสกุล นิติระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัมรา วัฒนาณรงค์ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลกู และ อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรศิริ ปิยะพินิลสิทธิ์ อาจารย์ ดร.วสันต์ ทองไทย และ อาจารย์ ดร.พิกุล เอกวรากล เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบสอบถามร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวปนัดดา อัมสกุล และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติศาสตร์ โทรศัพท์ 089-8313-655

ที่ ศธ 0519.12/106๑6

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุโขวิท 23 กรุงเทพฯ 1011

๒๖ ตุลาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปนัดดา อัมสกุล นิติระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนาณรงค์ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ ตฤกุล และ อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.สุพธ ตั้งสมวงษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวปนัดดา อัมสกุล และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรทัศน์ 089-8313-655

ที่ ศธ 0519.12/๗143

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 สิงหาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม Focus group

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย เทียนน้อย

เนื่องด้วย นางสาวปนัดดา ชัยสกุล นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรถา วัฒนาณรงค์ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลกู และ อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความประสงค์จะขอเชิญท่าน เข้าร่วม สนทนากลุ่ม Focus group ในหัวข้อเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ” ในวันที่ 14 สิงหาคม 2552 เวลา 14.00 – 17.00 น. ณ ห้องประชุม คณะครุ.สตรี อาคาร 2 ชั้น 13 มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเข้าร่วมสนทนากลุ่มตามวัน เวลา และสถานที่ ดังกล่าว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 089-8313-655

ที่ ศธ 0519.12/๑14๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 สิงหาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม Focus group

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

เนื่องด้วย นางสาวปนัดดา ยิ้มสกุล นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรถา วัฒนาณรงค์ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลกู และ อาจารย์ ดร.ราชนัย บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความประสงค์จะขอเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูชาติ พ่วงสมจิตร เข้าร่วมสนทนากลุ่ม Focus group ในหัวข้อเรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศ” ในวันที่ 14 สิงหาคม 2552 เวลา 14.00 – 17.00 น. ณ ห้องประชุม คณะครุศาสตร์ อาคาร 2 ชั้น 13 มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดได้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 089-8313-655

ที่ ศธ 0519.12/๔141

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 สิงหาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม Focus group

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

เนื่องด้วย นางสาวปนัดดา อัมสกุล นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญญา วัฒนาณรงค์ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลฑู และ อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความประสงค์จะขอเชิญ อาจารย์ ดร.ณรงค์เดช รัตนานนท์เสถียร และ อาจารย์ ดร.ธงชัย เหมือนชู เข้าร่วมสนทนากลุ่ม Focus group ในหัวข้อเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ” ในวันที่ 14 สิงหาคม 2552 เวลา 14.00 – 17.00 น. ณ ห้องประชุม คณะครุศาสตร์ อาคาร 2 ชั้น 13 มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดได้เข้าร่วมสนทนากลุ่มตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติศาสตร์ โทรศัพท์ 089-8313-655

ที่ ศธ 0519.12/ค 146

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๕ สิงหาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม Focus group

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

เนื่องด้วย นางสาวปนัดดา อัมตกุล นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัมมรา วัฒนาณรงค์ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลกู และ อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความประสงค์จะขอเชิญ รองศาสตราจารย์ ดร.เอี่ยมพร เทียรศิริ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สุ่มสวัสดิ์ เข้าร่วมสนทนากลุ่ม Focus group ในหัวข้อเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ” ในวันที่ 14 สิงหาคม 2552 เวลา 14.00 – 17.00 น. ณ ห้องประชุม คณะครุศาสตร์ อาคาร 2 ชั้น 13 มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดได้เข้าร่วมสนทนากลุ่มตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 089-8313-655

ที่ ศร 0519.12/๑13๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 สิงหาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม Focus group

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

เนื่องด้วย นางสาวปนัดดา ชัมสกุล นิติระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรถา วัฒนาณรงค์ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลกู และ อาจารย์ ดร.วราชนัย บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความประสงค์จะขอเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ ฉิมะสังคนันท์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาณี อินทร์จันทร์ เข้าร่วมสนทนากลุ่ม Focus group ในหัวข้อเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ” ในวันที่ 14 สิงหาคม 2552 เวลา 14.00 – 17.00 น. ณ ห้องประชุม คณะครุศาสตร์ อาคาร 2 ชั้น 13 มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดได้เข้าร่วมสนทนากลุ่มตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรทัศน์ 089-8313-655

ที่ ศธ 0519.12/๔113๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุโขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 สิงหาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม Focus group

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

เนื่องด้วย นางสาวปนัดดา ยิ้มสกุล นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญญา วัฒนามงคล อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลกู และ อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความประสงค์จะขอเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสนา เพิ่มพูล เข้าร่วมสนทนากลุ่ม Focus group ในหัวข้อเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ” ในวันที่ 14 สิงหาคม 2552 เวลา 14.00 – 17.00 น. ณ ห้องประชุม คณะครุศาสตร์ อาคาร 2 ชั้น 13 มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดได้เข้าร่วมสนทนากลุ่มตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ตันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัพท 089-8313-655

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับงานวิจัย
และบทสรุปการสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับงานวิจัย
เรื่อง
การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัย
ราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ 1 ของการวิจัยครั้งนี้

2. ข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาารูปแบบการดำเนินการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

ข้อคำถามในการสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อคำถามที่เกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

ข้อที่ 1 นโยบายของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศมีอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีมีกระบวนการหรือมีวิธีการดำเนินการอย่างไรในการจัดให้มีข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 3 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง และจะมีวิธีการอย่างไรในการพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการให้มากยิ่งขึ้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 4 ในการจัดกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ควรเน้นกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านประสานการศึกษา ด้านการพัฒนานักศึกษา ด้านการพัฒนาอาจารย์ และด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา อย่างไรบ้าง และมีแนวทางหรือวิธีการพัฒนาอย่างไร

4.1 ด้านการประสานการศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทาง / วิธีการพัฒนา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.2 ด้านการพัฒนานักศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทาง / วิธีการพัฒนา

.....

.....

.....

.....

.....

4.3 ด้านการพัฒนาอาจารย์

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทาง / วิธีการพัฒนา

.....

.....

.....

.....

.....

4.4 ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทาง / วิธีการพัฒนา

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 5 ท่านคิดว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจะได้รับประโยชน์อะไรจากความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ
ระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือ
นางสาวปนัดดา ยิ้มสกุล
นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทสรุปการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 1 ข้อคำถามที่เกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

ข้อที่ 1 นโยบายของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศมีอย่างไร

นโยบายของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศเน้นเชิงรุก มุ่งพัฒนามหาวิทยาลัยไปสู่ความเป็นนานาชาติ และผลักดันให้มหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศทั้งในแดนเอเชีย ยุโรป อเมริกา และออสเตรเลีย ปัจจุบันมหาวิทยาลัยมีความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในประเทศแถบเอเชียโดยเฉพาะประเทศจีน มีการสร้างความร่วมมือทางวิชาการมากเป็นพิเศษ ส่วนในอนาคตมหาวิทยาลัยจะมุ่งพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการไปยังประเทศในแถบยุโรป อเมริกาให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการขยายวิสัยทัศน์ในการพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

ข้อที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีมีกระบวนการหรือมีวิธีการดำเนินงานอย่างไร ในการจัดให้มีข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

กระบวนการหรือวิธีดำเนินการในการจัดให้มีข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ มีหลายแนวทาง ดังนี้

1) ผ่านทางเวทีนานาชาติ เช่น การประชุมของมหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่งในการทำข้อตกลงหรือบันทึกข้อความร่วมมือ (MOU) กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ โดยเฉพาะการทำข้อตกลงหรือบันทึกข้อความร่วมมือกับประเทศจีน ซึ่งจีนจะทำ MOU กับมหาวิทยาลัยราชภัฏมากเป็นพิเศษ เนื่องจากคำว่า “ราชภัฏ” แปลเป็นภาษาจีนมีความหมายว่า ความยิ่งใหญ่ ดังนั้นมุมมองของมหาวิทยาลัยราชภัฏในสายตาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศจีนจึงหมายถึง มหาวิทยาลัยที่ดีและยิ่งใหญ่

2) ผ่านทางสถานทูต การสร้างความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศได้หวั่น โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีได้รับการแต่งตั้งให้เป็นสถาบันทดสอบนานาชาติของทุนได้หวั่น แต่ในปี พ.ศ. 2552 มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจะดำเนินการทดสอบทุนของได้หวั่นเป็นปีสุดท้าย เนื่องจากประเทศได้หวั่นประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ จึงขอยุติการให้ทุนไว้ก่อนจนกว่าสภาพเศรษฐกิจของประเทศจะดีขึ้น

3) ผ่านทางตัวแทนการศึกษาของประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่การดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศนั้น สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศจะเป็นฝ่ายติดต่อมาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีในการขอสร้างร่วมมือทางวิชาการโดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาจากประเทศจีน

นอกจากนี้ในการสร้างร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ยังอาศัยช่องทางอื่นๆ ในการติดต่อ เช่น ความสัมพันธ์ส่วนตัว (ศิษย์เก่าที่ไปศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ, สื่อ โฆษณา, เครือข่ายการประสานงาน เป็นต้น)

ข้อที่ 3 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง และจะมีวิธีการอย่างไรในการพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการให้มากยิ่งขึ้น

ในปัจจุบันความร่วมมือทางวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศจะครอบคลุมกับประเทศในแถบเอเชียมากกว่าโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศจีน จะเห็นได้ว่านักศึกษาแลกเปลี่ยน เช่น นักศึกษาจีนที่เข้ามาศึกษา ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจะมีจำนวนมากกว่านักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีที่ส่งไป ทั้งนี้เนื่องจากเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีอาจจะยังไม่ดีพอ โดยเฉพาะด้านภาษาและความเชื่อมั่นของตัวนักศึกษาเอง

นอกจากนี้การดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการนั้นมีอุปสรรคอื่นๆ หรือประสบปัญหาบ้างบางประการ พอสรุปได้ดังนี้

- 1) ปัญหาในเรื่องของระบบราชการ ขาดความเป็นอิสระ กระบวนการหรือขั้นตอนในการดำเนินการซับซ้อน
- 2) ปัญหาในเรื่องของงบประมาณ งบประมาณมีจำนวนจำกัด กฎระเบียบในการเบิก - จ่ายมีความยุ่งยาก
- 3) ปัญหาในเรื่องภาพลักษณ์ของงานวิเทศสัมพันธ์ บุคลากรอื่นๆ ในมหาวิทยาลัยไม่เห็นความสำคัญของงานวิเทศสัมพันธ์
- 4) ปัญหาการขาดกำลังคนในการดำเนินงาน
- 5) ปัญหาในเรื่องของการขาดแรงจูงใจในการทำงาน
- 6) ปัญหาเรื่องส่วนตัวบุคคล ได้แก่

6.1 นักศึกษา

- ขาดความมั่นใจในภาษาต่างประเทศ
- ขาดทุนทรัพย์

- คุณสมบัติในแง่ของวิชาการอ่อนด้อย

6.2 อาจารย์

- ขาดความมั่นใจในภาษาต่างประเทศ

- ขาดแรงจูงใจ

ส่วนแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการ ก็คือ ต้องพยายามแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหรือลดอุปสรรค ข้อจำกัดให้มันน้อยที่สุด เช่น ต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านภาษาเพื่อการสื่อสารและงบประมาณให้เพียงพอ มีการพัฒนาความรู้ด้านภาษาอังกฤษให้กับอาจารย์และนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นให้มีการแลกเปลี่ยนอาจารย์นักศึกษา ตลอดจนการร่วมมือในการทำวิจัยร่วมกัน ซึ่งส่วนใหญ่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีมักจะเป็นฝ่ายรับในความร่วมมือทางวิชาการฯ

7) ภาษาที่ใช้ในบางประเทศที่มหาวิทยาลัยติดต่อประสานงานในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการติดต่อสื่อสาร ทำให้เกิดอุปสรรคในการประสานงาน

8) กระบวนการในการขอรับทุนวิจัยกับต่างประเทศบางครั้งใช้เวลานานทำให้เรื่องที่น่าสนใจจะทำวิจัยนั้นล้าสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์

9) นโยบายของรัฐบาลที่ห้ามข้าราชการไปต่างประเทศ น่าจะมีการยกเว้นในส่วนของอาจารย์

ข้อที่ 4 ในการจัดกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ควรเป็นกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการประสานการศึกษา ด้านการพัฒนาการศึกษา ด้านการพัฒนาอาจารย์ และด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษาอย่างไรบ้าง และมีแนวทางหรือวิธีการพัฒนาอย่างไร

4.1 ด้านการประสานการศึกษา

- มีการศึกษาดูงานกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

- การเข้าร่วมสัมมนานานาชาติด้านการสอน การวิจัย เทคโนโลยีทางการศึกษา หรือนวัตกรรมทางการศึกษา

- มีการมอบปริญญาิตติมศักดิ์แก่ผู้นำของต่างประเทศ เช่น นางคอรารอน อาควีโน ประธานาธิบดีของประเทศฟิลิปปินส์

- มีการเจรจาในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในรูปแบบของ MOU

แนวทาง / วิธีการ

- ตรวจสอบความพร้อมหรือศักยภาพในการทำความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เช่น ทรัพยากร งบประมาณ เป็นต้น
- เปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศได้เข้ามาสร้างความร่วมมือ กับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีมากขึ้น
- จัดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ด้านวิชาการ ภาษาอังกฤษให้ความสะดวกในการจัดหาเวที การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ งานวิจัย การจัดการสถานที่ในการศึกษาต่อให้แก่อาจารย์หรือนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

4.2 ด้านการพัฒนานักศึกษา

- มีการแลกเปลี่ยนนักศึกษา โดยเฉพาะกับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศจีน มีการเผยแพร่วัฒนธรรมไทยทางศิลปการแสดงกับประเทศต่างๆ ในแถบกลุ่มแม่น้ำโขง
- มีการพัฒนานักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศมากมาย
- การรับนักศึกษาโดยตรงจากจีนและเวียดนามมาเรียนในหลักสูตรภาษาไทย เพื่อชาวต่างประเทศ โดยฝ่ายวิเทศสัมพันธ์จะนำหน้าที่ประสานในเรื่องของวีซ่าและที่พัก ส่วนคณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจะทำหน้าที่รับผิดชอบในด้านของวิชาการ การจัดการศึกษา

แนวทาง / วิธีการพัฒนา

- ควรมีการเตรียมความพร้อมในหลายๆ ด้านให้กับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เช่น ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร วิชาการต่างๆ ด้านเงินทุนสนับสนุน

4.3 ด้านการพัฒนาอาจารย์

- การแลกเปลี่ยนอาจารย์ผู้สอน และนักวิจัย
- การส่งอาจารย์ไปอบรมระยะสั้น
- การศึกษาดูงาน โดยมีเป้าหมายหรือแผนอย่างชัดเจน เพราะเหตุใดจึงต้องไป ไปแล้วจะได้ผลอะไรกลับมาที่เป็นรูปธรรมก่อให้เกิดประโยชน์กับนักศึกษา หรือมหาวิทยาลัย
- การให้ทุนอาจารย์ในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา
- มีการทำวิจัยร่วมกัน อาจจะเป็นระหว่างประเทศกับประเทศ
- การเชิญอาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการโดยเชิญเป็นวิทยากร หรือเป็นอาจารย์ผู้สอนที่ได้รับเชิญในสาขาวิชาที่ขาดแคลน

แนวทาง / วิธีการพัฒนา

- ผลการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีควรต้องเขียนเป็นภาษาอังกฤษเพื่อให้ง่ายต่อการตีพิมพ์ หรือนำเสนอในเวทีนานาชาติได้ และควรจะต้องเป็นผลงานที่ดีเป็นที่ยอมรับ

- อาจารย์จะต้องพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารให้สามารถสื่อสาร การแลกเปลี่ยนทางวิชาการกับอาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.4 ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา

- มีการทำ MOU กับสถาบันอุดมศึกษาของจีนและเวียดนาม ซึ่งเป็นโครงการ แลกเปลี่ยนความร่วมมือทางวิชาการ โดยมีการเปิดหลักสูตร double degree คือได้รับปริญญาจาก 2 สถาบัน

- มีการเปิดหลักสูตรภาษาไทยเพื่อชาวต่างชาติ โดยรับนักศึกษาจาก ต่างประเทศเข้ามาเรียนในหลักสูตรนี้โดยตรงซึ่งจะได้รับปริญญาของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

แนวทาง / วิธีการพัฒนา

- มีการพัฒนาหลักสูตร ให้เหมาะสมกับนักศึกษามาจากต่างประเทศ
- มีโครงการแลกเปลี่ยนความร่วมมือทางวิชาการในลักษณะของ การเปิดหลักสูตร dual degree หรือ double degree ให้มากขึ้นเพื่อเป็นการจูงใจให้เกิดการแลกเปลี่ยนนักศึกษาให้มากขึ้นต่อหลักสูตรในลักษณะที่น่าจะเป็นจุดขายที่ดีของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ในอนาคต

ข้อที่ 5 ท่านคิดว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจะได้รับประโยชน์อะไรจากความร่วมมือทาง วิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

1. การเผยแพร่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีให้เป็นที่รู้จักและยอมรับใน ระดับสากลโดยเฉพาะในด้านการสอน ซึ่งเป็นรากฐานเดิมของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
2. อาจารย์ได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ งานวิจัยกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศ
3. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนกับนักศึกษาต่างประเทศ ในด้านวิชาการ ศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ
4. เปิดโอกาสให้นักศึกษาต่างประเทศเข้ามาศึกษากับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เป็น การเพิ่มรายได้ให้กับมหาวิทยาลัยและประเทศชาติ
5. นักศึกษาและอาจารย์ได้เพิ่มโอกาสในการพัฒนาภาษาอังกฤษหรือภาษา ต่างประเทศอื่นๆ เพราะได้นำไปใช้ในชีวิตรจริง นอกจากการเรียนรู้อากตำรา หรือในห้องเรียน
6. อาจารย์ นักศึกษา และมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เป็นที่ยอมรับในต่างประเทศ นักศึกษาสามารถหางานทำได้ง่าย สามารถแบ่งปันกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ ในประเทศได้ เพราะชื่อเสียง ของมหาวิทยาลัย อาจารย์ รวมทั้งนักศึกษาเป็นที่ยอมรับในต่างประเทศ

7. ในด้านของวิสัยทัศน์ เป็นการเปิดโลกกว้าง การก้าวสู่ความมีชื่อเสียง การรู้จักของคนทั่วไป การก้าวสู่เวทีระดับโลก

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

1. ควรมุ่งสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศทางแถบยุโรป อเมริกา ออสเตรเลียให้มากขึ้น แต่ยังคงไว้ซึ่งความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาในแถบเอเชีย

2. ควรสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างพอเพียง ด้านการพัฒนาภาษาต่างประเทศและงานวิจัยของอาจารย์อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อจะได้เสริมสร้างความเชื่อมั่นในการสัมมนาหรือเสนอผลงานในระดับนานาชาติ

3. ควรสนับสนุนด้านการพัฒนาภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษา ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งการสร้างนวัตกรรมของนักศึกษาเพื่อการแลกเปลี่ยนนักศึกษา กับนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

4. ควรต้องพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ รวมทั้งอุปกรณ์ในการเรียนการสอนให้ทันสมัย ตลอดจนสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยให้ทันสมัย น่าอยู่ น่าศึกษาหาความรู้ เพื่อให้เกิดความประทับใจ เมื่อมีนักศึกษาแลกเปลี่ยนมาเรียน หรือมีแขกพิเศษจากสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศมาเยือน

5. ต้องมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี จากฝ่ายรับความช่วยเหลือจากสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศเป็นฝ่ายรุก และมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือให้มากขึ้น

ภาคผนวก ง

ประเด็นการสนทนากลุ่ม
และบทสรุปการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ประกอบการทำปฏิญานิพนธ์ระดับปริญญาเอก สาขาการอุดมศึกษา

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

A DEVELOPMENT OF A MODEL FOR ACADEMIC COOPERATION
BETWEEN DHONBURI RAJABHAT UNIVERSITY AND FOREIGN
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.อัฉรา วัฒนางรงค์ กรรมการ

อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลคู กรรมการ

อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา กรรมการ

ผู้วิจัย

นางสาวปนัดดา ยิ้มสกุล

นิสิตปริญญาเอก สาขาการอุดมศึกษา

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัย ราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

หลักการและเหตุผล

ในการพัฒนางานวิชาการ ความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษา หน่วยงานหรือองค์กรระหว่างประเทศนั้นว่ามีความสำคัญในการช่วยพัฒนาการศึกษาของไทยให้มีความทันสมัยและมีความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายด้านต่างประเทศของแผนพัฒนาและปฏิรูปการศึกษา ที่มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ทั่วโลก บทบาทความร่วมมือทางวิชาการระหว่างอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศทั้งในส่วนของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน จะทำความตกลงหรือสร้างความร่วมมือในรูปแบบข้อตกลง (Agreement) หรือบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการด้านต่างๆ (Memorandum of Understanding หรือ MOU) โดยมีกิจกรรมครอบคลุมตั้งแต่การแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ข่าวสาร ผลงานทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนนักศึกษา การแลกเปลี่ยนบุคลากร ด้านการศึกษาวิจัย การให้ทุนการศึกษาและฝึกอบรมบุคลากรด้านการศึกษาวิจัย การสนับสนุนทางการเงินในกิจกรรมการเรียนการสอนงานวิจัย การจัดทำหลักสูตรนานาชาติเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการในระดับสากลทั้งในแบบ e-learning มหาวิทยาลัยเสมือนจริง หรือมหาวิทยาลัยออนไลน์ (virtual universities) ตลอดจนการสอนร่วมกันผ่านแบบการเรียนการสอนที่ใช้การสื่อสารผ่านดาวเทียม นอกจากนี้ยังมีการเทียบโอนหน่วยกิต การอนุมัติวิชาที่เกี่ยวกับประเทศไทย เป็นวิชาเลือกในหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ การก่อตั้งศูนย์การศึกษา วิทยาเขต หรือ ศูนย์ภูมิภาค

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เพื่อที่จะได้พิจารณานำผลการศึกษาใช้เป็นแนวทางการจัดและดำเนินการด้านความร่วมมือทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

วัตถุประสงค์การสนทนากลุ่ม

เพื่อสนทนากลุ่มในประเด็นรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ โดยแบ่งตามลักษณะกิจกรรมออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการประสานการศึกษา ด้านการพัฒนานักศึกษา ด้านการพัฒนาอาจารย์ และด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา พร้อมรายละเอียด เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำร่าง

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

ประเด็นคำถาม

1. ด้านการประสานการศึกษา

ถ้าจะพิจารณารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในด้านการประสานการศึกษา ท่านคิดว่าลักษณะของกิจกรรมที่เป็นประเด็นหลักในการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการด้านการประสานการศึกษาควรประกอบด้วยกิจกรรมอะไรบ้าง และ / หรือมีแนวทางในการดำเนินงานอย่างไร

2. ด้านการพัฒนานักศึกษา

ถ้าจะพิจารณารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในด้านการพัฒนานักศึกษา ท่านคิดว่าลักษณะของกิจกรรมที่เป็นประเด็นหลักในการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนานักศึกษาควรประกอบด้วยกิจกรรมอะไรบ้าง และ/ หรือมีแนวทางในการดำเนินงานอย่างไร

3. ด้านการพัฒนาอาจารย์

ถ้าจะพิจารณารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในด้านการพัฒนาอาจารย์ ท่านคิดว่าลักษณะของกิจกรรมที่เป็นประเด็นหลักในการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาอาจารย์ควรประกอบด้วยกิจกรรมอะไรบ้าง และ / หรือมีแนวทางในการดำเนินงานอย่างไร

4. ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา

ถ้าจะพิจารณารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา ท่านคิดว่าลักษณะของกิจกรรมที่เป็นประเด็นหลักในการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษาควรประกอบด้วยกิจกรรมอะไรบ้าง และ / หรือมีแนวทางในการดำเนินงานอย่างไร

5. ท่านมีข้อเสนอแนะอื่นใดที่จะนำไปสู่การพิจารณารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ให้มีประสิทธิภาพ

บทสรุปผลการประชุมสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ

1. ด้านการประสานการศึกษา

ลักษณะของกิจกรรมที่เป็นประเด็นหลักในการดำเนินความร่วมมือทางวิชาการด้านการประสานการศึกษาควรประกอบด้วย

- ความพร้อมของสถาบันในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ
- การแลกเปลี่ยน การเยือน การศึกษาดูงาน หรือการหารือเกี่ยวกับของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาของไทยและต่างประเทศ ในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการร่วมกัน
- การเจรจาเพื่อกำหนดแนวทางหรือข้อตกลงในการพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการ
- รายละเอียดต่างๆ ในข้อตกลงของความร่วมมือทางวิชาการ เช่น ค่าใช้จ่าย, ทุน, สาขาวิชาพิจารณาความร่วมมือ เงื่อนไข หรือระยะเวลาในการดำเนินการ เป็นต้น
- กิจกรรมต่างๆ ในการดำเนินการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบัน
- การมอบปริญญากิตติมศักดิ์
- การร่วมก่อตั้งศูนย์ศึกษา หรือการเป็นตัวแทนของสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ
- การจัดพิมพ์/เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
- การเข้าร่วมประชุมสัมมนาความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสากล เช่น การนำเสนอผลงานทางวิชาการหรือผลงานวิจัยระดับนานาชาติ เป็นต้น
- การสร้างเครือข่ายระหว่างสถาบันอุดมศึกษา
- การเป็นศูนย์ภูมิภาค

2. ด้านการพัฒนานักศึกษา

ลักษณะของกิจกรรมที่เป็นประเด็นหลักในการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนานักศึกษา มีดังนี้

- การแลกเปลี่ยนนักศึกษาในระดับปริญญาตรี หรือบัณฑิตศึกษา
- การให้ทุนการศึกษา
- ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม
- การศึกษาต่อ
- การฝึกงาน หรือฝึกอบรบหลักสูตรระยะสั้น
- การจัดโครงการพิเศษ เช่น การฝึกอบรบภาษาต่างประเทศ การแลกเปลี่ยนการแสดงทางวัฒนธรรม, การจัด family summer camp เป็นต้น

3. ด้านการพัฒนาอาจารย์

ลักษณะของกิจกรรมที่เป็นประเด็นหลักในการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาอาจารย์ ควรประกอบด้วย

- การศึกษาต่อ
- การรับการฝึกอบรมในเรื่องต่างๆทั้งทางด้านวิชาการ วิชาชีพ การบริหารและเรื่องอื่นๆ
- การเข้าร่วมประชุมปฏิบัติการ การประชุมสัมมนาทางวิชาการ การสัมมนา
- การแลกเปลี่ยนอาจารย์ หรือบุคลากร หรือนักวิจัย
- การให้ทุนการศึกษา
- การให้ทุนฝึกอบรม
- ความร่วมมือในการทำการวิจัย
- การศึกษาดูงาน โดยเน้นการสรุปว่าได้อะไรจากการศึกษาดูงาน นำมาใช้อะไร พบอุปสรรคอะไรบ้าง

4. ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา

ลักษณะของกิจกรรมที่เป็นประเด็นหลักในการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา มีดังนี้

- ความร่วมมือในการเปิดหลักสูตรร่วมกัน เช่น การพัฒนาหลักสูตรเดิม, การเปิดหลักสูตรใหม่ร่วมกัน เป็นต้น
- การเทียบโอนหน่วยกิต
- การแลกเปลี่ยนสารสนเทศหรือวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี นวัตกรรมในการป้อนการสอน
- การแลกเปลี่ยนอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอนระหว่างสถาบัน เช่น เชิญอาจารย์จากต่างประเทศมาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร, การเชิญมาเป็นวิทยากร เป็นต้น
- การให้ปริญญาร่วมกันทั้ง 2 สถาบัน เช่น การเปิดหลักสูตร double degree เป็นต้น
- การเปิดสอนหลักสูตรนานาชาติ
- หลักสูตรที่สอนชาวต่างชาติต้องมีการสอดแทรกจริยธรรมและวัฒนธรรมไทยในรายวิชา
- หลักสูตรที่จะสร้างความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ไม่ควรมุ่งเน้นในความเป็นเลิศ, ความมุ่งเน้น human being – can read, can write, can talk และสอนวิชาชีพเพื่อการยังชีพ
- ในการจัดการศึกษานั้น ควรใช้สื่อการสอนที่เข้าใจง่าย เช่น การ์ตูน, เพลง เป็นต้น โดยมุ่งการปฏิบัติได้จริง

5. ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่นำไปสู่การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ มีดังนี้

ในการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการนั้น ควรจะมีรูปแบบ (Model) เป็นตัวตั้งโดยเฉพาะการใช้พระมหาชนกโมเดล ในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการ การจัดการศึกษาหรือการหาความรู้ตัวมีกระบวนการในการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน คือ

1. การเพาะเมล็ด หมายถึง การสร้างความร่วมมือทางวิชาการในด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้น pre-service, in-service และ pre-service
2. การเพาะเนื้อเยื่อ หมายถึง การสร้างความร่วมมือในด้านของการวิจัย เนื้อหาองค์ความรู้ใหม่
3. การต่อยอด หมายถึง การสร้างความร่วมมือเพื่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท-เอก
4. การทาบกิ่ง หมายถึง การสร้างความร่วมมือในด้านการจัดอบรมสัมมนา
5. การติดตาม หมายถึง การสร้างความร่วมมือในการศึกษาดูงาน

ภาคผนวก จ

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง ร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับ
สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเกี่ยวกับระดับความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ของการนำร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งร่างรูปแบบดังกล่าวพัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการศึกษาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญโดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

2. ร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่พัฒนาขึ้นเป็นแบบแผนลักษณะการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ซึ่งครอบคลุมตามลักษณะของกิจกรรม 4 ด้าน ได้แก่

- 2.1 ด้านการประสานการศึกษา
- 2.2 ด้านการพัฒนานักศึกษา
- 2.3 ด้านการพัฒนาอาจารย์
- 2.4 ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา

3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำร่างรูปแบบการดำเนินงานทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศไปปฏิบัติ
โปรดตอบทุกข้อ และขอขอบคุณในความร่วมมือเป็นอย่างสูง

(นางสาวปนัดดา ยิ้มสกุล)

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. วุฒิการศึกษาสูงสุด

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

☐ อื่นๆ โปรดระบุ

3. ตำแหน่งทางวิชาการ

☐ ศาสตราจารย์

☐ รองศาสตราจารย์

☐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์

☐ อาจารย์

4. คณะที่สังกัด

☐ คณะครุศาสตร์

☐ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

☐ คณะวิทยาการจัดการ

☐ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

5. ตำแหน่งทางการบริหาร

☐ มี

☐ ไม่มี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศไปปฏิบัติ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ กำหนดค่าระดับคะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	ท่านเห็นว่ามีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ท่านเห็นว่ามีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติในระดับมาก
3	หมายถึง	ท่านเห็นว่ามีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ท่านเห็นว่ามีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติในระดับน้อย
1	หมายถึง	ท่านเห็นว่ามีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

โปรดพิจารณาว่าข้อความต่อไปนี้ตรงกับความคิดเห็นของท่านว่ามี ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับใด แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างเพียงคำตอบเดียว

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทาง วิชาการระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติ				
	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ท่านเห็นว่าการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการด้านการประสานการศึกษา มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับใด 1. การกำหนดแผนปฏิบัติงานในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ จะต้องมีนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ แผนงานและแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน					
2. มีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานในการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในแผนงานเป็นรายปี					
3. การกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่ชัดเจนและมีความเหมาะสม เช่น มีความโดดเด่นทางด้านการวิจัย, การเรียนการสอน หรือสถาบันที่เปิดหลักสูตรเดียวกันกับ มรภ.ธนบุรี เป็นต้น เพื่อการสร้างความร่วมมือทางวิชาการร่วมกัน					
4. การจัดตั้งหน่วยงานวิเทศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบการดำเนินงานโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ					
5. มีการแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบการดำเนินการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ					

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการ ระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
6. ควรมีการกำหนดประเด็นสำคัญในข้อตกลงหรือบันทึกความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ร่วมกันระหว่าง มรภ.ธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เช่น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสร้างความร่วมมือ, ทุนที่ใช้จ่ายในการศึกษา/ทำวิจัย/ฝึกอบรม/ศึกษาดูงาน, สาขาวิชาที่จะสร้างความร่วมมือ, ระยะเวลาในการดำเนินงานความร่วมมือ, กิจกรรมต่างๆ ในการดำเนินงานความร่วมมือ เป็นต้น					
7. มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับค่าใช้จ่ายในการสร้าง/ประสานความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศอย่างเหมาะสมและเพียงพอ					
8. มีการประชาสัมพันธ์โครงการความร่วมมือทางวิชาการด้านการประสานการศึกษาร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศโดยผ่านทางเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย, บอร์ดประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย, การประชาสัมพันธ์ของคณะต่าง ๆ, การกระจายเสียงตามสาย และสารประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย					
9. มีการส่งผู้บริหาร/อาจารย์/นักศึกษา เข้าร่วมการประชุมสัมมนาทางวิชาการในระดับนานาชาติที่สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่อยู่ในโครงการความร่วมมือเป็นผู้จัด เช่น การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา, การวิจัย, การเรียนการสอน, การแสดงผลงานทางวิชาการ เป็นต้น					

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทาง วิชาการระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติ				
	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
10. การทำข้อตกลงความร่วมมือร่วมกันระหว่าง มรภ.ธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ในการมอบปริญญาบัตรให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิที่มี ความรู้ความสามารถทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ หรือผู้บริหารของสถาบันที่มีผลงานโดดเด่นได้รับ การยอมรับในระดับสากล					
11. การพัฒนาศูนย์ภาษาของ มรภ.ธนบุรี ที่ทำหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานความร่วมมือ ทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ โดยจัดการฝึกอบรมภาษาต่างๆ ให้กับนักศึกษาและ อาจารย์ที่เข้าร่วมโครงการความร่วมมือทางวิชาการ กับต่างประเทศ					
12. มรภ.ธนบุรี มีการทำข้อตกลงความร่วมมือใน การจัดตั้งศูนย์ศึกษาร่วมกันกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศ เช่น มรภ.ธนบุรี ได้รับการแต่งตั้งให้ เป็นสถาบันทดสอบนานาชาติของรัฐบาลได้วัน ในการคัดเลือกนักศึกษา/บุคลากรทั่วไปที่มี คุณสมบัติเหมาะสมเข้ารับทุนของได้วัน เป็นต้น					
13. การสร้างความร่วมมือในการวิจัยร่วมกันกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เช่น วิทยาลัยครู คุณหมิง, มหาวิทยาลัยดัลลาส เป็นต้น					
14. การจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบร่วมกันระหว่าง มรภ.ธนบุรี กับสถาบันในโครงการความร่วมมือ ในการพิมพ์และเผยแพร่ผลงานที่ศึกษา/วิจัย					

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทาง วิชาการระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติ				
	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
15. มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน โครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง มรภ. ธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เมื่อสิ้นสุด โครงการตามข้อตกลงหรือบันทึกความร่วมมือ ทางวิชาการร่วมกัน					
16. มีการนำผลการติดตามและประเมินผลไปใช้ในการ พัฒนาการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในอนาคต					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทาง วิชาการระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติ				
	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ท่านเห็นว่าการดำเนินงานความร่วมมือทาง วิชาการ <u>ด้านการพัฒนานักศึกษา</u> มี ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในการนำไป ปฏิบัติในระดับใด 17. การกำหนดแผนปฏิบัติงานในการสร้างความ ร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนานักศึกษากับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ โดยกำหนดกิจกรรม ดำเนินงานในปฏิทินปฏิบัติงานเป็นรายปี					
18. มีการประชาสัมพันธ์โครงการความร่วมมือทาง วิชาการด้านการพัฒนานักศึกษาร่วมกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศให้นักศึกษารับทราบ โดยผ่านทางเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย, บอร์ด ประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย, บอร์ด ประชาสัมพันธ์ของคณะต่างๆ, การกระจายเสียง ตามสาย และสารประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย					
19. การกำหนดหลักเกณฑ์และกระบวนการการ คัดเลือกนักศึกษาที่มีคุณสมบัติเหมาะสมไปศึกษา ต่อ/ศึกษาดูงาน/ฝึกงาน/ฝึกอบรบ ร่วมกับระหว่าง มรภ.ธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่มี ความร่วมมือตามระยะเวลาของหลักสูตรที่กำหนด					
20. การกำหนดค่าใช้จ่ายในการศึกษาของนักศึกษา แลกเปลี่ยนร่วมกันระหว่าง มรภ.ธนบุรีกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่มีความร่วมมือ เช่น ค่าเล่าเรียน, ค่าที่พัก เป็นต้น					

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทาง วิชาการระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติ				
	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
21. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระดับปริญญาตรี เพื่อศึกษาต่อระหว่าง มรภ.ธนบุรี กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เช่น หลักสูตร 2+2 Joint Program โดยนักศึกษาจะต้องศึกษาที่สถาบันตนเอง 2 ปี และไปศึกษาต่อที่สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่มีความร่วมมืออีก 2 ปี เป็นต้น					
22. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระดับปริญญาตรี เพื่อศึกษาดูงานในสาขาวิชาที่เปิดหลักสูตรเดียวกันหรือสัมพันธ์กันระหว่าง มรภ.ธนบุรี ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ					
23. มีกิจกรรมความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระดับปริญญาตรี เพื่อฝึกงานด้านประสบการณ์วิชาชีพในสาขาวิชาที่เปิดหลักสูตรเดียวกันหรือสัมพันธ์กัน ระหว่าง มรภ.ธนบุรีร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เช่น การแลกเปลี่ยนนักศึกษาฝึกงานด้านโรงแรมกับ National Kaoshiung Hospitality College เป็นต้น					
24. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อศึกษาดูงานในสาขาวิชาที่เปิดหลักสูตรเดียวกันหรือสัมพันธ์กันระหว่าง มรภ.ธนบุรี ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ					
25. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในการฝึกงานด้านประสบการณ์วิชาชีพระหว่าง มรภ.ธนบุรีร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ					

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทาง วิชาการระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติ				
	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
26. ความร่วมมือในการให้โควต้าแก่นักศึกษา แลกเปลี่ยนในการศึกษาต่อ/การทำการวิจัย/การฝึกงาน ระหว่าง มรภ.ธนบุรีร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศโดยต้องมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่สถาบัน ที่ให้โควต้ากำหนด					
27. ความร่วมมือในการให้ทุนการศึกษาแก่นัก ศึกษาทุนแลกเปลี่ยนที่ได้รับโควตาในการศึกษา ต่อ/การทำการวิจัย/การฝึกงานระหว่างมรภ.ธนบุรี ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ					
28. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนการแสดงผลทาง ศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ ระหว่าง มรภ.ธนบุรี ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เช่น การแสดงผลประจำชาติ, อาหารประจำชาติ เป็นต้น					
29. ความร่วมมือในการฝึกอบรมภาษาต่างประเทศ ให้กับนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน นักศึกษา ระหว่าง มรภ.ธนบุรีร่วมกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เช่น นักศึกษาเข้ารับ การอบรมด้านภาษา ก่อนเปิดเรียน ณ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่มีความร่วมมือ เป็นต้น					

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทาง วิชาการระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติ				
	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
30. มีการอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาต่างชาติ ภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เช่น การจัดหาที่พัก, การจัดรายวิชาให้ลงเรียน, การดำเนินการ ลงทะเบียน เป็นต้น					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทาง วิชาการระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติ				
	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ท่านเห็นว่าการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาอาจารย์มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับใด 31. การกำหนดแผนปฏิบัติงานในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาอาจารย์กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ โดยกำหนดกิจกรรมการดำเนินงานในปฏิทินปฏิบัติงานเป็นรายปี					
32. มีการประชาสัมพันธ์โครงการความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาอาจารย์ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศให้อาจารย์รับทราบโดยผ่านทางเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย, บอร์ดประชาสัมพันธ์ของทุกคณะ และสารประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย					
33. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนอาจารย์ในการทำการวิจัยระหว่าง มรภ.ธนบุรีร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่เข้าร่วมโครงการในสาขาวิชาเดียวกัน/หัวข้อเรื่องที่มีความสนใจร่วมกัน เช่น โครงการ Joint Ethic Culture Research ร่วมกับมหาวิทยาลัยต่าง เป็นต้น					
34. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนอาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาที่เปิดหลักสูตรเดียวกันหรือสัมพันธ์กันระหว่าง มรภ.ธนบุรีร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เช่น การแลกเปลี่ยนอาจารย์ผู้สอนภาษาไทย ภาษาจีน ศิลปกรรมร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาประเทศจีน เป็นต้น					

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทาง วิชาการระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติ				
	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
35. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนอาจารย์ใน การศึกษาดูงานระหว่าง มรภ.ธนบุรีร่วมกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ					
36. ความร่วมมือในการส่งอาจารย์เข้าร่วมประชุม/ อบรม/สัมมนาในระดับชาติ/นานาชาติระหว่าง มรภ.ธนบุรี ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ที่สถาบันแต่ละแห่งเป็นผู้จัด					
37. การจัดสรรทุนให้อาจารย์ในการทำวิจัย ณ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่มีความร่วมมือโดย ใช้ทุนในโครงการวิจัยของ มรภ.ธนบุรี					
38. การจัดสรรทุนให้อาจารย์ในการศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่มีความร่วมมือทาง วิชาการ โดยใช้ทุนในโครงการการพัฒนาอาจารย์					
39. มีการเชิญวิทยากร/ผู้ทรงคุณวุฒิจาก สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่อยู่ในโครงการ ความร่วมมือ มาบรรยายให้ความรู้/ประสบการณ์ ทางวิชาการแก่อาจารย์ของมหาวิทยาลัย					
40. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนอาจารย์ในการเป็น ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในสาขาวิชาที่เปิดหลักสูตร เดียวกันหรือสัมพันธ์กันหรือมีความเชี่ยวชาญในเรื่อง นั้นระหว่าง มรภ.ธนบุรี ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศ					
41. ความร่วมมือในการทำวิจัยร่วมกันระหว่างอาจารย์ ของ มรภ.ธนบุรีร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศใน หัวข้อเรื่องที่สนใจเหมือนกัน หรือมีความถนัด/ เชี่ยวชาญในเรื่องเดียวกัน					

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทาง วิชาการระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติ				
	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
42. การส่งอาจารย์ไปฝึกอบรมทางด้านการวิจัย/ การเรียนการสอน ณ สถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศที่มีความร่วมมือทางวิชาการกับ มรภ.ธนบุรี					
43. ความร่วมมือในการจัดฝึกอบรมด้านภาษา ให้กับอาจารย์ที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์ ระหว่าง มรภ.ธนบุรีร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศ เช่น มรภ.ธนบุรีจัดสอนภาษาไทย ให้กับอาจารย์ชาวต่างชาติ, สถาบันอุดมศึกษา ระหว่างประเทศจัดอบรมภาษาต่างประเทศให้กับ อาจารย์ชาวไทย เป็นต้น					
44. มีการอำนวยความสะดวกแก่อาจารย์ต่างชาติ ภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เช่น การจัดหาที่พัก, การดำเนินการในเรื่องวีซ่า เป็นต้น					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทาง วิชาการระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติ				
	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ท่านเห็นว่าการดำเนินงานความร่วมมือทาง วิชาการด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษามี ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในการนำไป ปฏิบัติในระดับใด					
45. การกำหนดแผนปฏิบัติงานในการสร้าง ความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการศึกษากับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศ โดยกำหนดกิจกรรมการดำเนินงานใน ปฏิบัติปฏิบัติงานเป็นรายปี					
46. ความร่วมมือในการจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่ มีความพร้อมไปสู่การให้บริการการเรียนการสอนใน ระดับสากลระหว่าง มรภ.ธนบุรีร่วมกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เช่น สาขาวิชา อุตสาหกรรมท่องเที่ยว, สาขาวิชาภาษาไทย เป็นต้น					
47. ความร่วมมือในการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรที่ เปิดสอนร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่อยู่ใน โครงการความร่วมมือที่เปิดสอนในหลักสูตร เดียวกันกับ มรภ.ธนบุรี					
48. ความร่วมมือในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม เช่น หลักสูตรการสอนภาษาไทยให้กับชาวต่างชาติ เป็นต้น ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่อยู่ใน โครงการความร่วมมือ					

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทาง วิชาการระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติ				
	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
49. ความร่วมมือในการเปิดหลักสูตรร่วมกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่อยู่ในโครงการ ความร่วมมือในระดับปริญญาตรีที่มีข้อตกลง ร่วมกันกับ มรภ.ธนบุรี เช่น หลักสูตร 2+2 Thai Language Joint Program, 2+2 chinese Language Joint Program เป็นต้น					
50. ความร่วมมือในการเปิดหลักสูตรร่วมกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่อยู่ในโครงการร่วมมือ ในระดับบัณฑิตศึกษาโดยพิจารณาจากสาขาวิชาที่มี ความต้องการหรือสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญ เช่น หลักสูตร DMS ร่วมกับ TUP จากประเทศฟิลิปปินส์ เป็นต้น					
51. การเทียบโอนหน่วยกิตของหลักสูตรที่เปิดสอน ระหว่าง มรภ.ธนบุรีร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศที่อยู่ในโครงการร่วมมือในระดับปริญญา ตรีที่มีข้อตกลงในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการ					
52. ความร่วมมือในการผลิตหรือพัฒนาสื่อ/วัสดุ อุปกรณ์/นวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนใน หลักสูตรที่มีความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง มรภ.ธนบุรีร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ในโครงการร่วมมือ					
53. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนสารสนเทศ/สื่อ/ วัสดุอุปกรณ์/เทคโนโลยี/นวัตกรรมในการเรียนการสอน ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในโครงการร่วมมือ					

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทาง วิชาการระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติ				
	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
54. ความร่วมมือในการเขียนตำรา/ผลงานทาง วิชาการที่ใช้จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรที่มี ความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง มรภ.ธนบุรี ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในโครงการ ร่วมมือเป็นภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากล เช่น วิชา Truth of Life หรือความจริงของชีวิต เป็นต้น					
55. ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเอกสาร/สิ่งพิมพ์ ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในโครงการ ร่วมมือ เช่น การแลกเปลี่ยนเอกสารทางวิชาการกับ National Taichung University จากประเทศไต้หวัน เป็นต้น					
56. ความร่วมมือในการให้ใช้สถานที่หรือ ห้องปฏิบัติการเพื่อการจัดการศึกษาที่เปิดหลักสูตร ร่วมกันระหว่าง มรภ.ธนบุรีร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา ต่างประเทศในโครงการร่วมมือ					
57. การเชิญอาจารย์/วิทยากร/ผู้ทรงคุณวุฒิที่มี ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาเดียวกันหรือสัมพันธ์กัน จากสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่อยู่ในโครงการ ความร่วมมือมาร่วมจัดการเรียนการสอนใน หลักสูตรของ มรภ.ธนบุรี โดยรับผิดชอบในรายวิชา ตามข้อตกลงทั้งเป็นภาคเรียน หรือเป็นครั้งคราว ตามที่ได้รับเชิญ					
58. ความร่วมมือในการประสาทปริญญาบัตรที่เปิด หลักสูตรร่วมกันระหว่าง มรภ.ธนบุรีกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในโครงการร่วมมือ					

รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทาง วิชาการระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ	ระดับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติ				
	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
59. การกำหนดคณะกรรมการในการติดตามประเมิน หลักสูตรและการจัดการศึกษาที่มีความร่วมมือทาง วิชาการร่วมกันระหว่าง มรภ.ธนบุรี กับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในโครงการร่วมมือ					
60. มีเครื่องมือในการประเมินหลักสูตรที่มี ประสิทธิภาพโดยร่วมกันออกแบบและจัดทำ เครื่องมือร่วมกันระหว่าง มรภ.ธนบุรี กับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในโครงการร่วมมือ					
61. ความร่วมมือในการรับรองและควบคุม มาตรฐานหลักสูตรและการจัดการศึกษาร่วมกับ สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศในโครงการร่วมมือ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยของ แต่ละแห่งและสำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตาราง 7 ค่าดัชนีความสอดคล้องของร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
5	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
6	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
7	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
8	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
9	-1	+1	+1	+1	+1	0.6
10	+1	0	+1	+1	+1	0.8
11	+1	0	+1	+1	+1	0.8
12	+1	+1	+1	-1	+1	0.6
13	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
14	+1	0	+1	+1	+1	0.8
15	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
16	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
17	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
18	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
19	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
20	+1	+1	+1	+1	+1	0.8
21	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
22	+1	0	+1	+1	+1	0.8
23	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
24	+1	0	+1	+1	+1	0.8
25	+1	0	+1	+1	+1	0.8

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
26	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
27	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
28	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
29	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
30	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
31	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
32	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
33	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
34	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
35	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
36	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
37	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
38	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
39	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
40	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
41	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
42	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
43	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
44	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
45	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
46	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
47	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
48	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
49	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
50	+1	0	+1	+1	+1	0.8

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
51	+1	0	+1	+1	+1	0.8
52	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
53	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
54	+1	0	+1	+1	+1	0.8
55	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
56	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
57	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
58	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
59	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
60	+1	0	+1	+1	+1	0.8
61	+1	0	+1	+1	+1	0.8

ตาราง 8 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามร่างรูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ

1. ด้านการประสานการศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	8.680	9	10.470
2	6.186	10	6.513
3	6.521	11	8.102
4	6.517	12	7.454
5	7.282	13	8.119
6	4.321	14	7.582
7	5.812	15	7.576
8	6.999	16	8.125

2. ด้านการพัฒนาการศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
17	6.222	25	11.064
18	8.898	26	8.463
19	10.753	27	8.292
20	8.974	28	9.493
21	8.255	29	8.643
22	8.941	30	5.811
24	8.518		

ตาราง 8 (ต่อ)

3. ด้านการพัฒนาอาจารย์

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
31	8.696	38	9.985
32	8.102	39	9.105
33	10.470	40	12.037
34	13.628	41	12.037
35	10.448	42	10.714
36	10.753	43	9.823
37	10.556	44	10.139

4. ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
45	9.094	54	11.064
46	12.472	55	14.153
47	13.769	56	12.744
48	12.703	57	14.153
49	11.053	58	15.246
50	11.481	59	11.053
51	11.500	60	9.240
52	12.960	61	12.723
53	12.960		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ .995

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวปนัดดา ยิ้มสกุล
วัน เดือน ปีเกิด	28 มกราคม 2512
สถานที่เกิด	จังหวัดฉะเชิงเทรา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี 172 ถนนอิสรภาพ แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2530	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
พ.ศ. 2534	ครุศาสตรบัณฑิต (การประถมศึกษา) เกียรตินิยมอันดับ 1 จาก วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา
พ.ศ. 2538	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาและการแนะแนว) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2545	DMS (Management Science) Technological University of the Philippines
พ.ศ. 2553	การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (การอุดมศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ